

Վ. Ստեփանյան, Դ. Ղազարյան, Ա. Եղիազարյան

FRANÇAIS

11^{-e}

ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ 11-րդ ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

2010

ՀՏԴ 373.167.1:804.0 (075.3)
ԳՄԴ 81.2 ֆրանս ց72
Ս 887

Ստեփանյան Վ.
Ս 887 Ֆրանսերեն: Հանրակրթական դպրոցի 11-րդ դասարանի դասագիրք /
Վ. Ստեփանյան, Դ. Ղազարյան, Ա. Եղիազարյան. -Եր.: ՄԱՆՄԱՐ, 2010.-176 էջ:

ՀՏԴ 373.167.1:804.0 (075.3)
ԳՄԴ 81.2 ֆրանս ց72

© Ստեփանյան Վ., Ղազարյան Դ., Եղիազարյան Ա., 2010թ.
© ՄԱՆՄԱՐ, 2010թ.
© Դասագրքերի շրջանառու հիմնադրամ, 2010թ.

ISBN 978-9939-62-026-8

UNITÉ 1

LEÇON 1

SOUVENIR D'ENFANCE

*Après les grandes vacances, l'auteur fait sa rentrée scolaire dans un lycée parisien. Dans la cour, il attend avec **impatience** son ami Philippe.*

Je me trouvais dans la cour du lycée. J'étais un peu triste à cause de la rentrée. Mais une joyeuse impatience chassait de moi **tout regret**, car j'allais revoir Philippe Robin, qui était mon ami.

Il n'était pas encore là. En attendant, j'avais serré quelques mains et échangé quelques mots. Enfin, de loin, j'aperçus Philippe qui courait vers moi.

Comme il avait changé! Je ne pus retenir une exclamation de joie. Son visage était bruni de soleil. On voyait déjà un duvet doré sur ses joues.

– Tu vois, dit-il fièrement, je me suis bien bruni au soleil. C'est à **Arcachon** que j'ai passé un mois avec mon oncle Marc, comme je te l'ai écrit. Toute la journée, pêche ou chasse en mer. Quelquefois nous partions à 4 heures du matin et nous rentrions à la nuit...

Philippe s'arrêta et me demanda distraitement:

– Et toi? Tu es rentré hier?.. Tu as passé de bonnes vacances?

– Oh! dis-je, j'adore **Nîmes**. Cette ville me plaît de plus en plus...

Philippe reprit son récit. Il parlait **sur un ton fanfaron**, sans s'occuper de moi, content de sa vie folle et heureuse où je n'avais aucune place, où tout m'était étranger. Son visage était devenu rouge de plaisir. Et cela me fut si désagréable que je détournai la tête. Je me rappelai avec tristesse que depuis des semaines je pensais au plaisir du moment où j'allais me retrouver avec lui... C'est alors que je sentis que nous allions cesser d'être amis.

(D'après Jacques de Lacretelle, Silbermann)

Expressions expliquées

avec impatience – անհամբերութամբ

tout regret – toute tristesse

Arcachon – station balnéaire sur l'Atlantique

Nîmes – ville dans le Midi de la France, riche en monuments romains

sur un ton fanfaron – պարծեմկոտ տոնով

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Pourquoi l'auteur était-il joyeux?
2. Qu'est-ce qu'il a fait en attendant son ami?
3. Philippe avait-il changé?
4. Quelles étaient les activités de Philippe pendant les vacances?
5. Pourquoi le récit de Philippe a été désagréable à l'auteur?
6. Comment expliquez-vous qu'ils ne peuvent plus être amis?
7. Vous est-il arrivé d'éprouver le même sentiment?

EXERCICES

ORAL

1. À chacun son point de vue.

1. Que faites-vous le jour de la rentrée?
2. Quels sentiments éprouvez-vous ce jour-là?
3. Décrivez la cour de l'école le jour de la rentrée.
4. Êtes-vous content de retrouver vos camarades le jour de la rentrée? Pourquoi?
5. Marcel Pagnol dit: "Les enfants ne connaissent guère la vraie amitié. Ils n'ont que des copains ou des complices, et changent d'amis en changeant d'école, ou de classe ou même de banc". Êtes-vous d'accord avec lui?
6. Qu'est-ce qui peut devenir la cause de la séparation des amis (malentendu, hypocrisie, égoïsme, soupçon, trahison)?
7. Qu'est-ce qui peut contribuer aux relations harmonieuses entre les personnes (franchise, bonté, honnêteté, tolérance, courtoisie, générosité)?

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Classez les expressions suivantes en:

ÊTRE EN BONS TERMES	ÊTRE EN MAUVAIS TERMES

faire confiance à

avoir du tact

chercher querelle à

se méfier de

s'entendre bien/mal

vivre en parfaite harmonie

compter sur qn

savoir maîtriser sa colère

être envieux

respecter l'opinion des autres

avoir de la tolérance

s'accorder comme chien et chat

2. Dans les phrases suivantes remplacez les mots soulignés par des expressions synonymiques ci-contre:

André **a de bonnes relations** avec ses copains.

être sociable

Philippe **a de la responsabilité**.

être patient

Hélène se lie vite d'amitié. **Elle est communicable**.

être professionnel

Les amis aiment Pierre car il est toujours **sincère**.

être en bons termes

Un bon professeur doit **être tolérant** avec ses élèves.

être sérieux

Alain possède une excellente formation. **Il est très compétent**.

être franc

3. Les mots *chasser*, *retenir* ont des sens différents dans ces phrases. Découvrez-les!

1. On **chasse** le renard dans cette région.
2. Il **chassait** les mouches qui se posaient sur la table.
3. Il faut **chasser** ce chien méchant qui nous suit.
4. **Retiens** la lampe, elle va tomber!
5. Luc n'a pas beaucoup de mémoire, il **retient** difficilement les dates.
6. Mon père **a retenu** une chambre à l'hôtel.
7. Élise **retenait** à peine ses larmes.

GRAMMAIRE

Le futur immédiat dans le passé: verbe *aller* à l'imparfait + verbe à l'infinitif

MODÈLE: J'allais revoir Philippe. Nous allions cesser d' être amis.

1. Mettez les verbes au futur immédiat dans le passé!

1. Le train (partir) et Jacques n'était pas encore là.
2. Je (sortir) quand la pluie a commencé.
3. La cloche (sonner) dans quelques minutes.
4. Nous (se coucher) quand on a frappé à la porte.
5. Michel pensait à ce qu'il (dire) à sa mère.

2. Complétez avec une des formes de *tout*.

1. J'habite près d'un supermarché où je peux ... acheter.
2. Où sont ... vos camarades?
3. Il me semble que ... est possible.
4. J'ai passé ... une journée sur la plage.
5. ... vérité n'est pas bonne à dire.
6. ... l'écoulaient attentivement.

Que, qu'est-ce que, comme, au début de la phrase expriment une exclamation.

MODÈLE: *Comme il avait changé! Qu'est-ce que tu as bronzé!
Que vous-êtes joli! Que vous me semblez beau! (La Fontaine)*

3. Exprimez vos sentiments!

1. Tu as grandi.
2. Il fait beau aujourd'hui.
3. Vous êtes paresseux.
4. Ce garçon est intelligent.
5. Ce film est triste.

Mise en relief

C'est (ce sont) + nom (pronom) +

qui (met en relief le sujet)

que (met en relief les compléments)

MODÈLE: *Je pars demain.*

Ils font du sport.

C'est moi qui pars demain.

C'est demain que je pars.

Ce sont eux qui font du sport.

C'est du sport qu'ils font.

4. Mettez les mots soulignés en relief!

1. J'attendais Philippe **dans la cour du lycée**.
2. Nous partions **à quatre heures du matin**.
3. J'adore **Nîmes**.
4. **Mes copains** se sont reposés à la montagne.
5. **Tu** frapperas à la porte le premier.

5. Concordance des temps. Mettez les verbes aux temps convenables!

Mon camarade riait et (causer) avec tout le monde. Il (dire) d'abord d'où nous (venir), où nous (aller), qui nous (être). Enfin il (parler) de sa valise, priant de la mettre sous son oreiller. On (croire) que nous (porter) de l'or. Mais ce qu'il y (avoir) dans cette valise, c'(être) les lettres de sa fiancée.

(D'après P.-L. Courier)

LEÇON 2

DIALOGUE

Pierre: Grand-mère est toute seule maintenant. Je pense qu'elle doit vivre avec nous.

Sa femme: Mais ce n'est pas si simple. Ça nous posera beaucoup de problèmes. Le mieux sera l'installer dans une maison pour les personnes âgées.

Pierre: Mais je suis certain que grand-mère ne voudra pas vivre dans un foyer pour personnes âgées. Elle aime sa liberté.

Sa femme: Mais quand même c'est très difficile de prendre une décision pareille. Je trouve que le plus difficile c'est de ne pas donner à grand-mère l'impression qu'elle n'est pas capable de s'occuper d'elle-même seule. Elle est très sensible.

Pierre: Je crois qu'elle acceptera, il faut tout simplement lui parler délicatement.

Sa femme: Bon, d'accord. Tu as raison, nous ne pouvons pas laisser grand-mère seule.

Discutez le dialogue et appréciez les relations qui existent dans cette famille.

EXERCICES

ORAL

1. Demander pardon.

MODÈLE: – *Excuse-moi, je suis en retard.*

– *Ce n'est pas grave.*

Jouez la scène avec votre ami en vous servant du vocabulaire ci-contre.

Je vous (te) demande pardon.

Excusez-moi! Excuse-moi!

Je le regrette.

Je suis désolé.

Réponse

Ce n'est rien.

Ça ne fait rien.

Ce n'est pas grave.

N'en parlons plus!

Oublions-le!

1. Votre ami a perdu votre CD préféré.
2. Vous oubliez d'aller au rendez-vous.
3. Vous ne pouvez pas aider votre ami à rédiger un article.
4. Vous ne pouvez pas aller à l'anniversaire de votre ami.
5. Votre tante est malade, vous ne pouvez pas aller la voir.

2. Qualifiez les relations entre ces gens. Servez-vous des mots ci-contre!

1. Ils se disputent pour rien.	a) amicales
2. Ils ne se parlent pas depuis longtemps.	b) chaleureuses
3. Ils se tutoient.	c) froides
4. Ils se détestent.	d) tendues
5. Ils s'aiment bien.	e) hostiles
6. Ils se sont beaucoup attachés.	f) tendres

3. Quelle sera votre réaction dans la situation donnée:

Vous avez appris que votre frère a un problème sérieux. Son ami l'a trompé. Cependant vous ne voulez pas que votre frère **garde rancune** et se dispute avec son ami.

garder de la rancune – քրն պսիտլ

LEÇON 3

LES PAYS DE LA LOIRE

pays de vergers, de vignobles et de jardins où les villages ont l'air souriant.

Aux XVe et XVIe siècles, charmés par le paysage calme et les plaisirs de la chasse, les rois de France, les princes et les seigneurs, ont fait construire dans la vallée de la Loire de magnifiques châteaux: Amboise, Chambord, Chenonceaux, etc., appelés les châteaux de la Loire.

Cette région charmante s'étend tout le long de la Loire et s'ouvre sur l'océan Atlantique. La région est célèbre par ses stations balnéaires.

Le chef-lieu est Nantes, port maritime, riche en monuments gothiques. L'écrivain français Jules Verne est né à Nantes.

La Loire et ses affluents arrosent ce

EXERCICES

ORAL

Choisissez la bonne réponse!

1. Les Pays de la Loire s'étendent le long de	a. la Garonne b. la Seine c. la Loire
2. La région est célèbre par	a. ses stations de sports d'hiver b. ses stations balnéaires c. ses stations thermales
3. Les rois de France étaient charmés par	a. les plaisirs de la chasse b. le paysage des hautes montagnes c. les plaisirs de la pêche
4. Les princes et les seigneurs ont fait construire dans la vallée de la Loire	a. une belle cathédrale b. de magnifiques châteaux c. l'Université de Nantes

TEST CULTUREL

Répondez par oui ou non!

1. Nantes est riche en monuments gothiques.
2. L'écrivain Jules Verne est né à Nîmes.
3. La Loire se jette dans la Méditerranée.
4. La région de la Loire attire les touristes par ses châteaux magnifiques.
5. Nantes est le premier port militaire de la France.

LEÇON 4

Un poème de Jacques Prévert

CHANSON

Quel jour sommes-nous
Nous sommes tous les jours
Mon amour
Nous sommes toute la vie
Mon amour
Nous nous aimons et nous vivons
Nous vivons et nous nous aimons
Et nous ne savons pas ce que c'est que la vie

Et nous ne savons pas ce que c'est que le jour
Et nous ne savons pas ce que c'est que l'amour.

Lisez ce poème et dites pourquoi les héros ne savent pas ce que c'est que la vie, le jour?

HISTOIRES AMUSANTES

- Qu'est-ce qu'un égoïste? demande le professeur de français.
- C'est quelqu'un qui ne pense jamais à moi, répond Toto.

- Un inspecteur visite une école de traducteurs. Il demande aux élèves:
- Est-ce qu'il y a parmi vous un bon traducteur de français?
Alors une voix répond.
 - Oui, je.

Joseph a accompagné sa femme dans un magasin de chaussures. Une vendeuse souriante se précipite vers eux demandant:

- C'est pour Madame ou Monsieur?
- C'est pour moi, répond la femme de Joseph.

Elle s'installe commodément sur une chaise et commence à se déchausser. Joseph appelle **d'un signe discret** la vendeuse et lui dit:

- Mademoiselle, commencez par lui essayer la treizième paire de chaussures.
- Mais, Monsieur, je ne vois pas...
- Ne vous en faites pas et suivez mes conseils, vous me remercirez plus tard.

Je connais ma femme. Je sais qu'elle refuse toujours les douze premières paires de chaussures qu'on lui présente.

faire un signe discret – ὁμιλοῦν ἐπισημαστικῶς

UNITÉ 2

LEÇON 1

Roger Martin du Gard (1881-1958) est un écrivain français du XXe siècle. Son roman le plus connu est **Les Thibault**. L'extrait qui suit est tiré de ce roman où il raconte l'histoire d'une famille bourgeoise à la veille de la Première Guerre mondiale.

UNE VIE SAUVÉE

Le jeune docteur Antoine Thibault, assisté d'un médecin et d'une voisine, vient d'opérer d'urgence, sur une table de salle à manger une fillette tombée sous une voiture. L'opération paraît avoir réussi. Soudain...

L'enfant ne respirait plus. Antoine écarta la jeune femme d'un geste brusque, arracha la compresse qui couvrait le visage de la petite et posa l'oreille sur le cœur. Le médecin et la jeune femme, les yeux fixés sur Antoine attendaient.

– Elle respire encore! murmura-t-il.

Il prit le poignet, mais le pouls était si précipité qu'il refusa de compter.

Il commanda **d'un ton bref**:

– **Faites un pansement. Vite...**

Donnez-moi de quoi écrire. Quelle heure est-il? Pas encore neuf heures. La pharmacie est ouverte. Vous allez y courir. Il **écrivit l'ordonnance** et signa.

– Une ampoule d'un litre. Courez, madame, courez! Elle sortit. Antoine se tourna vers le médecin.

– Nous allons tenter le sérum à l'intérieur de la veine. Notre dernière chance. Il revint à l'enfant et reprit le

poignet entre ses doigts, il ne sentait plus rien. Le pouls était incomptable. Alors il eut une minute de faiblesse, de désespoir.

Le visage de l'enfant devenait plus pâle. Elle mourait. À ce moment, il crut entendre battre une porte et alla vite au devant de la jeune femme. Il lui arracha le paquet des mains.

– De l'eau chaude pour chauffer le sérum. Vite, dit-il.

Antoine revint à l'enfant, souleva le petit bras inanimé et piqua l'aiguille de la seringue dans la veine.

– **Prenez le pouls,** – cria-t-il.

Dix interminables minutes s'écoulèrent dans un absolu silence. Antoine, le corps couvert de sueur, la respiration courte, attendait. Il regarda les lèvres décolorées de l'enfant. La respiration lui parut un peu plus nette. Antoine resta

une seconde immobile, **l'œil fixe**. Le souffle devenait plus régulier. Le pouls revenait. “La petite est sauvée”, pensa Antoine.

(D'après Roger Martin du Gard, *Les Thibault*)

Expressions expliquées

opérer d'urgence – շտապ վիրահատել

l'opération paraît avoir réussi – թվում է, որ վիրահատությունը հաջող է անցել

d'un ton bref – խստորեն

faire un pansement – վիրակապել

donnez-moi de quoi écrire – գրելու բան տվե՛ք

écrire une ordonnance – դեղատոմս գրել

prendre le pouls – երակազարկը հաշվել

l'œil fixe – հայացքը հառած

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Pourquoi Antoine Thibault a-t-il opéré la fillette sur une table de salle à manger? D'habitude où fait-on les opérations?
2. L'opération était réussie. Mais soudain Antoine s'est inquiété. Pourquoi?
3. À quoi Antoine a-t-il vu que la vie de la fillette était en danger?
4. Qu'a-t-il commandé à ses assistants?
5. Quelle a été la dernière chance du médecin pour sauver la vie de la fillette?
6. À quoi voit-on que la vie de l'enfant est sauvée?

La devise de l'organisme

Si tu as des yeux, lis!

Si tu as du cœur, juge!

Si tu as un cerveau, réfléchis!

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

- **Louis Pasteur** n'était pas médecin, mais chimiste et biologiste. Pourtant, on lui doit beaucoup: il a fait progresser la médecine. Il a découvert le vaccin contre la rage. Il a consacré une série de travaux à la fermentation causée par des microbes. Il a réalisé une méthode de conservation des bières, la pasteurisation. Il a découvert que les maladies infectieuses étaient, elles aussi, provoquées par des microbes. Pasteur est un des grands bienfaiteurs de l'humanité.

- **Hippocrate** est un des grands médecins de l'Antiquité. Le **serment d'Hippocrate** énonce les principes médicaux prononcé par tout médecin avant de pouvoir exercer. Le principe essentiel du serment est **“Ne nuis pas!”**
- Le premier thermomètre médical a été créé en 1626 par le médecin italien **Santorio**.
- L'aspirine, star des médicaments, calme les douleurs, fait tomber la fièvre.
- Il existe différentes catégories de médecins. En voici une liste: **un généraliste, un spécialiste, un cardiologue, un pédiatre, un ophtalmologiste**. Quand on est malade, on consulte d'abord un généraliste, ensuite on voit un spécialiste.

La santé des Français.

- Les Français sont, en Europe, les premiers consommateurs de médicaments tranquillisants.
- Il y a en France presque 100 stations thermales. Les Français aiment y aller pour **faire une cure**. On y soigne toutes sortes de maladies.
- Les services d'urgence en France sont: **le 15; le SAMU** (Service d'Aide Médicale Urgente); **SOS** médecin; **le 18** (pompiers); **SMUR** (Service Médical d'Urgence et de Réanimation).

faire (suivre) une cure... – բուժման կուրս անցնել, ընդունել

EXERCICES

ORAL

1. **Quels conseils pouvez-vous donner aux personnes suivantes? Cherchez les conseils dans la colonne de droite!**

1. Votre père a de la tension.	a. prendre sa température
2. Élise a pris froid.	b. consulter le chirurgien
3. Michel a de la température. Je lui conseille de	c. prendre sa tension
4. Son grand-père a des douleurs au cœur.	d. consulter le généraliste
5. Mireille s'est cassé le bras.	e. garder le lit
6. Votre mère a le vertige.	f. consulter le cardiologue

2. Et vous?

1. Appelez-vous l'ambulance quand ...
2. Allez-vous consulter l'ophtalmologiste si ...
3. Gardez-vous le lit quand ...
4. Allez-vous à l'école si ...
5. Buvez-vous de l'eau froide si ...
6. Prenez-vous l'aspirine si ...

3. Le langage du corps:

Dans la conversation les Français utilisent souvent des expressions avec les parties du corps. Voici quelques expressions amusantes. Apprenez-les!

- voir un poil dans la main – être paresseux
- avoir un verre dans le nez – être un peu ivre
- avoir l'estomac dans les talons – avoir grand faim
- prendre ses jambes à son cou – partir très vite
- les doigts dans le nez – sans effort

4. Complétez en vous servant du vocabulaire suivant: *stress (m), mode (f) de vie, énergique, surmenage (m), suivre un régime, somnifères (m).*

1. Vous travaillez trop. Il faut éviter...
2. Vous marchez peu, vous avez l'air maladif. Il faut changer de...
3. Vous avez des nerfs fragiles. Évitez...
4. Vous êtes très gros. Pour maigrir il faut...
5. Vous êtes en bonne santé. Vous êtes toujours...
6. Vous souffrez d'insomnie. Prenez...

À chacun son point de vue.

1. Pensez-vous que c'est obligatoire de consulter toujours le médecin quand on se sent mal?
2. Trouvez-vous juste que le médecin doit avertir le malade que son état est désespéré?
3. Pourquoi les gens évitent de consulter le médecin?
4. Est-ce que dans votre pays le gouvernement fait tout pour préserver la santé de ses citoyens?
5. À votre avis le Comité international de la Croix-Rouge (CICR) apporte-t-il une vraie aide aux personnes handicapées?
6. Quelles sont les qualités que doit posséder un médecin qui a prêté le **serment d'Hippocrate**?
7. Dans votre pays y a-t-il des donneurs de sang? Êtes-vous prêt à donner votre sang pour sauver la vie de quelqu'un?
8. Trouvez-vous qu'aujourd'hui un médecin de famille est indispensable?
9. Avez-vous toujours confiance en médecine?

1. Trouvez les synonymes des mots soulignés dans votre texte!

1. Bruno **semble** malade.
2. **Son souffle** n'est pas régulier.
3. Cet enfant a **une** jolie **figure**.
4. **L'aide** du médecin était un jeune homme.
5. Le médecin lui a **fait** une ordonnance.

2. Complétez avec les mots suivants: *sueur (f), poignet (m), consulter, panser, régulier*.

1. Pierre refuse d'aller ... le médecin.
2. Il s'est cassé ... en faisant du ski.
3. La respiration du malade n'était pas tout à fait
4. Il faisait tellement chaud que des gouttes de ... lui coulaient sur le visage.
5. L'infirmière ... le bras blessé du malade.

3. Trouvez l'équivalent arménien des expressions suivantes!

compter qch
sur les doigts

je m'en lave
les mains

se lever du
pied gauche

avoir une dent
contre qn

avoir le cœur
sur la main

4. Complétez avec le vocabulaire suivant: *garder le lit, avoir le vertige, faire une piqûre, hospitaliser, guérir, pharmacie (f)*.

1. Je dois aller à ... pour acheter des seringues jetables.
2. C'est grave, madame, ne gardez pas votre mari chez vous, il faut le
3. J'ai peur de monter au dernier étage de la Tour Eiffel, je
4. Si tu veux ... vite, tu dois
5. Tous les jours, l'infirmière vient me ... dans le bras.

5. Trouvez l'équivalent arménien des proverbes suivants!

Santé passe richesse.
Loin des yeux, loin du cœur.

6. Découvrez les sens différents des mots *piqûre (f)*, *battre*.

1. Tous les jours l’infirmière fait **des piqûres** aux malades.
2. **Les piqûres** de l’abeille sont dangereuses.
3. Le cœur du malade **bat** encore, il est vivant.
4. Après la moisson le paysan **bat** son blé.
5. Il ne faut pas **battre** les animaux.

7. Traduisez en français!

1. Այս դեղը խմելք օրը երեք անգամ, ուտելուց առաջ:
2. Մենք շտապ օգնության մեքենա կանչեցինք՝ հիվանդին հիվանդանոց տեղափոխելու համար:
3. – Որտե՞ղի է ցավում: – Սիրտս է ցավում, բժիշկ:
4. Երեկ կոկորդս ցավում էր:
5. Պապիկս մրսեց և հիվանդացավ: Պետք է բժիշկ հրավիրեն:

GRAMMAIRE

1. Transposez le discours direct au discours indirect!

1. Le médecin dit au malade: “Gardez le lit”.
2. Victor dit à sa mère: “J’ai de la température”.
3. La mère demande à Victor: “Veux-tu du thé chaud?”
4. Le docteur demande à Jacques: “Avez-vous fait une analyse de sang hier?”
5. “Qui a opéré le malade?” demande-t-il.
6. “Que fais-tu quand tu tousses?” a demandé Édith à Rose.
7. La mère a demandé à son fils: “Comment as-tu dormi aujourd’hui?”

2. Même exercice.

1. Il me demande: “Savez-vous faire une piqûre?”
2. Je lui ai dit: “Ne me téléphone plus.”
3. “Avez-vous le vertige en vous penchant par la fenêtre?” m’a-t-il demandé.
4. Il m’a demandé: “Que faites-vous quand vous avez mal aux dents?”
5. “Où avez-vous mal?” a demandé le médecin au malade.
6. Le malade dit au médecin: “Faites-moi une ordonnance.”
7. Je lui ai demandé: “Veux-tu venir chez moi demain?”

Expression de la cause

3. Répondez en exprimant la cause (parce que ...)!

1. Pourquoi Annie va-t-elle chez le dentiste?
2. Pourquoi Jules tousse-t-il?
3. Pourquoi a-t-il peur de regarder du haut de la Tour Eiffel?

4. Pourquoi marches-tu difficilement?
5. Pourquoi prend-il de l'aspirine?

4. Complétez avec *parce que* ou *puisque*!

1. ... tu n'as rien à faire, tu vas m'aider.
2. ... tu es malade, nous resterons à la maison.
3. Il va chez le dentiste ... il a mal aux dents.
4. ... tu as mal aux yeux, va chez l'ophtalmologiste.
5. Marie-Louise ne vient pas chez nous ... elle n'a pas le temps.

5. Répondez en exprimant le but (pour ...)!

1. Pourquoi cherches-tu le thermomètre?
2. Pourquoi faites-vous de la gymnastique tous les matins?
3. Pourquoi va-t-il à la clinique?
4. Pourquoi Christine va-t-elle à la pharmacie?
5. Pourquoi font-ils venir l'ambulance?

6. Concordance des temps. Mettez les verbes aux temps convenables.

La petite fille était malade et (crier) beaucoup. Yvonne de Galais (être) maintenant très faible. Elle (souffrir) beaucoup. Je (courir) aux Sablonnières. Je (monter) l'escalier de bois qui (conduire) au premier étage.

(D'après A. Fournier)

LEÇON 2

Attention aux maladies!

Suivez les règles d'hygiène et vous serez en bonne santé.

Lavez toutes les parties du corps, nettoyez régulièrement les vêtements, la maison, la cour ...

L'air chargé de fumée et de poussière est très mauvais pour la santé.

Il faut respirer l'air pur.

La propreté est la première des règles.

Il ne faut pas oublier les vaccinations: elles vous protègent des maladies.

DIALOGUES

- Salut, François. Où vas-tu?
- Salut, mon vieux. Je veux consulter le médecin.
- **Qu’as-tu?**
- Depuis quelques jours je me sens faible, je tousse. Je veux faire une analyse de sang et **passer à la radio**.

qu’as-tu? – ի՞նչ է պատահել **passer à la radio** – ռենտգենանկար կատարել

- Maman, je ne peux pas aller à l’école.
- Qu’as-tu, ma petite?
- J’ai mal dormi, j’ai mal à la gorge, il me semble que j’ai de la fièvre.
- Alors **prends ta température**, je vais appeler le médecin.

prends ta température – ջերմությունը չափիր

Chez le chirurgien

- Où as-tu mal, Élise?
- Docteur, je suis tombée et je me suis fait mal à la jambe.
- Tu as très mal?
- Non.
- Alors ce n’est pas grave.

Chez le dentiste

- Docteur, je n’ai pas fermé l’œil toute la nuit. J’ai très mal à la dent.
- Ouvrez la bouche, s’il vous plaît. En effet vous avez là **une dent gâtée**. Il faudra **l’arracher**.
- Oh, ça va me faire mal.
- Non, non. Je vais vous faire une piqûre et vous ne sentirez rien!

une dent gâtée – փչացած ատամ

arracher une dent – ատամ հեռացնել

Comment ça va?

- Il y a quelqu'un de malade chez vous, madame Darot?
- Oui, mon mari. Depuis deux jours, il est au lit avec une grippe.
- Votre mari prend des antibiotiques?
- Non, non. Pour la grippe, il faut prendre de l'aspirine et beaucoup de boissons chaudes, et surtout il faut rester au lit et ne pas prendre froid!

- Qu'est-ce que tu fais cet après-midi?
- Je vais au stade avec Olivier.
- Pour faire quoi?
- Pour jouer au foot. Tu viens?
- Euh, non! Je n'ai pas mes chaussures.
- Dommage!

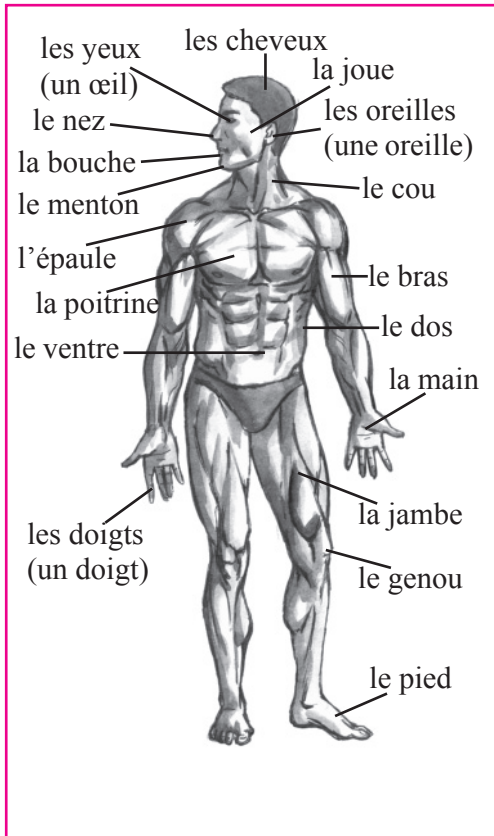
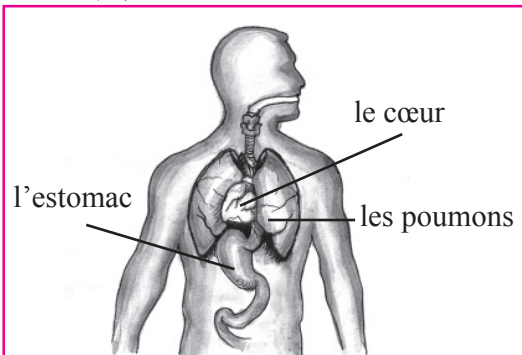
EXERCICES

ORAL

1. Fréquentez-vous une salle de sport? Pourquoi?

- pour faire du sport tous les jours
- pour lutter contre le stress quotidien
- pour être musclé, en forme
- pour se faire de nouveaux amis

2. Où avez-vous mal? Répondez en employant les mots: *estomac (m)*, *tête (f)*, *genou (m)*, *oreilles (f pl.)*, *ventre (m)*, *yeux (m pl.)*, *poitrine (f)*, *dos (m)*.

3. Selon le cas, chez qui irez-vous?

1. Pour le cœur j'irais chez un ...
2. Pour me faire soigner les dents, j'irais chez un ...
3. Pour une maladie courante (συνηθισμένη), j'irais chez un ...
4. Un enfant ira chez un ...
5. Pour les yeux, j'irais chez un ...
6. Pour une maladie particulière, j'irais chez un ...
7. Pour me faire opérer, j'irais chez un ...

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Reliez les mots suivants à leurs définitions:

1. Les canaux par où coule le sang		
2. Les organes placés dans la poitrine qui servent à respirer	est	a. le cœur
3. L'organe qui fait circuler le sang	sont	b. le sang
4. L'organe qui lie la tête aux épaules		c. les poumons
5. Le liquide rouge qui coule dans les veines et les artères		d. la veine
		e. le cou

2. Caractérissez les mots suivants par les adjectifs ci-contre. Faites l'accord s'il le faut!

un poulx	inanimé	absolu
un visage	décoloré	faible
des lèvres	précipité	régulier
un silence	court	incomptable
une respiration	pâle	

LEÇON 3

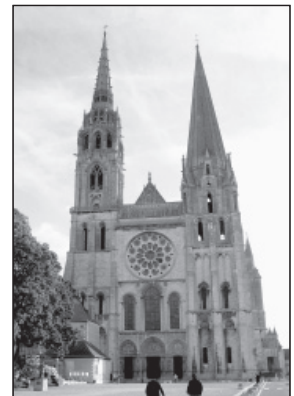
LE CENTRE

Le Centre est appelé le "Jardin de la France". Ses vallées sont couvertes de vergers, de vignobles et de fleurs. La région est traversée par la Loire et ses affluents.

Ses grandes villes sont Orléans, chef-lieu régional, et Tours où est né Honoré de Balzac.

En 1429, pendant la guerre de Cent Ans, Jeanne d'Arc libère la ville d'Orléans, assiégée par les Anglais.

Le Centre est une région touristique. Les cathédrales de Bourges et de Chartres ainsi que les châteaux bâtis le long de la Loire et de ses affluents sont sa gloire.

EXERCICES

ORAL

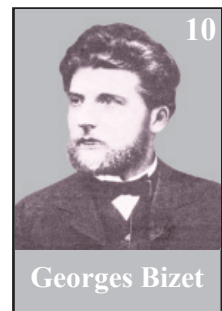
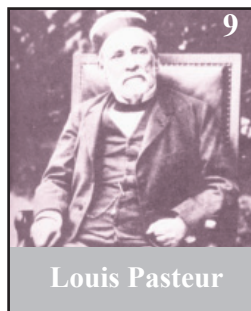
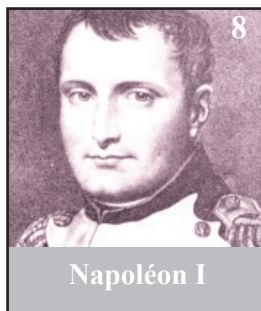
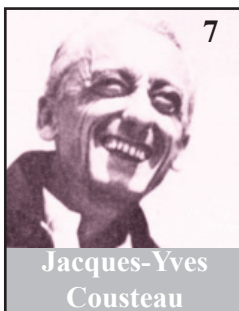
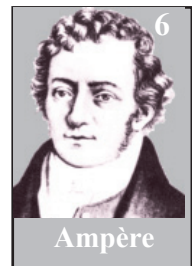
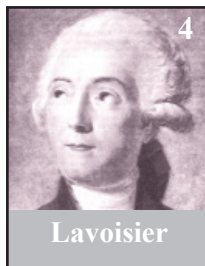
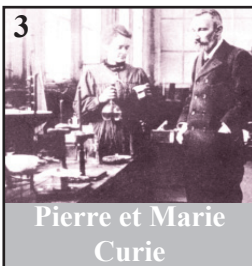
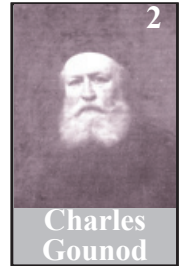
Choisissez la bonne réponse!

1. Le Centre est traversé par **a.** la Seine, **b.** la Loire, **c.** le Rhône
2. Dans les vallées on cultive **a.** le houblon, **b.** le maïs, **c.** la vigne
3. La ville d'Orléans a été assiégée par **a.** les Italiens, **b.** les Anglais, **c.** les Allemands
4. Honoré de Balzac est né à **a.** Tours, **b.** Rochefort, **c.** Nice
5. Le Centre attire les touristes par **a.** ses montagnes, **b.** ses plages, **c.** ses châteaux

TEST CULTUREL

Les grands hommes de la France. Qu'est-ce qu'ils ont fait pour l'humanité?

- a. Il a inventé l'électromagnétisme.
- b. Cette femme a créé un parfum connu dans le monde entier.
- c. Ils ont découvert le cinéma.
- d. Il a créé le Code civil.
- e. Il a trouvé le vaccin contre la rage.
- f. Il a écrit l'opéra "Carmen."
- g. Il a exploré les espaces sous-marins.
- h. Ils ont découvert le radium.
- i. Il est l'auteur du serment que les médecins prêtent avant de pouvoir exercer.
- j. Ce chimiste a découvert la nature et le rôle de l'oxygène.

LEÇON 4

Un poème de Paul Éluard

L'AMOUREUSE

Elle est debout sur mes paupières
Et ses cheveux sont dans les miens,
Elle a la forme de mes mains,
Elle a la couleur de mes yeux,
Elle s'engloutit dans mon ombre
Comme une pierre sur le ciel.

Elle a toujours les yeux ouverts
Elle ne me laisse pas dormir.
Ses rêves en pleine lumière
Font s'évaporer les soleils,
Me font rire, pleurer et rire,
Parler sans avoir rien à dire.

Relevez les parties du corps employées dans ce poème!

HISTOIRES AMUSANTES

– Dites-moi, Monsieur, demande le médecin au malade, avez-vous déjà consulté quelqu'un?

– Oui, docteur, j'ai été chez le pharmacien.

– Chez le pharmacien! Est-ce qu'il peut donner un bon conseil? Que vous a-t-il dit, cet imbécile?

– Il m'a dit de venir vous consulter, docteur.

– Docteur, que dois-je prendre pour mon rhume?

– Prenez quelques mouchoirs, et si ça ne va pas mieux, venez me voir.

– J'ai perdu 15 kilos après mon opération d'appendicite.

– Diable! Je n'aurais jamais cru que l'appendicite pesait tant que ça.

UNITÉ 3

LEÇON 1

Jean-Paul Sartre est né à Paris en 1905. Il a écrit des essais philosophiques, des romans, des nouvelles, des pièces de théâtre. Il a refusé, en 1964, le Prix Nobel de Littérature. Il est mort en 1980. Cet extrait est tiré de son récit autobiographique **“Les Mots”** où il raconte son enfance.

Jean-Paul vivait à Paris avec sa mère, chez ses grands-parents. Il admirait beaucoup son grand-père qui était professeur.

MA PREMIÈRE DICTÉE

Nous étions à table, mon grand-père, ma grand-mère, ma mère et moi: **je n’ai pas eu la chance de** connaître mon père. Il est mort très jeune. Tout à coup au milieu du repas, **au grand étonnement de** tout le monde, mon grand-père s’est levé et a annoncé **avec un air solennel**:

– J’ai décidé d’inscrire Jean-Paul au Lycée Montaigne. Je connais son proviseur. C’est un bon lycée.

C’est ainsi qu’un beau matin de septembre mon grand-père m’a emmené au lycée. Nous sommes montés au second étage où se trouvait

le bureau du proviseur. Nous avons attendu quelques minutes et puis nous sommes entrés dans le bureau. Mon grand-père a dit:

– Voici mon petit-fils. Il a huit ans. C’est un garçon très intelligent. Il a commencé sa vie au milieu de mes livres, dans mon bureau; il dévore le Larousse! C’est un enfant prodige!

Très content de cet éloge, le proviseur a dit à mon grand-père que je pouvais entrer en huitième, et, j’ai pensé que j’allais **fréquenter les enfants de mon âge**. Mais non: après la première dictée nous avons reçu une lettre du proviseur qui demandait à mon grand-père de se présenter au lycée. Une heure plus tard, il est rentré à la maison très **en colère**. Il a tiré de sa serviette un papier sale et l’a jeté

sur la table. La feuille est tombée par terre. J'ai ramassé le papier: ma première dictée.

– C'est terrible. Qu'est-ce que tu as fait? Voilà ta dictée. Regarde la première phrase: "Le lapen çovache ême le ten". Le proviseur dit que ta place est en dixième ou en onzième.

Le lendemain je ne suis pas rentré au lycée. Je n'ai pas compris pourquoi.

Peu de temps après un instituteur parisien est arrivé pour me **donner des leçons particulières**. Mais il n'est pas resté longtemps, quelques mois peut-être.

Depuis son départ, je sais écrire: le lapin sauvage aime le thym.

(D'après Jean-Paul Sartre, *Les Mots*)

Expressions expliquées

avoir la chance de – բախտ վիճակվել

au grand étonnement de – ի գարնանս

avec un air solennel – հանդիսավոր տեսքով

fréquenter les enfants de son âge – իր տարիքի երեխաների հետ ընկերություն անել

en colère – գայրացած

donner des leçons particulières – մասնավոր դասեր տալ

Montaigne – écrivain français du XVI siècle

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Pourquoi le grand-père a-t-il pris le soin de l'éducation de Jean-Paul?
2. Comment le grand-père l'a-t-il présenté au proviseur?
3. Est-ce que la décision du proviseur de placer Jean-Paul en huitième a été juste?
4. Dites ce que le grand-père a fait quand il est rentré à la maison. Est-ce que vous justifiez le comportement du grand-père?
5. D'après vous, Jean-Paul a-t-il compris sa faute?
6. Finalement Jean-Paul a-t-il pu apprendre l'orthographe française?
7. Que pensez-vous, Jean-Paul était-il intelligent?
8. À votre avis pourquoi Jean-Paul Sartre a-t-il voulu nous raconter cette histoire?
9. Selon vous est-ce que le proviseur du lycée comprenait bien la psychologie des enfants?
10. Quels sentiments avez-vous vraiment éprouvé au cours de la lecture du texte à l'égard de Jean-Paul, du proviseur et du grand-père?

LE SYSTÈME ÉDUCATIF EN FRANCE

En France l'enseignement est public, gratuit, laïque, obligatoire de 6 à 16 ans.

L'école maternelle de 2 à 6 ans

L'école primaire de 6 à 11 ans

Le collège de 11 à 15 ans

À la fin de ce cycle les élèves passent un examen: **le brevet des collèges.**

Lycée: deuxième cycle de l'enseignement secondaire de 15 à 18 ans.

On propose aux élèves 3 types d'enseignement:

- Le lycée (enseignement général)
- Le lycée technique (enseignement technique)
- Le lycée professionnel (prépare à une insertion dans la vie active)

Lycée

Seconde (15-16)

Première (16-17)

Terminale (17-18)

À la fin de ce cycle les élèves passent un examen: **le baccalauréat.**

Après le baccalauréat les élèves peuvent entrer:

- à l'université
- dans les Grandes Écoles

Le système français ordonne les classes de la 11e à la terminale. En Arménie c'est dans l'autre sens: de la 1re classe à la 10e.

La vie scolaire en France.

En France la rentrée des classes, dans les écoles primaires et les collèges, a lieu dans la première semaine de septembre, dans les lycées c'est dans la deuxième semaine de septembre.

En France, les élèves ont cours de 8^{h30} à 12^{h30}, ils se reposent de 12 h. à 14 h. Ils reprennent les cours à 14 h. jusqu'à 17 h.

En France les élèves n'ont pas de classes le mercredi. Le samedi ils travaillent jusqu'à 12 h.

En France les élèves sont notés sur 10 ou sur 20.

Et en Arménie?

EXERCICES

ORAL

1. Le système éducatif en Arménie.

En Arménie l'enseignement est public, gratuit, obligatoire de 6 à 16 ans.

L'école maternelle de 2 à 6 ans

L'école élémentaire de 6 à 10 ans

L'école moyenne de 11 à 14 ans

L'école supérieure de 15 à 17 ans

1. Le système d'évaluation est-il le même dans les écoles arméniennes et françaises?
2. Quels examens de fin d'études les élèves arméniens passent-ils?
3. Le brevet d'études secondaire donne-t-il le droit d'entrer directement à l'Université?

2. Reliez le type d'école et l'activité qu'on y fait.

1. l'école maternelle	a. On y prépare le bac.
2. l'école primaire	b. On y fait des jeux et des activités éducatives.
3. le collège	c. On y apprend à lire, à écrire et à compter.
4. le lycée	d. On y commence à apprendre une langue vivante, la physique, la chimie, l'algèbre.
5. l'université	e. On s'y spécialise dans une matière précise.

3. La vie à l'école.

1. Quelles sont les disciplines que vous apprenez à l'école supérieure?
2. Combien de fois par semaine le français figure-t-il dans votre emploi du temps?
3. Avez-vous des difficultés dans l'étude du français? Si oui, lesquelles?
4. Est-ce que vous apprenez une autre langue étrangère?
5. À l'école avez-vous une classe équipée d'ordinateurs et de nouvelles technologies?

À chacun son point de vue.

1. Dans quel but Jean-Paul Sartre revient-il sur le thème du système de l'enseignement scolaire?
2. Pouvez-vous citer les noms des écrivains arméniens qui ont traité le sujet de l'enseignement scolaire?
3. Vous êtes pour ou contre les changements dans le système éducatif? Argumentez bien votre réponse.
4. Est-ce que les phénomènes négatifs de la société sont-ils reflétés dans les écoles arméniennes?
5. Si vous étiez Ministre de l'Éducation, qu'aimeriez-vous changer à l'école?
6. Pouvez-vous brosser le portrait de votre professeur idéal?

1. Formez des noms avec le suffixe *-ment* et les verbes suivants: *étonner, amuser, gouverner, siffler, renseigner, bâtir, orner, applaudir*.
2. Complétez ces phrases avec les noms suivants: *commencement (m), sentiment (m), gouvernement (m), entraînement (m), enseignement (m)*.
 1. Le Premier ministre est le chef du
 2. Il est venu me voir au ... de l'été.
 3. ... du français dans les écoles arméniennes commence en troisième.
 4. Je partage les ... de mon ami.
 5. ... de l'équipe a lieu deux fois par jour.
3. Complétez les phrases avec les homonymes suivants: *moi/mois (m), mère (f)/mer (f), père (m)/paire (f)*.
 1. Suzanne est restée un ... à Paris.
 2. Lui et ..., nous avons longtemps causé.
 3. Pourquoi jettes-tu cette ... de chaussures?
 4. Son ... est mort très jeune.
 5. Cette dame est ... de quatre enfants.
 6. Pour aller en Angleterre, il faut traverser
4. Trouvez l'équivalent arménien du proverbe français!

Il ne faut jamais remettre au lendemain ce qu'on peut faire le jour même.

5. Traduisez en français!

1. Թաշկինակը գետին ընկավ, վերցրու՛:
2. Ի մեծ զարման տնօրենի՝ Պոլը չգիտեր ֆրանսերենի ուղղագրությունը:
3. Դանիելը չի սիրում ընկերություն անել իր տարիքի երեխաների հետ:
4. Հայրս հանդիսավոր տեսքով հայտարարեց իր գործընկերներին, որ ես կարողալ գիտեմ:
5. Մեզ բախտ վիճակվեց լավ ուսուցիչ ունենալու:

GRAMMAIRE

1. Trouvez les compléments d'objet et indiquez leur fonction exacte!

MODÈLE: *J'ai demandé le chemin de la gare (complément d'objet direct - C.O.D.) à un passant (complément d'objet indirect - C.O.I.).*

1. Le choc me coupait la parole.
2. Le proviseur a dit à mon grand-père que je pouvais entrer en huitième.
3. Mon grand-père a parlé au proviseur.

4. Ces paroles ne cachaient point la tragique réalité.
5. Nous avons reçu une lettre du proviseur.

2. Remplacez les groupes nominaux mis en italiques par les pronoms personnels *il, elle, le, la, les, lui, leur...* . Attention à la place.

1. **Mon grand-père** a tiré de sa poche un papier sale.
2. Qui mangera **les figues de la terrasse**?
3. **Le jeune homme** écrivait souvent à ses parents.
4. **Yvette** aime **les pêches**.
5. **Mon père** montrait **les lettres et les mots** aux élèves.
6. **Sylvie** explique tout à **Brigitte**.
7. **Olivier** prend **sa serviette** et sort.

3. Répondez en utilisant les pronoms personnels *le, la, les, lui, leur*.

1. Avez-vous téléphoné à **votre ami**? – Oui, ...
2. Tu connais **Marcel Pagnol**? – Non, ...
3. Est-ce que le maître punit **les élèves inattentifs**? – Oui, ...
4. Le guide a-t-il proposé des billets de théâtre **aux touristes**? – Oui, ...
5. Sophie met-elle **sa jupe bleue**? – Non, ...

4. Placez l'adjectif avant ou après le nom. Faites l'accord!

1. (rond) une table.	4. (grand, blanc) une balle.
2. (bleu) des fleurs.	5. (difficile) des exercices.
3. (beau) une fille.	6. (haut) une montagne.

5. Traduisez les phrases suivantes en faisant attention à la place des adjectifs!

1. Ma voisine est une brave femme.
2. C'est une jeune femme brave.
3. Nous sommes entrés dans une pièce propre.
4. C'est ma propre maison.
5. La pauvre femme ne savait où chercher son enfant.
6. C'est un homme pauvre, il n'a pas d'argent.

6. Concordance des temps. Mettez les verbes aux temps convenables!

Pendant la récréation nous sommes sortis dans la cour. Aussitôt une bataille (commencer) entre les écoliers.

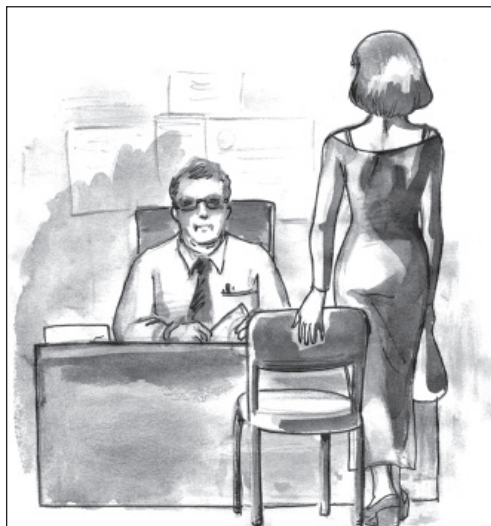
La cloche (sonner). La classe (continuer) jusqu'à midi. On (apprendre) que le nouvel élève (venir) avec les Bohémiens. Il (être) le centre de l'attention générale. Et Meaulnes (penser) qu'il (voir) déjà quelque part ce visage pâle.

(D'après Alain Fournier)

LEÇON 2

DIALOGUES

- Monsieur le Proviseur, je voudrais faire inscrire mon fils dans votre lycée.
- Quel âge a-t-il, Madame?
- Seize ans.
- Avez-vous un certificat du directeur de votre école?
- Oui, Monsieur.
- Très bien!
- Avez-vous besoin d'autres certificats?
- Oui, il me faut aussi **un extrait de naissance** et **un certificat médical**.

extrait (m) de naissance – ծննդյան վկայական
certificat (m.) médical – բժշկի տեղեկանք

Ils parlent de la bouffe:

- Alors, Monique, qu'est-ce que tu prends?
- Claude, je **crève de faim**, je mangerai un sandwich.
- Et qu'est-ce que tu vas boire?
- Du chocolat.
- Du chocolat avec un sandwich?
- Et qu'est-ce que tu me proposes?
- Du jus de fruits ou du Coca-Cola.
- D'accord. J'aime le Coca.

crever de faim – քաղցից մեռնել

- Mylène, demain j'ai une interro de philo, tu m'aides?
- Chiche!
- Écoute, si tu m'aides, je t'invite chez moi et je te présente mon cousin.
- Chic! À ce soir, alors.

EXERCICES

ORAL

1. En Arménie, que faut-il présenter pour faire inscrire un élève dans une école?
2. Y a-t-il une cantine dans votre école? Y allez-vous souvent? Quand? Avec qui? Qu'est-ce que vous y prenez?
3. Invitez-vous vos amis à votre fête?
4. Aimez-vous recevoir (donner) des cadeaux?
5. Aimez-vous les professeurs exigeants? Si oui, pourquoi? Si non, pourquoi?

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Remplacez les points par les expressions de la colonne de droite.

1. ... c'est ressentir un grand besoin de manger.	
2. On demande ... pour inscrire un élève à l'école.	un certificat médical
3. C'est en septembre que les parents doivent... leurs enfants à l'école.	de grands progrès
4. Avec cette nouvelle méthode de français les élèves feront...	crever de faim
5. Les élèves qui s'absentent plus de deux jours doivent présenter...	un extrait de naissance
	faire inscrire

LEÇON 3

L'ILE-DE-FRANCE

Le château de Fontainebleau

Cette ancienne province correspond à peu près au Bassin parisien. Elle est arrosée par la Seine et ses affluents: la Marne et l'Oise.

L'Ile-de-France est la région industrielle la plus importante, la plus peuplée de la France. Paris qui est la capitale de la France est aussi la première ville de cette région.

En Ile-de-France, il y a beaucoup de châteaux et de palais entourés de forêts. Le château de Fontainebleau est un des

plus beaux monuments de la Renaissance. Il a été l'une des résidences de Napoléon I qui le préférait à Versailles.

Le château de Rambouillet est aujourd'hui une des résidences du président de la République.

A une vingtaine de kilomètres de Paris se trouve le palais de Versailles, résidence des rois Louis XIV, appelé le Roi-Soleil, Louis XV et Louis XVI.

Le château conte toute l'histoire de France qui s'est déroulée à Versailles pendant les règnes de ces rois. En 1682, Louis XIV y a transféré le gouvernement. Durant un siècle Versailles est devenu la capitale de la France.

En 1837, le roi Louis-Philippe a transformé le château en "Musée dédié à toutes les gloires de la France".

C'est à Versailles qu'en 1919 a été signé le traité qui mettait fin à la Première Guerre mondiale (1914–1918).

Avec leurs bassins, leurs fontaines, leurs sculptures et leurs allées, les jardins de Versailles sont le complément naturel du château.

EXERCICES

ORAL

Choisissez la bonne réponse!

1. L'Ile-de-France est arrosée par **a.** le Rhône, **b.** la Seine, **c.** la Saône
2. La région industrielle la plus importante de la France est **a.** l'Alsace, **b.** la Normandie, **c.** l'Ile-de-France
3. Le château de Fontainebleau a été la résidence de **a.** Charles de Gaulle, **b.** Louis XIV, **c.** Napoléon I
4. Le château de Rambouillet est la résidence du **a.** Louis XIV, **b.** Louis-Philippe, **c.** Louis XVI
5. Le palais de Versailles est **a.** une bibliothèque, **b.** un musée, **c.** une salle d'exposition
6. Le palais de Versailles est transformé en musée sous **a.** Louis XIV, **b.** Louis-Philippe, **c.** Versailles
7. Le traité qui a mis fin à la Première Guerre mondiale a été signé à **a.** Fontainebleau, **b.** Rambouille,

TEST CULTUREL

Répondez par oui ou non!

1. En 1964, Jean-Paul Sartre a refusé le Prix Nobel de Littérature.
2. En Arménie l'enseignement est religieux.
3. En Arménie le brevet d'études secondaires donne le droit d'entrer à l'Université.
4. Le contraire de l'enseignement privé est l'enseignement gratuit.
5. Le Louvre était la résidence des rois de France.
6. Un enfant prodige c'est un enfant extraordinaire par ses talents.
7. On passe son baccalauréat à la fin du collège.
8. En Ile-de-France, il y a beaucoup de châteaux et de palais entourés de forêts.
9. On apprend à lire au lycée.
10. Le château de Rambouillet est aujourd'hui une des résidences du président de la République.

LEÇON 4

Un poème de Guillaume Apollinaire

LE PONT MIRABEAU

Sous le pont Mirabeau coule la Seine
Et nos amours
Faut-il qu'il m'en souvienn
La joie venait toujours après la peine

Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure
Les mains dans les mains restons face à face
Tandis que sous
Le pont de nos bras passe
Des éternels regards l'onde si lasse

Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure
L'amour s'en va comme cette eau courante
L'amour s'en va
Comme la vie est lente
Et comme l'Espérance est violente

Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure
Passent les jours et passent les semaines
Ni temps passé
Ni les amours reviennent
Sous le pont Mirabeau coule la Seine

Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure

1. Que chante Apollinaire dans ce poème?

2. Dites si vous êtes d'accord avec l'idée des strophes suivantes:

Passent les jours et passent les semaines
Ni temps passé
Ni les amours reviennent

HISTOIRES AMUSANTES

Une dame vient trouver le directeur de l'école communale et lui dit:

– Comment ça, vous n'**avez pas jugé bon** de donner un prix à mon petit garçon?

– Mais, madame! proteste le directeur, toute l'année il s'est obstiné à ne rien faire!

– Et alors? fait la dame. Il n'y a pas un prix de persévérance?

juger bon – հարմար գտնել

* * *

Jérôme rentre chez lui et présente son carnet de notes à son père:

– Géographie: 2, histoire: 1, orthographe: 1, mathématiques: 1, rédaction: 1 ..., lit le papa stupéfait.

Puis, sévère, il interroge:

– Pourquoi as-tu 2 en géographie et 1 **partout ailleurs**?

Alors, Jérôme répond:

– Une erreur du prof, sans doute!

partout ailleurs – այլուր, ամենուրեք

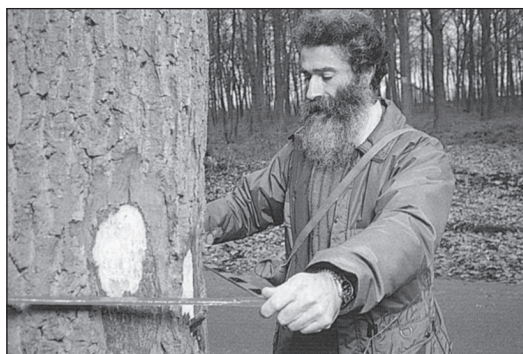

UNITÉ 4

LEÇON 1

François Nourissier est né en 1927. Après le lycée il s'occupe de journalisme et de littérature. Dans ses romans autobiographiques il décrit ses souvenirs d'enfance, d'adolescence et de jeunesse.

LE REFUGE DE NOS RÊVES

Mon père était forestier. Il est mort en 1935, alors que j'avais huit ans. Il aimait les promenades dans les sous-bois et il m'emmenait souvent avec lui en forêt. Il **me tirait de mon sommeil** d'enfant et nous partions en direction de la forêt. Il profitait de l'occasion et m'apprenait les secrets de son métier qu'il exerçait avec plaisir. Il choisissait spécialement **le moment où** les forestiers marquaient

les arbres à couper. Il me laissait, parfois, marquer à sa place les arbres **à l'aide** de sa hachette qu'il ne quittait pas.

Je peux dire que mes souvenirs d'enfance et mes souvenirs de forêt se confondent. Mes étés de petit garçon se sont passés à cueillir des champignons, des fraises, du muguet. J'aimais glisser sur les aiguilles de pins, rêver de rencontrer des traîneaux chargés de bois. Quand je respirais l'odeur troublante des clairières après **la coupe des arbres**, j'en souffrais profondément car le paysage de la forêt avec les arbres blessés **ressemblait à un champ de bataille**. Mais le souvenir de mon père et de son métier m'aide à respecter le travail des forestiers. Je sais bien et, **cela va sans dire**, qu'une partie de leur travail est consacrée à la protection de la forêt. **Je frémis de**

bonheur toutes les fois que, me promenant, je découvre un sentier avec des renseignements sur la flore et la faune, des conseils de prudence. **En revanche**, je souffre chaque fois que je vois une forêt disparaître.

La pollution et l'indifférence menacent aujourd'hui la forêt. Le danger est si grave que les gouvernements doivent **prendre des mesures** contre la mort de la forêt. La forêt n'est pas seulement un lieu où l'homme retrouve ses forces, par les poumons d'abord. C'est un refuge contre les pollutions des villes, un lieu de rêverie.

(D'après François Nourissier)

Expressions expliquées

tirer qn de son sommeil – réveiller qn

le moment où – պահը, երբ

à l'aide de – (ici) avec

la coupe des arbres – ծառահատում

ressembler à un champ de bataille – մարտադաշտի նմանվել

cela va sans dire – ինքնըստինքյան հասկանալի է

frémir de bonheur – սիրտը երջանկութունից թրթռալ

toutes les fois que – chaque fois que

en revanche – դրա փոխարեն, փոխարենը

prendre des mesures – միջոցներ ձեռնարկել

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Qui est-ce qui a inspiré l'amour de la nature chez l'auteur?
2. Quel moment le père choisissait-il pour apprendre à son fils les secrets de son métier?
3. Qu'est-ce que le petit garçon aimait faire dans la forêt?
4. Quels sentiments éprouvait l'auteur quand il voyait des arbres coupés?
5. Qu'est-ce qui remplissait son cœur de bonheur lors de ses promenades dans la forêt?
6. Partagez-vous les sentiments de l'auteur envers la forêt?

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

- Vers l'an 3000 avant Jésus-Christ, les Égyptiens fabriquent une sorte de papier, le papyrus.
- Le véritable papier est inventé par les Chinois en l'an 105.
- Le papier est introduit en France vers le 14e siècle.
- Parmi les partis politiques qui représentent actuellement le mouvement écologique en France, Les Verts et Génération Écologie sont les plus connus. Ils ont une grande popularité et représentent une force importante dans plusieurs régions.

EXERCICES

ORAL

1. Pensées sur la nature.

Animaux, plantes, êtres humains vivent les uns des autres. La nature est une immense chaîne. Détruire un chaînon, c'est provoquer une rupture de l'équilibre naturel. (Nicolas Skrotzky).

Un arbre est un édifice, une forêt est une cité et, entre toutes, celle de Fontainebleau est un monument. (V. Hugo)

Dans la nature il n'y a pas d'animaux "nuisibles". Ne détruisons pas les rapaces. Ne tuons pas les hiboux. Ils ne portent pas malheur.

Prenons soin des oiseaux blessés.

Ouvrons la cage aux oiseaux. Ils y sont prisonniers.

Baissez votre fusil et admirez ces merveilles de la nature.

"Sans l'oiseau, la terre serait la proie des insectes" (Michelet)

"Ce qui crée l'homme, c'est la bataille contre la nature" (Vercors)

Quelles idées vous inspirent la lecture de chaque pensée?

À chacun son point de vue.

1. Pourquoi dit-on que les forêts sont les poumons des villes?
2. Qu'est-ce que c'est que la forêt pour vous?
3. D'après vous, qui est le plus grand ennemi de la forêt?
4. Pensez-vous qu'à présent l'Arménie a des problèmes écologiques particuliers? Lesquels?
5. Les écologistes ont-ils raison de **tirer la sonnette d'alarme** (ահազանգել)?
6. Partagez-vous l'avis des protecteurs de la nature: Demain ça sera plus tard?

1. Dans votre texte trouvez les synonymes des mots soulignés!

1. C'est dans **le bois** que vous avez cueilli tous ces champignons?
2. Quelle est votre **profession**?
3. Qu'est-ce que ça sent bon! Ces fleurs ont **un parfum** extraordinaire.
4. L'alpiniste escaladait les rochers **avec** une corde.
5. Serge a un visage **sérieux**.

2. Découvrez les sens différents des mots *bois (m)* et *aiguille (f)*!

1. À la campagne nous avons une maison en **bois**.
2. À côté de leur ferme, il y a **un bois** de pins.
3. Pour faire du feu dans la cheminée, on met **du bois**.
4. On coud avec **une aiguille** et du fil.
5. Ma montre a trois **aiguilles**.
6. L'infirmière a cassé **l'aiguille** de la seringue.
7. Les feuilles des pins et des sapins s'appellent **des aiguilles**.

3. Qu'est-ce que ça veut dire?

1. Les problèmes écologiques.
2. Économiser l'eau.
3. Les catastrophes écologiques.
4. Les conséquences de l'eau et de l'air pollués.
 - a) fermer bien les robinets, ne pas laisser couler l'eau inutilement
 - b) inondation, ouragan, éruption de volcan, tremblement de terre
 - c) la pollution de l'eau, la disparition des animaux et des forêts
 - d) les maladies, la radiation, la destruction de la couche d'ozone

4. Savez-vous respecter la forêt?

1. déranger les animaux	6. planter des arbres
2. dénicher les oiseaux	7. abattre les arbres
3. protéger les animaux	8. jeter les cigarettes mal éteintes
4. jeter les déchets dans la forêt	9. nettoyer l'entourage
5. allumer le feu	

<i>Il faut</i>	<i>Il ne faut pas</i>

5. Traduisez en français!

1. Մայիսի 1-ին ընկերս ինձ նվիրեց մի փունջ հովտաշուշան:
2. Բնության պաշարները անսպառ չեն:
3. Մենք պետք է սովորենք չաղտոտել բնությունը:

4. Որոշ գործարաններ տեխնիկական թափոնները նետում են գետի մեջ:
5. Օդի և ջրի աղտոտումը վտանգավոր է:

GRAMMAIRE

1. Dans les phrases suivantes transformez les substantifs soulignés en infinitif.

MODÈLE: *Il aimait les promenades dans les bois. → Il aimait se promener dans les bois.*

1. Je rêvais de **la rencontre** des traîneaux chargés de bois.
2. Le temps de **l'abattage** des arbres est venu.
3. Une partie du travail des forestiers est consacrée à **la protection** de la forêt.
4. Le bois coupé servira à **la fabrication** du papier.
5. La radio et les journaux servent à **la diffusion** des nouvelles.

2. Exprimez le but!

Modifiez les phrases en y mettant des infinitifs précédés de la préposition pour.

MODÈLE: *Je me couvre. Je veux avoir chaud. → Je me couvre pour avoir chaud.*

1. Je vous ai appelé. Je désire vous annoncer une bonne nouvelle.
2. Mon père me prenait avec lui dans ses promenades en forêt. Il m'apprenait les secrets de la forêt.
3. Nous nous mettions en route. Nous partions en direction de la forêt.
4. Mon père se servait utilement de ses vacances. Il explorait de nouveaux massifs.
5. Nous partions en forêt. Nous coupions des arbres.

3. Transformez les phrases suivantes en phrases à l'infinitif!

MODÈLE: *Ne stationnez pas à cet endroit. → Ne pas stationner à cet endroit.*

1. Ne salissez pas l'eau.
2. N'écrivez pas sur les murs.
3. Ne polluez pas l'air.
4. Ne jetez pas une allumette mal éteinte dans la forêt.
5. Ne fumez pas dans votre chambre.

4. Trouvez l'équivalent arménien du proverbe suivant:

C'est au fruit qu'on connaît l'arbre.

LEÇON 2

DIALOGUES

- Il fait un temps super. Si tu veux, on passera la journée en forêt.
- Bonne idée.
- Alors, habille-toi. Moi, je sors la voiture.
- Et la bouffe?
- Allons, **pas d'affolo**. On passera au supermarché.

pas d'affolo – խուճապի պետք չէ մատնվել

- On s'arrête au bord de la rivière pour pique-niquer? On serait bien ici.
- Oui, mais il nous faut un endroit pas trop humide.
- **Ne t'en fais pas**, c'est pas un problème en été.
- Tiens, si l'on se met à l'ombre de ce grand chêne?
- **C'est chouette**.

ne t'en fais pas – մի՛ աճիաճգստացիր

c'est chouette – հիանալի է

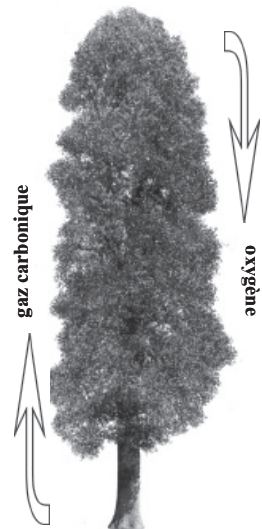
- Julien, tu es de mauvaise humeur. Qu'as-tu?
- On veut fermer mon usine.
- Pourquoi ça?
- Elle jette les déchets techniques dans la rivière.
- Alors, ils ont raison, il faut respecter et protéger la nature.

EXERCICES

ORAL

1. La nature et nous.

1. Quel est le rôle important joué par l'arbre?
2. Connaissez-vous des produits comestibles de la forêt?
3. Qu'est-ce qui cause la mort des poissons dans les rivières et les mers?
4. Quelles régions de l'Arménie sont très boisées?
5. Qu'est-ce qui vous semble le plus apaisant, la mer, la montagne, le ciel, la forêt...?
6. Avez-vous un animal pour lequel vous éprouvez une profonde amitié? Si oui, racontez vos liens avec lui.

LEÇON 3

LA BOURGOGNE

La Bourgogne se trouve à l'Est de la France. C'est le pays des châteaux, des églises romanes et des grands vins. Cette province est riche et variée comme son vin, le célèbre bourgogne. Ses belles vignes donnent d'excellents vins blancs et rouges comme le beaujolais et le côte-d'or.

Dijon est la capitale historique de la Bourgogne. C'est une belle ville célèbre par son palais des ducs de Bourgogne, dans lequel se trouve le musée des Beaux-Arts.

Les ducs de Bourgogne étaient très puissants et avaient l'esprit d'indépendance. Pendant deux siècles ils n'ont pas accepté l'autorité des rois de France.

Dijon est aussi une capitale gastronomique. Ses spécialités sont la moutarde, le pain d'épices, le coq au vin, les escargots, etc.

Les Bourguignons sont des gens laborieux, de caractère gai, vifs et très hospitaliers.

EXERCICES

ORAL

Choisissez la bonne réponse!

1. La Bourgogne se trouve	a. au Nord, b. à l'Est, c. au Sud
2. En Bourgogne on produit	a. du champagne, b. du cidre, c. du beaujolais
3. Dijon est l'ancienne capitale de	a. la Provence, b. la Normandie, c. la Bourgogne
4. La spécialité de Dijon est	a. la moutarde, b. le camembert, c. le roquefort
5. Les Bourguignons sont des gens	a. gais, b. inhospitaliers, c. paresseux

TEST CULTUREL

1. Pouvez-vous citer le nom:

1. du pays où l'on a fabriqué le papyrus?
2. d'un mouvement écologique?
3. d'un vin produit en Bourgogne?
4. d'une spécialité de Dijon?
5. d'un monument historique de Dijon?

2. Lisez ces affirmations. Sont-elles vraies ou fausses?

1. Le papier est inventé par les Japonais.
2. Le papier est introduit en France au XVI siècle.
3. Les ducs de Bourgogne étaient soumis aux rois de France.
4. La spécialité régionale est la choucroute.
5. Les coteaux de la Côte-d'Or sont couverts de vignobles.
6. Le climat de la Bourgogne est océanique.

LEÇON 4

Un poème de François Coppée

MATIN D'OCTOBRE

C'est l'heure exquise et matinale
Que rougit un soleil soudain,
À travers la brume automnale
Tombent les feuilles du jardin.
Leur chute est lente.
On peut les suivre
Du regard en reconnaissant
Le chêne à sa feuille de cuivre,
L'érable à sa feuille de sang.
Les dernières, les plus rouillées,
Tombent **des branches dépouillées**.
Mais ce n'est pas l'hiver encore
Une blanche lumière arrose
La nature, et, dans l'air tout rose
On croirait qu'il neige de l'or.

une branche dépouillée – մերկ ճյուղ

Relevez dans ce poème les mots qui se rapportent à l'automne!

Un poème de Victor Hugo

Je suis l'arbre des bois,
je suis l'arbre des monts,
Je porte les fruits mûrs,
j'abrite les pervenches,
Laissez-moi ma racine
et laissez-moi mes branches!

Que demande l'arbre aux gens?

Faites parler une plante, un animal, une rivière!

HISTOIRES AMUSANTES

Cours de grammaire ... L'institutrice interroge Antoine:

- Quand je dis “La vache mange l’herbe”, où est le sujet?
- Le sujet? ... Eh bien, il est dans un pré! ...

Un monsieur rentre chez lui. **Une odeur de brûlé** flotte dans la maison.

- Chérie, tu cuisines ou tu repasses mes chemises?

une odeur de brûlé – ωηηυάόη ηηη

- Combien de personnes travaillent dans ce ministère?
- Environ la moitié.

Lucie dit à Marie:

- Oh, ma chère! Que je suis contente! Nous ferons un voyage à Paris.
- Vraiment? Tu as de la chance!
- Oui, un chien enragé a mordu papa et nous allons tous à Paris à l’Institut Pasteur.

UNITÉ 5

LEÇON 1

Georges Duhamel (1884–1966) est un romancier français. En 1935 il est élu à l'*Académie française*. Duhamel a écrit aussi des pièces de théâtre et des essais. Il est lauréat du *prix Goncourt*.

L'extrait ci-dessous est tiré de son roman «Le jardin des bêtes sauvages».

ÉVEIL DE LA MAISON

Maman s'éveillait toujours la première, bien avant le jour, en hiver. Nous l'entendions aller et venir doucement dans la maison. Elle traversait notre chambre et examinait nos vêtements, notre linge. Un peu plus tard, elle descendait dans la rue pour acheter du pain. **À son retour**, maman nous embrassait pour nous encourager au réveil. Déjà rasé, déjà peigné, mon père criait:

– De l'eau froide, beaucoup d'eau froide, pour durcir l'épiderme. Sans cela, vous aurez des poches sous les yeux et vous serez vieux à vingt ans.

La toilette finie, toute la famille se réunissait à table. L'odeur du café planait de chambre en chambre.

– Ne bâillez pas, criait papa. **Plus** vous bâillez, **plus** vous ressentez la fatigue. Allons, respirez! C'est honteux. On n'a pas le droit d'être fatigué à votre âge, surtout **au saut du lit**. Il faut être jeune et fort. Quand on est vieux, il est impossible de redevenir jeune. Règle absolue: ne pas se laisser vieillir.

Comme nous étions tous jeunes, la vieillesse nous apparaissait comme quelque chose de lointain.

Le petit déjeuner pris, ce qui n'était pas fort long, papa se levait. Il n'était pas de haute taille, mais il jetait sur les choses et les hommes un regard sévère et ironique. Ce regard faisait paraître mon père plus grand qu'il ne l'était en réalité. Il avait des cheveux bouclés, des traits nets, un teint clair.

Tout de suite, la famille se dispersait pour les travaux de la journée. Cette année-là, mon frère Joseph était soldat dans une ville de l'Est. Ferdinand préparait des examens pour entrer dans l'administration. En attendant, il faisait un stage chez un avocat de la place Vendôme.

Peu de minutes après Ferdinand, je sortais à mon tour. Je retrouvais mon ami Justin m'attendant au coin de la rue et nous gagnions le lycée. Mon père partait pour l'hôpital. Ma mère s'occupait des soins de la nourriture et du ménage. La petite Suzanne criait de pièce en pièce, jouant avec ses poupées. La maison entraînait dans la paix.

(D'après Georges Duhamel, *Le jardin des bêtes sauvages*)

Expressions expliquées

le prix Goncourt – c'est un prix littéraire

à son retour – quand elle revenait

plus ... plus – ηρῶν ... ἀγῶρῶν

au saut du lit – le matin quand on se réveille

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Quelles étaient les préoccupations de la mère à son réveil?
2. Quels étaient les conseils du père?
3. Pourquoi les conseils du père apparaissaient comme quelque chose de lointain à ses enfants?
4. Quels sont les paragraphes qui expriment le comportement des enfants à l'égard de leur père?
5. Quelles étaient les occupations des membres de la famille dans la journée?

EXERCICES

ORAL

1. Répondez oui ou non!

1. Les parents ne comprennent jamais leurs enfants.
2. Il ne faut jamais contredire ses parents.
3. Si j'ai un problème je le discute toujours avec mes parents.
4. Aujourd'hui les parents ne s'occupent pas assez des enfants.
5. Les parents n'ont pas le droit de punir leurs enfants.
6. Les parents ne doivent jamais abandonner leurs enfants.
7. Être sévère et punir les enfants ce n'est pas à la mode aujourd'hui.
8. Les parents doivent satisfaire les caprices des enfants.

2. D'après vous, parmi les affirmations suivantes, lesquelles sont vraies et lesquelles sont fausses?

1. Les enfants s'étouffent au sein de la famille et s'en échappent le plus vite possible.
2. La famille est l'élément de base de la société.
3. La famille est un milieu affectif irremplaçable.
4. Les jeunes veulent de moins en moins fonder une famille.
5. Le divorce est devenu plus fréquent.
6. Les parents ont toujours raison.
7. Les grandes personnes ne comprennent jamais les explications des enfants.

3. Exprimez votre avis. Argumentez bien votre choix!

Vous rêvez de devenir médecin. Vos parents ont choisi une autre profession pour vous.

- a. Vous renoncez à votre idée.
- b. Vous obéissez à la décision de vos parents sans contrarier.
- c. Vous tâchez de les décider.

Vous avez des problèmes bien sérieux.

- a. Vous en parlez à vos parents.
- b. Vous tâchez de vous débrouiller vous-même.
- c. Vous vous adressez à votre ami.

Vos parents ont des problèmes eux-mêmes.

- a. Vous faites tout pour les aider.
- b. Vous restez indifférent.
- c. Vous faites comprendre que cela ne vous concerne pas.

Et vous? Quelles sont vos tâches et vos responsabilités dans la famille?

À chacun son point de vue.

1. Vous entendez-vous bien avec les membres de votre famille?
2. Est-ce que vous obéissez à vos parents?
3. Qu'est-ce qu'ils font quand vous ne leur obéissez pas? Est-ce qu'ils vous punissent? Comment?
4. Qu'est-ce qui cause, à votre avis, le plus de problèmes entre parents et enfants? Le fait que les enfants ne veulent pas obéir à leurs parents? L'autorité maternelle ou paternelle? L'argent? L'ingratitude des enfants?
5. Discutez-vous avec vos amis les problèmes que vous avez avec vos parents?
6. Quel est le rôle du père et de la mère dans la culture arménienne?
7. À l'âge de 17 ans les jeunes Français quittent leurs familles pour être indépendants. Et les jeunes Arméniens?

8. Est-ce que le bonheur familial est considéré comme une valeur appréciée chez les Arméniens?

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Complétez avec les mots mis en colonne!

1. Il faut ... les bons élèves.	se décourager
2. Un homme ... n'a peur de rien.	encourageant
3. Quand on ne réussit pas tout de suite, il ne faut pas ...	courage
4. Il a toujours travaillé avec ...	encourager
5. Les résultats de mes examens sont ...	courageux

2. Découvrez les sens différents du mot jour!

1. Je prends le métro deux fois **par jour**.
2. Quel **jour** sommes-nous?
3. En hiver **le jour** se lève tard.
4. **Il fait jour** tôt en été.
5. **Les jours** sont longs en été et courts en hiver.

3. Le week-end à la maison. Complétez avec les verbes suivants: *se coucher, aller, se réveiller, se promener, faire sa toilette, s'amuser, s'habiller, se reposer, écouter de la musique, regarder les informations à la télé, faire le ménage, se lever.*

Le matin je ... à neuf heures, mais je ne ... pas facilement. Ma mère prépare le petit déjeuner. Enfin je ... et je ... dans la salle de bains pour Après le petit déjeuner j'aide ma mère à ..., ensuite je commence à travailler. Nous déjeunons à deux heures. Je travaille encore deux heures. À cinq heures, s'il fait beau, j'aime ... dans le parc avec notre chien Médor. Médor ... beaucoup avec les enfants qui jouent dans le parc. Nous dînons à sept heures. Après le dîner nous ... un peu. Nous aimons Moi, j'aime ... à onze heures et ... au lit. Mes parents préfèrent ... plus tard, vers minuit.

4. À partir des adjectifs *mûr, vert, grand, jaune, vieux, gros, rouge, blanc* formez des verbes et utilisez-les dans les phrases suivantes:

1. Ne mange pas tant, tu vas
2. Au printemps les champs et les prairies
3. La lessive Ariel ... les draps davantage.
4. En automne les feuilles des arbres ... et
5. Les enfants ..., les parents
6. Le raisin ... en août.

GRAMMAIRE

1. Complétez les phrases suivantes par *plus... plus, moins... moins, plus ... moins*.

1. ... les examens approchent, ... les élèves deviennent nerveux.
2. ... on vieillit, ... on devient souple.
3. ... l'hiver approche, ... les jours deviennent courts.
4. ... on travaille, ... on a envie de travailler.
5. ... il travaillait, ... il faisait des fautes.
6. ... elle criait, ... on l'écoutait.
7. ... le temps passait, ... il avait peur de ne jamais revoir son ami.
8. ... on vieillit, ... les cheveux deviennent blancs.

2. Remplacez la proposition relative par un participe présent!

MODÈLE: *Il a pris la route qui conduit au bois. → Il a pris la route conduisant au bois.*

1. Voilà Caroline qui sort du magasin.
2. Tout à coup j'ai aperçu Jean qui sortait du café.
3. Nous avons rencontré Fabienne qui portait à la main une belle serviette.
4. André a examiné les papiers qui couvraient la table.
5. Le train qui arrive de Strasbourg est entré en gare.

3. Transformez le participe présent en proposition relative!

MODÈLE: *Il a pris la route conduisant au bois. → Il a pris la route qui conduit au bois.*

1. À la gare nous avons vu des voyageurs portant leurs bagages.
2. Dans la rue je me suis adressé à un homme vendant des journaux.
3. Dans la cour du lycée Jean-Paul a vu des élèves jouant aux billes.
4. Le lendemain nous avons reçu du proviseur une lettre demandant à mon grand-père de se présenter au lycée.
5. Deux trains partent à la même heure allant à la rencontre l'un de l'autre.

4. Mettez les verbes entre parenthèses à l'imparfait ou au passé composé selon le sens!

1. Hier soir, je vous (téléphoner), mais vous (être) absent.
2. Le matin quand elle (ouvrir) la fenêtre, le soleil (briller) déjà.
3. Elle (être) sur l'arbre, soudain elle (avoir) peur et elle (tomber).
4. Est-ce que le réveil (sonner)? Oui, mais nous (ne rien entendre).
5. Le soir Valérie (dormir) déjà, quand le téléphone (sonner).

5. Concordance des temps. Mettez les verbes aux temps convenables.

1. Assis au bord du lac, nous regardions la barque qui (s'éloigner).
2. Je sais que vous (être) au théâtre la semaine dernière.
3. Mon ami me promet qu'il (venir) me voir le soir.
4. Nous écoutions le récit de notre ami qui (passer) trois semaines en France.
5. Il espère qu'il (aller) se reposer en Provence.

LEÇON 2

DIALOGUE

- Eh bien, mon fils! Quoi de neuf?
- Voilà, papa. Je voudrais déménager... vivre seul.
- C'est très joli de déménager, mais où iras-tu?
- J'ai loué une chambre tout près de mon Université.
- Et c'est une chambre convenable?
- Tout à fait.
- Quand j'avais vingt ans, moi aussi j'ai voulu avoir ma chambre à moi et mes parents ne m'en ont pas empêché. Quand penses-tu déménager?
- Au début de la semaine prochaine.
- Mais j'espère que tu continueras à venir à la maison pour prendre les repas.
- Ne t'en fais pas, papa, je vais manger au restaurant universitaire.
- C'est à toi de décider.

EXERCICES

ORAL

1. Répondez!

1. Quelle sera la réaction de vos parents si un jour vous leur déclarez que vous voulez vivre seul?
2. Quels sont les avantages et les inconvénients de la vie indépendante?
3. Connaissez-vous un exemple d'œuvre littéraire, de film où le problème "des pères et des fils" soit le thème central.

2. Imaginez une histoire illustrant le proverbe "Tel père tel fils" (environ 40 mots).

LEÇON 3

LA BRETAGNE

La Bretagne est le pays de la mer. Elle est baignée par la Manche et l'Atlantique. La Bretagne est la première région française pour la pêche. Les Bretons sont presque tous pêcheurs et matelots. Ils sont très doux, mais braves et obstinés. Ils ont conservé leurs traditions, leurs costumes, leur folklore et leur langue, le breton.

Les côtes sauvages de la Bretagne attirent les touristes. Il y a là d'immenses belles plages de sable et une mer très propre.

Rennes est le chef-lieu de la Bretagne. Les autres villes sont: Brest, grand port militaire, Quimper, Saint-Malo, etc. Les touristes qui visitent la Bretagne mangent absolument des crêpes et boivent du cidre.

EXERCICES

ORAL

Choisissez la bonne réponse!

1. La Bretagne se trouve	a. au Sud	b. à l'Est	c. à l'Ouest
2. Son climat est	a. méditerranéen	b. océanique	c. continental
3. La Bretagne est la première région pour	a. l'industrie chimique	b. l'industrie textile	c. la pêche
4. La Bretagne est baignée par	a. la Méditerranée	b. l'Atlantique	c. le Pacifique
5. Le premier port militaire de la France est	a. Toulon	b. Brest	c. Marseille

TEST CULTUREL

Répondez oui ou non!

1. La famille est l'élément de base de la société.
2. Est-il naturel qu'on enseigne la politesse aux enfants?
3. Le bonheur familial est considéré comme une valeur appréciée chez les Arméniens?
4. Il faut avoir confiance sans limite en ses amis.
5. À votre âge on n'a pas le droit d'être fatigué... il faut être toujours jeune et fort.

LEÇON 4

Un poème de Jacques Prévert

QUAND LA VIE

Quand la vie est un collier
Chaque jour est un perle
Quand la vie est une cage
Chaque jour est une larme
Quand la vie est une forêt
Chaque jour est un arbre
Quand la vie est un arbre
Chaque jour est une branche
Quand la vie est une branche
Chaque jour est une feuille
Quand la vie c'est la mer
Chaque jour est une vague
Quand la vie est une vague
Chaque vague une plainte
Une chanson, un frisson.

un collier – մանյակ

une perle – մարգարիտ

une plainte – բողոք, գանգատ

un frisson – սարսուռ, դող

1. Partagez-vous la vie du poète?

2. Avec quoi on peut comparer encore la vie?

HISTOIRES AMUSANTES

- Monsieur, dit Maurice, mon père m'a dit que nous descendons des singes.
- Taisez-vous, Maurice, répond sévèrement le maître, l'histoire de votre famille ne nous intéresse pas.

- Toto, tu vas avoir un nouveau petit frère!
- Pourquoi maman, tu ne veux pas garder l'ancien.

Un paysan va dans son champ et trouve son fils profondément endormi sous un arbre. Il le réveille et lui dit:

- Oh! paresseux que tu es, tu n'es pas digne de vivre sous le soleil!
- Je le sais bien, répond le fils, et c'est pourquoi je me suis couché à l'ombre.

UNITÉ 6

LEÇON 1

Michel Manoll, poète et écrivain français du XXe siècle (1911-1984). Il occupe une place particulière dans la littérature française. L'œuvre écrite de Manoll est abondante, tant dans le domaine de la poésie que dans celui de l'essai et des ouvrages pour la jeunesse.

L'extrait ci-dessous est tiré de son roman "*Saint-Exupéry – prince des pilotes*".

CHOIX D'UNE PROFESSION

Que vas-tu faire maintenant que tu as passé ton baccalauréat? lui a demandé Mme de Saint-Exupéry, dans les jours qui précédaient la rentrée. Antoine avait bien envie d'opter pour l'aviation, mais il redoutait d'alarmer sa mère en choisissant une profession dangereuse.

– Je vais préparer le concours d'entrée à l'École Navale. Et j'espère réussir ...

La grande journée du concours d'entrée à l'École Navale est arrivée. Mais il s'est senti sans inspiration devant le sujet de français qu'on lui proposait. Au bout de quelques lignes il a reposé la plume.

S'il n'avait qu'un sept en composition française, sa note de mathématiques lui permettrait tout de même d'être admissible à l'oral. Mais il n'a pu **franchir cet obstacle** et il est resté court devant l'examineur d'histoire et de géographie – matières **qui n'étaient pas son fort**.

Sans fortune et son avenir compromis, il va connaître, au cours de l'année 1919, la période la plus noire de sa vie. Il s'est inscrit aux Beaux-Arts, dans la classe d'architecture. Mais il se sentait que sa vocation était tout autre, et il dessinait bien souvent, des maquettes et des ailerons d'avions que des esquisses de villes ou de palais nationaux. Le service militaire apparaissait à ses yeux comme **une voie de salut**.

Incorporé au 2e régiment d'aviation, à Strasbourg, il croyait qu'on allait l'initier tout de suite au pilotage. Sa déception a été amère. On ne lui apprenait guère que le maniement d'armes, l'art d'éplucher les pommes de terre, **les marques de respect** à rendre aux officiers.

Ce qu'il voulait c'était tout simplement devenir utiles à ses semblables, pouvoir se consacrer entièrement à l'aviation où ses qualités, son courage, son habileté, son intelligence, son esprit d'abnégation se déploieraient.

(D'après Michel Manoll, Saint-Exupéry-prince des pilotes)

Expressions expliquées

franchir un obstacle – surmonter une difficulté

rester court – ne plus savoir que dire

ne pas être son fort – ne pas être fort en...

une voie de salut – փրկութեան ուղի

les marques de respect – հարգանք արտահայտելու ձևեր

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Quelle profession pensait opter le héros du récit?
2. Pour quelle raison n'a-t-il pas choisi l'aviation?
3. Pourquoi n'est-il pas entré à l'École Navale?
4. De quelle profession rêvait Antoine de Saint-Exupéry?
5. Qu'est-ce qui lui a causé la déception au régiment?
6. En voulant se consacrer à l'aviation qu'est-ce qu'il voulait surtout déployer?

Une lettre d'Antoine de Saint-Exupéry à sa mère.

Ma chère maman,

Comment allez-vous? Ne vous fatiguez pas trop, maman chérie... Si vous saviez comme vous me manquez...

Je me suis peu à peu trouvé des amis délicieux. Mais il est parfois mélancolique d'être toujours si loin. J'ai retrouvé un vieil ami de lycée, officier de marine, qui est devenu un type d'une grande culture, qui a vu, compris et jugé beaucoup de choses. C'est pour moi une ressource merveilleuse. Nous allons ensemble voir les choses du domaine de l'art, pièces ou expositions, et discutons. Il a une telle clarté d'idées générales que c'est sain et vivifiant. Je suis content...

Ma petite maman, chérie... Et pendant j'espère si fort être dans vos bras dans quelques mois, ma petite maman, ma vieille maman, ma tendre maman, au coin du feu de votre cheminée, à vous dire tout ce que je pense, à discuter en contredisant le moins possible... à vous écouter me parler, vous qui avez eu raison dans toutes les choses de la vie...

Je vous embrasse tendrement,

*Antoine.
Strasbourg, mai, 1921*

Rédigez une lettre adressée à une personne qui vous est chère.

EXERCICES

ORAL

1. Professions de l'avenir.

Les experts trouvent que l'avenir est aux spécialistes qui travaillent dans les "services intelligents". Ce sont les ingénieurs, les spécialistes de marketing, les informaticiens, etc. Autrement on les appelle "société poste-industrielle". Mais les responsables politiques ne partagent pas cette conviction, ils trouvent que ce sont les emplois des baby-sitters, gardiens, cantonniers, livreurs de pizzas, gouvernantes, etc. qui prennent l'avantage sur les "services intelligents".

Êtes-vous de même avis?

2. Option de la profession.

1. Qu'est-ce qui est important dans le choix de la profession? Argumentez bien votre réponse!
2. Avez-vous pensé quelle carrière vous allez choisir après vos études secondaires? Y avez-vous rêvé longtemps?
3. Qu'est-ce qui vous attire surtout dans la profession que vous allez choisir?
4. Qu'est-ce qui vous a inspiré dans votre choix?
5. Quand vous choisissez une profession prenez-vous en considération ses difficultés?

3. Test à réfléchir.

1. Avant de choisir la profession vous faites attention:
 - a) qu'elle soit intéressante
 - b) qu'elle soit bien payée
 - c) qu'elle soit demandée
2. Vous avez commencé à faire des projets de votre future profession:
 - a) dès votre enfance
 - b) cette année
 - c) à l'âge de seize ans
3. Grâce à l'instruction tout le monde peut s'élever dans la hiérarchie sociale:
 - a) c'est une illusion
 - b) c'est une réalité
 - c) c'est un mensonge

À chacun son point de vue.

1. À votre avis y a-t-il des professions en voie de disparition?
2. À quel âge se manifestent les intérêts professionnels d'une personne?
3. Feriez-vous n'importe quel travail pour gagner votre vie?
4. Quelle est la place du travail dans votre vie?
5. À votre avis, est-il facile de changer de métier?
6. Quelle conséquence indésirable peut avoir un métier mal choisi?
7. Y a-t-il de bonnes ou de mauvaises professions?
8. D'après vous dans la culture arménienne hommes et femmes peuvent-ils avoir accès à la même profession?

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Trouvez les antonymes des mots en gras dans votre texte et faites des changements si c'est nécessaire.

1. **Autrefois** à Erévan il n'y avait pas tant de cafés.
2. Je me souviens de ce passage, c'est dans les pages qui **suivent** l'histoire de ce grand amour.
3. Ton coup de téléphone **l'a bien rassurée**.
4. Dans cette immense ville étrangère il n'avait pas de **passé**.
5. Ma soeur **a échoué** tous les examens d'entrée.
6. Le directeur **interdit** à ses employés de fumer à l'intérieur de l'entreprise.

2. Trouvez les synonymes des mots en gras dans votre texte!

1. L'heure des explications arrivait et **nous craignons** ce moment.
2. Il a passé brillamment ses examens de fin d'études et **il a eu** son diplôme de médecin.
3. La profession de l'aviateur demande beaucoup **d'adresse**.
4. Comme il n'avait pas bien préparé son examen, il **restait silencieux** devant l'examineur.
5. Jacques hésitait entre plusieurs professions. Je crois qu'il **choisira** finalement le droit.

3. Dans laquelle de ces trois phrases les mots *amer, noir, passer* ont le même sens que dans le texte.

1. L'enfant refusait de prendre le médicament, car il était très **amer**.
2. Les fruits verts ont un goût **amer**.
3. Dans sa jeunesse elle a eu une vie **amère**.
4. La nuit était **noire**.
5. Elle se faisait des idées **noires**.

6. L'enfant avait les mains **noires**.
7. Chaque matin le facteur **passait** devant notre maison.
8. L'année dernière elle **a passé** ses vacances dans le Midi de la France.
9. Pour entrer à cette Université il faut **passer** aussi un examen oral.

4. Traduisez en français!

1. Ի՞նչ ես անելու դպրոցն ավարտելուց հետո:
2. Անտուանը երազում էր դառնալ օդաչու:
3. Իր երազանքը իրականացնելու համար նա պատրաստ էր հաղթահարելու բոլոր դժվարությունները:
4. Մորս չանհանգստացնելու համար ես նրան չասացի, որ հիվանդ եմ:
5. Մարին վախենում էր՝ տապալել ընդունելության քննությունները:

GRAMMAIRE

1. Transformez selon le modèle!

MODÈLE: *Au petit déjeuner je prends **seulement** du café. → Au petit déjeuner je **ne** prends **que** du café.*

1. Marie avait **seulement** deux examens à passer à la fin de ses études.
2. Antoine dessinait **seulement** des maquettes et des ailerons d'avions.
3. Au régiment à Strasbourg on apprenait **seulement** les marques de respect aux officiers.
4. Pour Antoine le service militaire était **seulement** une voie de salut.
5. Il y avait **seulement** une profession qui lui plaisait, c'était celle d'aviation.

2. Complétez avec les pronoms relatifs *que* ou *qui*!

1. Antoine avait choisi une profession ... était dangereuse.
2. À ton anniversaire je t'offrirai un livre de A. de Saint-Exupéry ... tu aimeras beaucoup.
3. Les cours ... on suivait à l'École Normale étaient bien intéressants.
4. La géographie et l'histoire étaient les matières ... n'étaient pas son fort.

3. Combinez les deux phrases en employant les pronoms relatifs *que* ou *qui* d'après le modèle.

MODÈLE: *J'ai reçu une nouvelle. Cette nouvelle m'a rendu triste. → J'ai reçu une nouvelle **qui** m'a rendu triste.*

1. Nous avons loué une voiture. Cela nous a permis de visiter tout le pays.
2. Les parents donnent de bons conseils. Les enfants doivent suivre les conseils de leurs parents.

3. Antoine a épousé une jeune fille charmante. Il avait rencontré cette jeune fille à l'anniversaire de son ami.
4. À l'Agence d'emploi on lui a proposé un travail. Le travail lui a paru très intéressant.

LEÇON 2

DIALOGUES

- Je cherche un travail d'électricien.
- Vous avez quel âge?
- 24 ans.
- Vous avez une spécialité et un diplôme?
- Oui, Monsieur.
- Et des références?
- Voilà tous mes papiers.

- Odile, quelle est votre profession?
- Devinez?
- Est-ce que vous êtes journaliste?
- Non.
- Alors médecin?
- Non.
- Vous êtes informaticienne?
- Oui. C'est ça, vous l'avez deviné.

- Allô! C'est bien l'Agence d'emploi?
- Oui, Monsieur.
- Bonjour, Madame! Je cherche du travail pour cet été.
- Quelle est votre profession?
- Je suis étudiant.
- Désolée, Monsieur, on n'a rien pour vous.

- Bonjour, Madame. Je cherche du travail.
- Vous avez une spécialité?
- Oui, Madame, je suis mécanicien.
- Tiens, comme **ça tombe bien**. Présentez-nous votre **CV (curriculum vitae)** et une recommandation.

ça tombe bien – ինչպիսի՞ գուգադիպություն
CV – կենսագրական տվյալներ

CURRICULUM VITAE

Abovian Anie

Née le 11 mars 1974 à Erévan

Mariée/célibataire

Adresse: 36, rue Komitas, app. 6

Code postal: 0012 Erévan

Tél.: 27 45 78, portable: 098 54 87 97

Études: Certificat d'études secondaires (1990)

Université linguistique d'État V.Brioussov d'Erévan (1990-1995)

Diplôme d'enseignant de français et d'anglais

Expérience professionnelle: 1996-2000 Médecins sans frontières (Organisation non gouvernementale), interprète. 1995-1996 Enseignante de français à l'école secondaire N56 d'Erévan

Langues parlées: arménien, russe, français, anglais.

EXERCICES

ORAL

NOMS DE PROFESSIONS

Masculin ou féminin

un/une secrétaire

un/une journaliste

un/une dentiste

un/une standardiste

un/une agronome

un/une généraliste

Masculin et féminin

un acteur/une actrice

un infirmier/une infirmière

un informaticien/une informaticienne

un poète/une poétesse

un avocat/une avocate

un coiffeur/une coiffeuse

Pas de masculin

une hôtesse d'accueil

(jeune fille ou femme qui

accueille les visiteurs)

Pas de féminin

un tailleur, un écrivain, un peintre,

un médecin, un juge, un professeur,

un ingénieur, un sculpteur, un arbitre,

un facteur, un pompier.

1. De quelle profession s'agit-il?

2. Que fait-il?

un avocat

une institutrice

un mécanicien

un photographe

prépare des repas
éteint les incendies
enseigne aux enfants
défend les accusés
s'occupe des malades
coupe les cheveux
répare les autos
opère ses patients
prend des photos
distribue le courrier
enseigne au lycée ou à
l'université
soigne les animaux malades
conduit un taxi

un cuisinier

un facteur

une généraliste

un vétérinaire

un chauffeur de taxi

un pompier

un professeur

un coiffeur

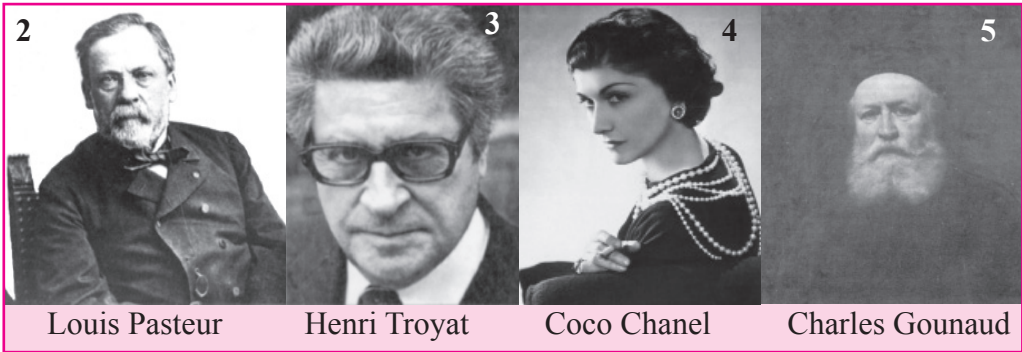

un chirurgien

3. Voici des personnes célèbres. Trouvez leur profession dans la colonne de droite!

- a. chimiste et biologiste
- b. écrivain
- c. océanographe
- d. chanteuse

- e. ingénieur
- f. compositeur
- g. couturière
- h. actrice
- i. peintre

4. Qui est-ce? À vous de compléter.

1. Une ..., c'est une femme qui soigne les malades.
2. Un ..., c'est quelqu'un qui fait des vêtements pour hommes.
3. Un ..., c'est quelqu'un qui s'occupe d'informatique.
4. Un ..., c'est quelqu'un qui a étudié la médecine.
5. Un ..., c'est quelqu'un qui distribue le courrier.

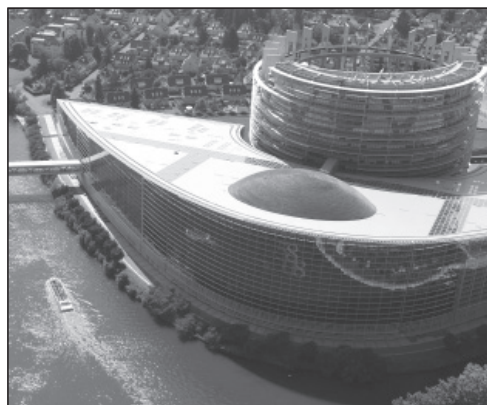
LEÇON 3

L'ALSACE

Si vous prenez la route qui serpente à travers les Vosges, vous arriverez en Alsace. Elle s'étend entre le Rhin et les Vosges qui la séparent de la Lorraine. Les Vosges comme le Massif central sont de vieilles montagnes riches en eaux minérales (Vittel).

Dans la plaine fertile, les Alsaciens cultivent la betterave à sucre, le tabac et le houblon qui sert dans la fabrication de la bière.

Strasbourg est le chef-lieu de l'Alsace. Le port de Strasbourg sur l'Ill est le deuxième port fluvial français après Paris. C'est à Strasbourg qu'en 1792 l'officier Rouget de Lisle a composé et a chanté chez le maire de la ville un chant patriotique qui est devenu l'hymne national de la France: la Marseillaise. Strasbourg est aussi le siège du Parlement européen.

La cigogne est le symbole de l'Alsace. Le plat typique de l'Alsace est la choucroute.

Mots expliqués

les Vosges – Վոզգեզի լեռներ

le Rhin – Յռեմնոս

la Lorraine – Լորառիմզիս

l'Ill – rivière d'Alsace qui coule parallèlement au Rhin

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

- À la suite des guerres successives entre la France et l'Allemagne, l'Alsace et la Lorraine passent de main en main: tantôt elles sont allemandes, tantôt elles sont françaises.
- La Provence et l'Alsace sont deux grandes régions viticoles.

Harmonisez les vins et les plats:

avec les poissons, les huîtres, les coquillages: vins blancs secs, champagne brut.

avec les entrées et les hors-d'œuvre: vins blancs, secs ou demi-secs, vins rosés.

avec les gibiers: vins rouges.

avec les fromages: vins mousseux, champagne, vins doux.

desserts sucrés: vins mousseux, vins doux.

“Le vin est la plus saine et la plus hygiénique des boissons.” (Louis Pasteur)

Deux règles d'or:

Un repas sans vin est une journée sans soleil.

À vin fin, verre fin.

À grand vin, grand verre au tiers plein.

EXERCICES

ORAL

Trouvez la bonne réponse!

1. L'Alsace s'étend entre **a.** la Loire et le Massif central, **b.** le Rhin et les Vosges, **c.** le Rhône et les Alpes
2. Les Vosges séparent l'Alsace de **a.** la Provence, **b.** la Normandie, **c.** la Lorraine
3. La plaine d'Alsace s'est consacrée à la culture **a.** de l'orge, **b.** du blé, **c.** du houblon
4. Les coteaux sont réservés à la culture **a.** du blé, **b.** de la bettrave, **c.** de la vigne
5. Strasbourg est un port fluvial sur **a.** la Garonne, **b.** le Rhin, **c.** l'Ill
6. Rouget de Lisle est l'auteur **a.** de la Joconde, **b.** de Notre-Dame de Paris, **c.** de la Marseillaise

TEST CULTUREL

1. Qui a composé la Marseillaise?
2. Quel est le plat typique de l'Alsace?
3. Quel est l'emblème de l'Alsace?
4. Citez deux grandes régions viticoles!
5. Quels vins boit-on avec le poisson?
6. Que dit Pasteur en parlant du vin?
7. Quels sont les pays que le Rhin traverse?
8. Citez le nom de deux villes d'eaux en Auvergne!
9. Citez trois villes de Bretagne!
10. Dites le nom des mers qui baignent la Bretagne!

LEÇON 4

Un poème de Paul Éluard

BONNE JUSTICE

C'est la chaude loi des hommes
Du raisin ils font du vin
Du charbon ils font du feu
Des baisers ils font des hommes

C'est la dure loi des hommes
Se garder intact malgré

Les guerres et la misère
Malgré les dangers de mort

C'est la douce loi des hommes
De changer l'eau en lumière
Le rêve en réalité
Et les ennemis en frères
Une loi vieille et nouvelle
Qui va se perfectionnant
Du fond du cœur de l'enfant
Jusqu'à la raison suprême.

1. Lisez le poème et relevez les épithètes!

2. Partagez-vous les idées du poète concernant la force créatrice de l'homme?

HISTOIRES AMUSANTES

L'examineur fait remarquer à un candidat:

- C'est la troisième question à laquelle vous ne savez pas répondre!
- Laissez-moi un peu de temps pour réfléchir, monsieur! demande l'élève.
- Bien! dit l'examineur, jusqu'à l'examen de l'année prochaine, ça vous suffira?

Un jeune monsieur à lunettes, très sérieux, entre chez le marchand de journaux:

- Je voudrais, demande-t-il, une vingtaine de revues différentes, autant que possible abîmées, salies, déchirées.
- Ça alors! s'exclame le marchand stupéfait.
- Je viens d'ouvrir un cabinet dentaire, explique le jeune monsieur. Je ne voudrais pas que mes premiers clients s'aperçoivent que je débute.

UNITÉ 7

LEÇON 1

LA FRANCE

La France s'étend sur 550 000 km. carrés. Elle est située à l'extrémité occidentale de l'Europe. Elle a environ 58 millions d'habitants.

Pays maritime, la France est baignée au Nord par la mer du Nord et la Manche, à l'Ouest par l'océan Atlantique, au Sud par la Méditerranée.

Pays continental, elle a pour voisins au Sud l'Espagne, au Sud-Est l'Italie, à l'Est l'Allemagne et la Suisse, au Nord-Est la Belgique et le Luxembourg. Sa situation géographique facilite ses relations avec les pays de l'Europe, ainsi qu'avec l'Amérique et l'Afrique. Elle contribue aussi au développement du tourisme.

Le relief de la France est bien varié: plaines, plateaux, montagnes. À l'Est se trouvent les Vosges, au centre est situé le Massif central, vieilles montagnes aux sommets arrondis et aux volcans éteints. Les plus hautes montagnes dont les sommets sont couverts de neige et de glaciers sont les Pyrénées, sur la frontière espagnole, le Jura sur la frontière suisse et les Alpes avec le mont Blanc (4808 m) sur la frontière italienne.

La France est arrosée par quatre fleuves principaux: la Seine, la Loire, la Garonne et le Rhône.

La Seine **prend sa source** en Bourgogne et **se jette dans** la Manche.

La Loire, le plus long des fleuves français, prend sa source dans le Massif central et se jette dans l'océan Atlantique.

La Garonne est le plus court des grands fleuves français. Prenant sa source en Espagne, dans les Pyrénées, elle se jette dans l'Atlantique.

Le Rhône prend sa source dans les Alpes suisses. À Lyon, il reçoit son principal affluent, la Saône et se jette dans la Méditerranée.

Quant au Rhin, il ne coule que 190 km en France et forme la frontière naturelle avec l'Allemagne.

Le climat de la France est tempéré. Le relief et la douceur du climat favorisent l'abondance de la végétation. Les forêts couvrent une grande partie du territoire.

L'économie de la France est bien développée. La France est célèbre pour ses vins, ses fromages et ses parfums.

Expressions expliquées

prendre sa source – սկիզբ առնել

se jeter dans – թափվել

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Où est située la France?
2. Par quelles mers et océan est-elle baignée?
3. Quels sont ses pays voisins?
4. Qu'est-ce qu'un relief varié?
5. Quelles sont les montagnes de la France?
6. Parlez des fleuves principaux de la France.
7. Comment est son climat?
8. Qu'est-ce qui rend célèbre la France?

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

UN PEU D'HISTOIRE

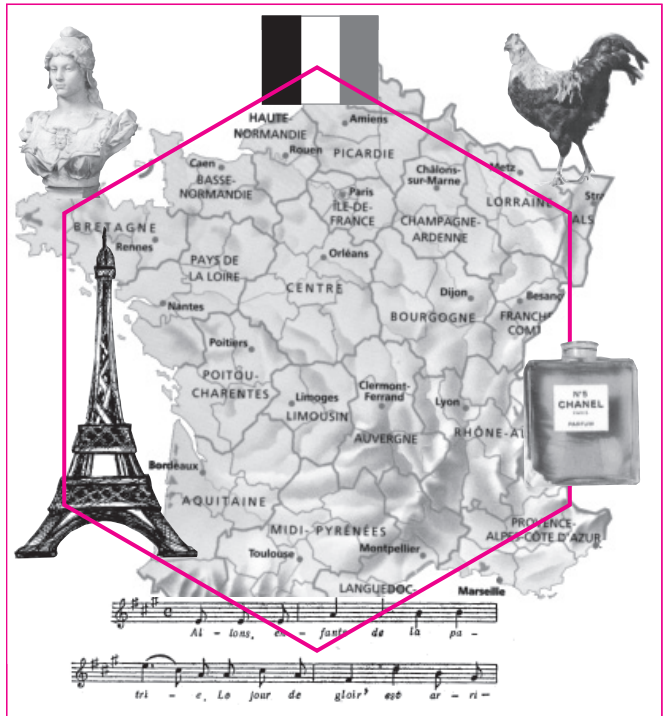
Plus de mille ans avant Jésus-Christ, des peuplades gauloises sont venues s'installer sur le territoire de la France d'aujourd'hui qui s'appelait la Gaule.

Au I siècle, avant J.-C., la Gaule est conquise par les Romains.

Au V siècle, les Francs, venus de Germanie, fondent leur royaume en Gaule qui, au IX siècle, reçoit le nom de France.

Symboles de la France.

1. Son drapeau est tricolore: bleu, blanc, rouge.
2. Le coq est l'emblème de la France.
3. L'hymne national est la Marseillaise.
4. La Tour Eiffel est le symbole de Paris.
5. Le buste de Marianne symbolise la République.
6. On appelle la France "l'Hexagone", parce qu'elle a la forme de cette figure géométrique.
7. Chanel N5 est son parfum le plus célèbre.

EXERCICES

ORAL

1. Vrai ou faux?

1. Il y a trois grands fleuves français qui se jettent dans l'Atlantique.
2. Les Alpes séparent la France de la Belgique.
3. La France a la forme d'un hexagone.
4. Les Pyrénées séparent la France de l'Italie.
5. La Corse est une île française située dans l'Atlantique.

2. Dites les noms des deux fleuves qui se jettent dans l'Atlantique!

3. Vous connaissez déjà les pays voisins de la France. Comment s'appellent les habitants de:

1. la Belgique	4. la Suisse
2. l'Allemagne	5. l'Espagne
3. l'Italie	

4. Choisissez!

1. La Seine prend sa source	a. dans les Alpes
b. dans les Pyrénées
c. en Bourgogne
2. Les Alpes se dressent sur la frontière	a. espagnole
b. italienne
c. allemande
3. Le plus court des quatre fleuves est	a. la Loire
b. le Rhône
c. la Garonne
4. Le Rhône se jette dans	a. l'Atlantique
b. la Méditerranée
c. la Manche
5. Le mont Blanc se trouve dans	a. les Alpes
b. le Massif central
c. le Jura
6. Le climat de la France est tempéré et celui de l'Arménie est	a. océanique
b. tempéré
c. continental

5. Comparez le relief, le climat et la situation géographique de la France et de l'Arménie!

1. Complétez avec les mots de la colonne de droite!

1. Les alpinistes sont arrivés au ... de la montagne.	maritime
2. L'Arménie a un climat	affluent
3. La Garonne ... par Toulouse.	sommet
4. Marseille est un port	coule
5. La Saône est un ... du Rhône.	continental

2. a. Trouvez les noms correspondant aux adjectifs donnés: *situé, naturel, occidental, continental, géographique, central, touristique.***b. Complétez les phrases suivantes avec les noms trouvés!**

1. L'Afrique et l'Asie sont des
2. La France a une bonne ... géographique.
3. Il faut développer ... en Arménie.
4. ... est le synonyme de l'Ouest.
5. Lyon est un des grands ... industriels de France.
6. On est parti se promener dans
7. Alain n'est pas très fort en

3. Découvrez les sens différents du nom *plateau (m)*!

1. On nous a servi le déjeuner sur **un plateau** d'argent.
2. Chers téléspectateurs, voici maintenant, sur **notre plateau**, la vedette que vous attendez tous.
3. De la vallée nous sommes montés sur **le plateau** d'où nous avons découvert toute la région.

GRAMMAIRE**Superlatif.****Le (la, les) plus + adjectif, le (la, les) moins + adjectif.****1. Choisissez!**

1. La Loire	a. le plus grand pays de l'Europe occidentale
2. La Garonne	b. le plus long fleuve de la France
3. Le mont Blanc	c. la plus grande mer séparant l'Europe de l'Afrique
4. La France	d. le plus court des fleuves français
5. La Méditerranée	e. le plus haut sommet des Alpes

2. Faites le superlatif en combinant les éléments suivants!

MODÈLE: a Pierre b intelligent c classe
Pierre est le plus (le moins) intelligent de la classe.

a	b	c
le mont Blanc	haut	sommet des Alpes
la Loire	long	fleuve français
Paris	grande	ville de France
l'avion	rapide	transports
Hugo	célèbre	écrivains français

3. Mettez les verbes entre parenthèses au participe passé et faites l'accord!

1. La France est (arroser) par quatre grands fleuves.
2. Le Président de la République française est (élire) pour cinq ans.
3. Les hautes montagnes sont (couvrir) de neige.
4. Les vins de France sont (vendre) dans le monde entier.
5. La cathédrale Notre-Dame de Paris a été (construire) au XIII siècle.

4. Complétez avec les prépositions *sur, à, en, dans, par, de*.

1. La ville de Lyon est fondée ... les Romains ... 43 avant Jésus-Christ.
2. Besançon est située ... les deux rives du Doubs.
3. Le Louvre se trouve tout près ... la Seine.
4. Notre-Dame de Paris s'élève ... l'île de la Cité.
5. ... Paris il y a beaucoup de monuments historiques.

LEÇON 2

L'ORGANISATION ADMINISTRATIVE ET POLITIQUE DE LA FRANCE

La France métropolitaine, c'est-à-dire la France de l'Europe, comprend 96 départements auxquels s'ajoutent cinq départements et cinq territoires **d'outre-mer**, c'est-à-dire des départements et des territoires situés en Amérique, en Afrique et au sud de l'océan Pacifique.

La France est une république. Le chef de l'État est le Président de la République. Il est élu pour cinq ans **au suffrage universel direct**. Il nomme le Premier ministre. Depuis 1873 le Président de la République française réside au palais de l'Élysée.

Le Premier ministre est le chef du gouvernement. Il réside à Matignon.

Le gouvernement dirige la politique de la nation, propose des lois à l'Assemblée nationale et **fait appliquer les lois**.

L'Assemblée nationale est élue pour cinq ans au suffrage universel direct. Elle propose des lois, les vote et contrôle l'action du gouverne-

ment. L'Assemblée nationale siège au Palais-Bourbon.

Le Sénat est élu pour neuf ans au suffrage universel indirect. Avec l'Assemblée nationale le Sénat fait les lois. Le Sénat siège au palais du Luxembourg.

Expressions expliquées

La France métropolitaine – մայր երկիր
d'outre-mer – անդրծովյան

le suffrage universel (direct, indirect) – ընդհանուր ընտրական իրավունք (ուղղակի, անուղղակի)

faire appliquer les lois – օրենքները կիրառել տալ

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

RICHELIEU

(1585-1642)

- Le cardinal de Richelieu a été pendant dix-huit ans le Premier ministre du roi Louis XIII. Son intelligence était grande. Son énergie et sa volonté plus grandes encore. Avec les ennemis du roi et de l'État il était toujours sévère. Son autorité était aussi immense que celle de Louis XIII. Richelieu était le véritable roi de France. Il a fait de la Bastille une prison d'État où l'on enfermait ceux qui s'opposaient au roi. C'est pourquoi les Parisiens détestaient cette prison en voyant en elle le symbole du despotisme royal.

Grand ami des lettres, Richelieu a fondé, en 1634, l'Académie française.

Il aimait beaucoup la France. Sur son lit de mort, Richelieu a dit:

– Je n'ai jamais eu d'autres ennemis que ceux de la France.

- Napoléon Bonaparte est né en 1769 en Corse, à Ajaccio. Étant un élève très doué, il fait de brillantes études militaires. Chef des armées françaises pendant la Révolution, le général Bonaparte remporte plusieurs victoires éblouissantes. En 1799, il organise un coup d'État et prend le pouvoir.

En 1804, Napoléon Bonaparte devient Napoléon I, empereur des Français. Ses conquêtes le rendent maître de l'Europe.

Napoléon I a fait beaucoup de choses pour la France. Il a réorganisé toute la structure administrative de la France. Il a créé le Code civil, la Légion d'honneur, la Banque de France.

EXERCICES

ORAL

1. Pouvez-vous citer le nom:

1. du président actuel de la République française.
2. du Premier ministre du gouvernement français actuel.
3. de la résidence présidentielle.
4. de la résidence du Premier ministre.
5. du siège de l'Assemblée nationale.
6. du siège du Sénat.

2. Choisissez!

1. Le Président de la République	a. vote les lois
b. nomme le Premier ministre
c. contrôle l'action du gouvernement
2. Le Premier ministre	a. est élu au suffrage universel direct
b. est élu au suffrage universel indirect
c. est nommé par le Président de la République
3. L'Assemblée nationale	a. propose des lois
b. forme le gouvernement
c. fait appliquer les lois

4. Le Sénat siège
- a. à Matignon
b. au Palais-Bourbon
c. au palais du Luxembourg
5. Le gouvernement
- a. contrôle le Sénat
b. fait appliquer les lois
c. nomme le Premier ministre

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Que fait

1. le Président de la République?
2. le Premier ministre?
3. le gouvernement?
4. l'Assemblée nationale?
5. le Sénat?

2. Formez des groupes de mots avec les verbes suivants!

voter	le Premier ministre
former	l'action du gouvernement
contrôler	la politique de la nation
diriger	le gouvernement
proposer	l'Assemblée nationale
nommer	des lois
élire	
faire appliquer	

LEÇON 3

LE SYSTÈME POLITIQUE DE L'ARMÉNIE

L'Arménie est une république avec un système présidentiel. Le président est élu pour cinq ans au suffrage universel direct. Il nomme le premier ministre (qui est soumis à **un vote de confiance** de l'Assemblée nationale) et nomme les membres du gouvernement (ministres) sur proposition du premier ministre.

L'Assemblée nationale (Parlement) exerce le pouvoir législatif. Son Président est élu par ses membres. L'Assemblée (Azgayin Zhogov) est la Chambre unique du Parlement. Elle compte 131 membres élus pour cinq ans.

Le Conseil constitutionnel se composant de neuf membres (cinq désignés par le Parlement et quatre par le président) a été institué le 6 décembre 1995. Le Conseil constitutionnel veille pour que les lois soient conformes à la constitution.

un vote de confiance – վստահության քվե

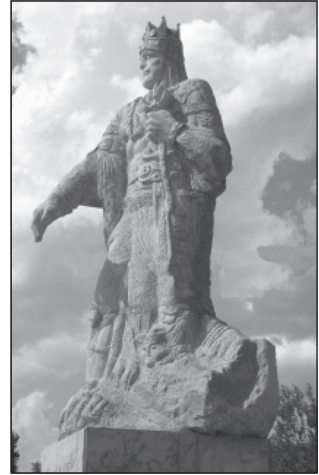
Le Conseil constitutionnel – Սահմանադրական խորհուրդ

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

- La région, notamment autour du mont Ararat, qui a longtemps une signification sacrée pour les Arméniens, est peuplée depuis la préhistoire. Selon les archéologues, l'Arménie était un ancien centre de civilisation, avec l'Urartu, rival de l'Assyrie.

On peut parler de peuple arménien à partir du VIIe siècle av. J.-C., époque à laquelle un peuple indo-européen (Armen et Hayaza-Azzi) se mêla à la population d'Urartu.

- Sous le règne de Tigrane le Grand (95-55 av. J.-C.) l'Arménie atteint son expansion maximale, elle va s'étendre de la Méditerranée aux rives de la mer Caspienne.
- Aujourd'hui l'Arménie ne se limite pas à la petite république qui fête chaque année le 21 septembre l'anniversaire de son indépendance. L'Arménie existe également à travers sa culture éparpillée sur un territoire très vaste et une diaspora qui occupe en France une place particulière.

EXERCICES

ORAL

1. Qui fait quoi?

QUI?

Le président
Le premier ministre
L'Assemblée nationale
Le Conseil constitutionnel

QUOI?

2. Faites un parallèle des systèmes politiques de la France et de l'Arménie!

CHANSON DE LA SEINE

La Seine a de la chance
 Elle n'a pas de soucis
 Elle **se la coule douce**
 Le jour comme la nuit
 Et elle sort de sa source
 Tout doucement sans bruit
 Et sans **se faire de mousse**
 Sans sortir de son lit
 Elle s'en va vers la mer
 En passant par Paris.

La Seine a de la chance
 Elle n'a pas de soucis
 Et quand elle se promène
 Tout le long de ses quais

Avec sa belle robe verte
 Et ses lumières dorées
 Notre-Dame jalouse
 Immobile et sévère
 Du haut de toutes ses pierres
La regarde de travers.

Mais la Seine **s'en balance**
 Elle n'a pas de soucis
 Elle se la coule douce
 Le jour comme la nuit
 Et s'en va vers le Havre
 Et s'en va vers la mer
 En passant comme un rêve
 Au milieu des mystères
 Des misères de Paris.

se la couler douce – mener une vie agréable sans souci

se faire de la mousse – s'inquiéter

regarder de travers – *խեթ նայել*

s'en balancer – s'en moquer

1. Quels sont les personnages de ce poème?
2. Relevez les verbes qui indiquent les actions de la Seine.
3. D'après vous, que symbolise la Seine? Et Notre-Dame de Paris?

HISTOIRES AMUSANTES

Inaugurant à Ajaccio un nouvel édifice, un ministre passe devant la statue de Napoléon et après une légère hésitation, il s'incline et salue, chapeau bas.

- Tiens, dit un monsieur, je croyais, monsieur le Ministre, que vous étiez un républicain de 1889.
- Oui, bien sûr.
- Pourtant vous saluez l'Empereur!
- En effet, mon ami, je le salue, mais je ne lui parle pas!

Il est élu

- Ça y est! s'écrie un politicien, je suis élu.
 Sa femme s'inquiète:
- Tu ne mens pas au moins?
- Pas maintenant. Ce n'est plus la peine.

UNITÉ 8

LEÇON 1

Marie Cardinal (née le 9 mars 1929), femme écrivain française, issue d'une grande famille bourgeoise et catholique a écrit plusieurs romans. Dans ses œuvres elle revient souvent sur sa propre enfance, et sur le monde qui a été le sien autrefois, pour les comparer à la jeunesse et au monde d'aujourd'hui.

L'extrait qui suit est tiré de son roman "**La clé sur la porte**" où elle décrit la vie des jeunes qui cherchent à trouver une communication fraternelle qu'ils ne trouvent pas dans l'univers de leurs familles.

LA JEUNESSE VIS À VIS DU PROGRÈS

Quand je pense aux vingt dernières années, à celles aux cours desquelles mes enfants sont nés et ont grandi, c'est fou! La guerre au Viêt-Nam, celles d'Algérie, du Pakistan, d'Israël ou de l'Irlande, c'est leur histoire.

Le racisme, **les marches lunaires**, la télé couleur, la Chine en direct, New York à trois heures d'avion de Paris, la pilule, les gens qui vivent avec le cœur d'un autre greffé dans la poitrine, les armes atomiques, les motos, les records sportifs, tout cela, pour eux, **c'est monnaie courante**, c'est la vie de tous les jours.

Ce qui est monnaie courante aussi c'est la pollution, la violence, la drogue, le chômage, la misère, l'injustice, la faim au Nigeria, les Bahamas, Saint-Tropez, le sexe **à la chaîne**.

Tout cela en désordre, présenté dans tous les journaux, affiché sur tous les murs de toutes les villes, évident, offert aux yeux des petits qui commencent à regarder, qui ne connaissent que la réalité.

Comment **mettre en balance** avec cela la

Résistance, la guerre de 14, les traditions, la vie dans des chaumières?

Comment? Et pourquoi?

Pourquoi est-ce que cela est bien? Pourquoi est-ce que cela est mal? Pourquoi est-ce que cela est beau? Pourquoi est-ce que cela est laid?

La réponse: «Parce que c'est comme ça» ne marche plus. Et c'est à nous les parents d'essayer de comprendre pourquoi ça ne marche plus.

La réponse: «C'est pour ton bien» marche encore moins parce que le bien a

changé de place, en changeant l'image du monde qui devient floue et chaotique.

Les informations que les parents ne donnent pas, les enfants les obtiennent aujourd'hui à la télé, au cinéma, dans **les bandes dessinées**, et surtout dans la rue. C'est pourquoi les parents ne sont plus ces êtres supérieurs et uniques qui ont des connaissances et des mystères.

Mais ces informations ne sont plus données pour éduquer ou pour instruire. Elles n'ont plus aucune valeur morale, elles ont une valeur commerciale.

(D'après Marie Cardinal, La clé sur la porte)

Expressions expliquées

les marches lunaires – le vol des astronautes vers la lune

c'est monnaie courante – c'est chose très fréquente

à la chaîne – sans fin

mettre en balance – opposer le pour et le contre

les bandes dessinées – կոմիքս (նկարաշար պատմություն)

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Dans quel climat psychologique vivent les jeunes d'aujourd'hui?
2. Quels sont les progrès qui ont changé l'image du monde?
3. À côté des progrès quels sont les phénomènes négatifs qui existent dans le monde?
4. Où les enfants obtiennent-ils les réponses des questions qui les intéressent?
5. Dans le même climat psychologique est-ce que les parents arrivent à donner une réponse complète à toutes leurs questions?
6. Est-ce que les informations obtenues par les enfants ont une valeur éducative et morale?

EXERCICES

ORAL

1. Reliez les expressions aux définitions!

1. à la chaîne	a. état d'équilibre
2. monnaie courante	b. examiner en comparant
3. chaîne de montagnes	c. opposer le pour et le contre
4. travail à la chaîne	d. sans fin
5. mettre en balance	e. chose très fréquente
6. mettre dans la balance	f. travail par équipe sans interruption
7. la balance des forces	g. se délivrer
8. briser ses chaînes	h. suite de montagnes

2. Remplacez les points par les mots suivants: racisme (m), greffé (m), drogue (f), violence (f), évident, flou, chaotique.

1. ... ce sont des toxiques dont on condamne l'usage.
2. ... c'est une vérité indiscutable.
3. ... c'est quelque chose dont les détails sont peu nets.
4. ... c'est l'état des objets en désordre.
5. ... c'est une personne qui a subi une opération chirurgicale par laquelle on lui transplante un organe d'une autre personne.
6. ... c'est la reconnaissance de la supériorité de certaines «races» sur les autres.
7. ... c'est une force brutale exercée contre quelqu'un.

3. Répondez par oui ou non!

1. La pollution, la violence, la drogue, le chômage, la misère, l'injustice, la faim sont considérés comme progrès de l'époque actuelle.
2. La réponse des parents: «C'est pour ton bien» contente parfaitement les enfants.
3. Aujourd'hui le monde est devenu flou et chaotique.
4. Les informations que les parents ne donnent pas, les enfants les obtiennent dans les contes.
5. Les bandes dessinées ont une valeur éducative.
6. Aujourd'hui les parents ont cessé d'être une autorité pour leurs enfants.

À chacun son point de vue.

1. Quels sont les avantages et les inconvénients du progrès scientifique (internet, robots, les vols cosmiques, l'urbanisation, l'industrie chimique, etc.)?
2. Quelle est votre attitude envers les phénomènes négatifs de notre époque (guerre, violence, drogue, intolérance, chômage)?
3. Selon vous, la jeunesse arménienne prend-elle une part active pour lutter contre les phénomènes indésirables de la société?
4. Quel est votre avis au sujet des informations que vous recevez à la télé? En avez-vous une confiance absolue?
5. Vous préférez être informé par vos parents ou plutôt que d'obtenir les informations ailleurs?

ÉCRIT

Vocabulaire

1. **Écrivez un article pour un magazine des jeunes. Dans cet article interprétez les résultats du sondage fait dans votre classe avec les questions de l'interview.**

Pour écrire un article

a. Cherchez et sélectionnez vos idées:

- faites la liste des problèmes que vous voulez envisager;
- classez les informations des plus importantes à moins importantes.

b. Rédigez votre texte:

- mettez l'accent sur les aspects les plus importants;
- cherchez un titre attrayant;
- la première partie du paragraphe faites la synthèse des résultats et la deuxième interprétez-les;
- en faisant la synthèse, employez les mots: la plupart de, la moitié de, beaucoup de, la majorité, une minorité de, etc.

2. Dans les phrases ci-dessous employez selon le sens les homonymes suivants: *cours (m), cour (f), court, courent, marche (f), marchent, faim (f), fin (f), mur (m), mûre (f), mûr, chaîne (f), chêne (m), guerre (f), guère.*

1. La ligne droite est le plus ... chemin d'un point à un autre.
2. La rivière est un ... d'eau naturel qui se jette dans le fleuve.
3. Les chèvres de M. Seguin cassent leur corde et ... vers la montagne.
4. On entendait les cris des enfants qui jouaient dans la ... de l'école.
5. La colonne avançait d'une ... rapide.
6. Les enfants ... à petits pas.
7. La ... de cette histoire était très triste.
8. Après un long voyage les enfants avaient ... et soif.
9. Il ne faut pas cueillir les fruits quand ils ne sont pas
10. La ... est le fruit du mûrier.
11. L'horaire des cours est affiché au ... du couloir.
12. L'homme n'est pas fait pour traîner des
13. Les voyageurs se reposaient à l'ombre d'un grand
14. Combien de temps a duré la ... en Afghanistan.
15. Cela ne se dit

3. C'est dans votre texte. Relevez les phrases où sont employés les antonymes des mots suivants : *justice (f), paix (f), bien, beau, en ordre, caché, inférieur.*

4. Traduisez!

1. Դժբախտաբար, այսօր ժամանակակից հասարակության մեջ կան այնպիսի բացասական երևույթներ, ինչպիսիք են բռնությունը, թմրանյութերը, ռասիզմը, անարդարությունը, գործազրկությունը և սովը:
2. XX դարի գիտական առաջընթացը փոխել է աշխարհի պատկերը:
3. Այսօր տեղեկատվության աղբյուրները բազմազան են. հեռուստատեսություն, ինտերնետ, մամուլ, կոմիքսներ և այլն:
4. Չանգվածային լրատվական միջոցների կողմից տրվող տեղեկատվությունը պետք է ունենա բարոյական արժեք:

1. Mettez les phrases en relief!

MODÈLE: *Ce médecin m'a sauvé la vie → C'est ce médecin qui m'a sauvé la vie.*

1. J'ai vu ce tableau de Monet **à l'Ermitage.**
2. Je vous attendrai devant le théâtre **à six heures.**
3. **Marie et Paul** accompagneront les touristes.
4. J'ai promis mon aide **à Alain.**
5. Je désire **vous** voir.
6. **Je** te dis la vérité.
7. **Le piéton** est responsable de cet accident.
8. **Ces bijoux** me plaisent le plus.

2. Trouvez dans votre texte les phrases mises en relief et indiquez les termes qui sont mis en relief!

3. Répondez avec ne ... que selon le modèle!

MODÈLE: *Vous buvez **seulement** un café par jour? → Oui je **ne bois qu'un** café par jour.*

1. Vous travaillez **seulement** douze heures par semaine?
2. Vous avez **seulement** deux rendez-vous lundi?
3. Vous commencez **seulement** à midi?
4. Vous dormez **seulement** cinq heures?
5. Vous parlez **seulement** français?

4. Transformez les phrases en utilisant ne ... que , ne ... qui!

MODÈLE: *Ces informations sont données pour éduquer et pour instruire.
→ Ces informations **ne sont données que** pour éduquer et pour instruire.*

1. Ces informations **ont** une valeur morale.
2. C'**est** pour votre bien.
3. Entre ma mère et moi il **y avait** une relation ordinaire.
4. Il **y a** Paul qui me comprend.
5. Il **y a** trois phrases qui sont correctes.

5. Transformez les phrases en utilisant le passif selon le modèle!

Marie Curie, Michel-Ange, Christophe Colomb, A. de Saint-Exupéry, Louis Pasteur, Bill Gates, Édouard Monet.

MODÈLE: *Qui a inventé le vaccin contre la rage? → Le vaccin contre la rage est inventé par Louis Pasteur.*

1. Qui a peint la chapelle Sixtine?
2. Qui a découvert l'Amérique?
3. Qui a écrit le Petit Prince?
4. Qui est le fondateur de l'impressionnisme?
5. Qui a inventé l'ordinateur?
6. Qui a découvert le radium?

6. Mettez à la voix active!

MODÈLE: *Tout cela est brossé dans les journaux. → On brosse tout cela dans les journaux.*

1. Tout cela est affiché sur tous les murs de toutes les villes.
2. Aujourd'hui les informations sont obtenues par les enfants à la télé.
3. L'image du monde a été changée par le mal.
4. La communication est améliorée par les nouvelles technologies.
5. Cette lettre m'a été adressée par erreur.

LEÇON 2

DIALOGUE

Voici l'interview d'un journaliste français à l'occasion de la sortie de sa nouvelle bande dessinée Ô Alexandrie.

- Pourquoi avez-vous attendu 8 ans pour faire paraître cette nouvelle BD d'Alix?
- Parce que j'ai eu une maladie des yeux. Je vois, mais trouble. J'ai cherché parmi mes collaborateurs celui qui pourrait me succéder pour les dessins. Ça a été long et difficile...
- L'histoire d'Ô Alexandrie était historique?
- J'ai lu, un jour, dans un livre sur l'Égypte, que des prêtres s'étaient battus dans des temples à cause de chiens! J'ai trouvé cela complètement fou. Ce récit montrait le déclin du royaume égyptien. J'ai pensé que ça ferait un excellent scénario de bande dessinée.
- Le trésor d'Hatchepsout a-t-il existé?
- Absolument. C'était un trésor fabuleux! Il y avait une caisse entière de pierres précieuses. On ne l'a jamais retrouvé. Mais pour la BD, Alix a plus de chance.
- D'où sort cet incroyable personnage d'homme-guépard?
- Qâa était déjà le héros de l'album du Prince du Nil. C'est un prince qui est rejeté parce qu'il est roux. Cette couleur était le symbole de Seth, **un dieu maléfique** de l'Égypte. Qâa vit dans le désert. Il parle aux animaux et possède un extraordinaire pouvoir.

- Alix rencontre Cléopâtre...
- Il rencontre une Cléopâtre sans argent. Cléopâtre était aussi une grande séductrice. Le jeune Alix ne la laisse pas indifférente... et son trésor non plus!

*Propos recueillis par Myriam Rembaut, **Mon Quotidien**,
5/09/96, p.8*

Expression expliquée

un dieu maléfique – dieu égyptien du Mal et des Ténèbres

SAVEZ-VOUS QUE...

- **Une bande dessinée** est un récit composé de dessins (ou vignette ou case) souvent délimités par un cadre. Les auteurs de bande dessinée traduisent le mouvement par différents graphismes: traits droits ou courbes qui marquent une trajectoire, soulignent la brusquerie ou la violence d'un geste, d'un mouvement. (**dessin de BD**)
- **Nil** est le plus long fleuve d'Afrique (667 km).
- **Cléopâtre**, reine d'Égypte, est célèbre par son intelligence et sa beauté ainsi que par ses amours avec César.
- **Seth**, dieu égyptien du Mal et des Ténèbres, frère d'Osiris qu'il assassina.

EXERCICES

ORAL

1. La bande dessinée (BD) est
 - a. un récit composé de dessins
 - b. une poésie lyrique
 - c. un film documentaire
2. L'auteur de BD d'Alix a attendu 8 ans à cause de
 - a. son mariage
 - b. sa maladie des yeux
 - c. son émigration
3. L'auteur a trouvé le sujet de sa nouvelle BD inspiré des histoires
 - a. sur la Perse
 - b. sur l'Inde
 - c. sur l'Égypte
4. Le Prince du Nil est rejeté
 - a. parce qu'il est chauve
 - b. parce qu'il est roux
 - c. parce qu'il est boiteux

1. Aimez-vous les bandes dessinées? Vous passionnent-elles? Si oui, pourquoi? Quel est votre personnage préféré?
2. Choisissez une bande dessinée et racontez le début pour inciter vos amis à la lire!

LEÇON 3

LA JEUNESSE D'HIER, AUJOURD'HUI ET DEMAIN

La jeunesse d'autrefois avait un vrai attachement à la tradition. Le droit d'aînesse était fortement récompensé. Les attitudes étaient plus raisonnables. Il y avait une volonté de se distinguer. Le culte de l'effort et de la responsabilité étaient encouragés. L'amour de l'école était la certitude de l'emploi honorable après les études. Cette jeunesse-là, pressentait l'envie et le besoin de fonder des familles surtout les filles. Elles étaient prédestinées au mariage.

La jeunesse actuelle par contre, connaît un réel problème d'acculturation; d'où la séduction et charme irrésistible de la culture occidentale et le mépris, l'ignorance des traditions locales. Le refus de l'originalité, la volonté de s'identifier au groupe, de s'y fondre est chose courante. Les comportements ignobles découlent généralement de l'émancipation. Contrairement à l'émancipation qu'ils disent détenir, ils sont encore totalement dépendants financièrement des parents. La jeunesse actuelle connaît une dépendance au tabac, à la drogue et est amie des loisirs et partisane du moindre effort. L'inadaptation entre formation et emploi entraîne souvent le chômage et un avenir obscur. La propension à l'émigration, à la recherche d'un avenir meilleur, est répandue. **À qui la faute?**

*(Belobo Aline
TA4 Esp.- collège Libermann)*

EXERCICES

ORAL

1. Relevez du texte les mots et expressions qui caractérisent la jeunesse d'autrefois et donnez votre avis!
2. Relevez le vocabulaire qui montre les côtés négatifs de la jeunesse actuelle et dites à qui en est la faute?

ÉCRIT

Écrivez à un(e) ami(e) français(e) une lettre dans laquelle vous exposerez vos projets et vos rêves concernant vos études, vos occupations préférées, votre famille...

Utilisez les mots suivants: *avenir, se distinguer, la responsabilité, s'identifier, la volonté, honorable, raisonnable.*

LEÇON 4

Un poème de Parouïr Sévak

LA SUCCESSION DES GÉNÉRATIONS

Toute génération
Se met d'abord à méditer en silence.
Mais à peine prend-elle la parole
Qu'elle met en colère les anciens,
Et le fait naïvement,
Car ... si les jeunes sont toujours ignorants,
Seuls les anciens ... sont sages.

Dieu paternel!
Peut-être ont-ils même force et peut-être même sens
Celui qui sait et celui qui doute?

Toute génération
Meurt d'abord de douter.

1. Comment le poète arrive à exprimer la contradiction des générations?
2. Trouvez-vous que les idées du poète «les jeunes sont naïfs» et « les anciens sont sages» sont justes?
3. Commentez le proverbe français «Si la jeunesse savait, si la vieillesse pouvait».

SUITE MINEURE

Un poème de Jean Tardieu

Quand j'écoute et n'entends pas,
quand je regarde sans voir,
quand je marche sans un pas,
quand mon soleil devient noir,

je disparaiss sans mourir,
je vis sans un mouvement.

Nul espoir nul souvenir
Dans les forges du moment.

Fondre? Soit, mais pour renaître!
Finir pour recommencer!
Le monde est à reconnaître
sur les chemins effacés.

Expression expliquée

Suite mineure – մելամաղձոտ շարերգ, շարանվագ

1. Relevez les idées du poème et comparez avec celles du poème de P. Sévak!

HISTOIRES AMUSANTES

Deux

Un vieux monsieur est allé à la chasse avec quelques invités. À un moment donné, il épaula et tua un faisan.

- Deux! Dit-il, tout fier. Son voisin s'étonne:
- Comment cela, deux? Où est donc le premier? Et le vieux monsieur:
- C'était en 1936.

Il veut être général

Un vieil homme se présente au bureau de recrutement de l'armée:

- Voilà, dit-il, je viens m'engager.
- Ah! Fait le sergent étonné, mais quel âge avez-vous?
- 63 ans.
- Je regrette, mais vous êtes beaucoup trop vieux pour faire un soldat.
- Un soldat, peut-être... Mais vous n'avez pas besoin de généraux? ...

Le temps

Pendant la leçon de grammaire, l'institutrice demande à un garçon:

- Voyons, Albert, si je dis: «Je suis belle», à quel temps est-ce?
- Le garçon la regarde, réfléchit et répond:
- Certainement au passé, Madame!

UNITÉ 9

LEÇON 1

LES DEUX PÔLES DU VRAI

«**Sonnez, sonnez toujours, clairons de la pensée**».

Victor Hugo

Victor Hugo (1802–1826) occupe une place exceptionnelle dans l'histoire de la littérature française; il domine le XIXe siècle par la durée de sa vie, de sa carrière et la diversité de son œuvre: poésie lyrique, satirique, épique, roman, etc.

Dans l'extrait qui suit, tiré de son roman «93», Hugo présente la conversation de deux personnages; Gauvain, grand défenseur des idées progressives républicaines et Cimourdain, le maître de Gauvain. Gauvain était jugé et condamné à mort. La conversation se déroule dans la cellule de la prison où Gauvain attendait l'exécution de sa peine de mort.

LES DEUX PÔLES DU VRAI

Cimourdain s'avança presque sans bruit, vint tout près et se mit à regarder Gauvain qui dormait profondément. Cimourdain s'agenouilla et posa ses lèvres sur son front.

Gauvain fit un mouvement, ouvrit les yeux. La lanterne éclairait faiblement la cave. Il reconnut Cimourdain.

– Tiens, dit-il, c'est vous, mon maître.

Tous deux se regardèrent; Cimourdain avec des yeux pleins de ces flammes qui brûlent les larmes, Gauvain avec son plus doux sourire.

Cimourdain s'assit à côté de Gauvain et les deux hommes se mirent à causer.

Gauvain disait:

– Ce que la révolution fait en ce moment est mystérieux. Sous **un échafaudage de barbarie** se construit **un temple de civilisation**.

– Te voilà **en plein songe**.

– C'est-à-dire en pleine réalité.

– Ô mon maître, voici la différence entre nos deux utopies. Vous voulez la caserne obligatoire, moi, je veux l'école. Vous rêvez l'homme soldat, je rêve l'homme citoyen. Vous fondez une république d'épées, je fonderais une république d'esprit.

Gauvain reprit:

– L'égalité... Il faut que le droit entre dans la loi; et, quand le droit s'est fait loi, il est absolu. C'est là ce que j'appelle le possible. Soyons la société humaine, plus grande que nature.

– Société plus grande que nature, ce n'est plus le possible, c'est le rêve.
 – Si vous n'ajoutez rien à la nature, pourquoi sortir de la nature? Si vous ajoutez quelque chose à la nature, vous serez nécessairement plus grand qu'elle; ajouter, c'est augmenter; augmenter, c'est grandir. La société, c'est la nature sublimée. Je veux que chacun des attributs de l'homme soit un symbole de civilisation et un patron de progrès; je veux la liberté devant l'esprit, l'égalité devant le cœur, la fraternité devant l'âme. Non! Plus de joug! l'homme est fait, non pour **traîner des chaînes**, mais pour ouvrir des ailes. Je veux ...

Gauvain s'arrêta. Ses lèvres remuaient. Il cessa de parler.

(D'après Victor Hugo, 93)

Expressions expliquées

un échafaudage de barbarie - վայրագության, բարբարոսության բուրգ

un temple de civilisation - քաղաքակրթության տաճար

en plein songe - en plein rêve

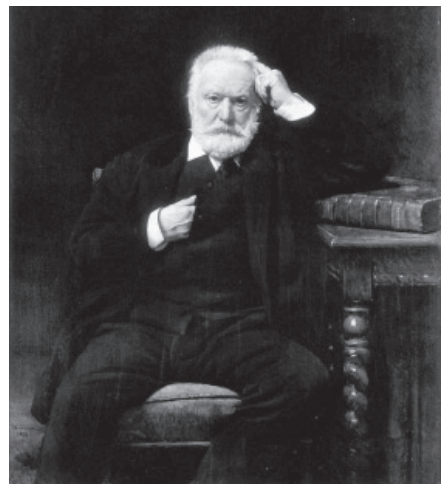
traîner des chaînes - կապանքները քարշ տալ

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Où Cimourdain est-il allé voir Gauvain?
2. De quoi parlaient les deux hommes?
3. Pourquoi Cimourdain et Gauvain étaient les deux pôles de la vérité?
4. Lequel des deux hommes était réaliste?
5. Relevez le paragraphe qui indique les pensées de Gauvain sur la société de son rêve?
6. Quelle place accordait Gauvain à l'homme dans la société de son rêve?

L'UNIVERS DE VICTOR HUGO

- Un jour viendra où vous France, vous Russie, vous Italie, vous Allemagne, vous, toutes nations du continent, sans perdre vos qualités distinctives et votre glorieuse individualité, vous vous fonderez étroitement dans une unité supérieure, et vous constituerez la fraternité européenne.
- Un jour viendra où les boulets et les bombes seront remplacés par les votes, par le suffrage universel des peuples, par le véritable arbitrage d'un grand sénat souverain qui sera à l'Europe ce que le Parlement est à l'Angleterre, ce que l'Assemblée législative est à la France!
- Un jour viendra où l'on montrera un

canon dans les musées comme on y montre aujourd'hui un instrument de torture, en s'étonnant que cela ait pu être!

Trouvez-vous les pensées de Victor Hugo utopistes? réalistes? modernes? Argumentez votre choix!

EXERCICES

ORAL

Dites si les phrases ci-dessous correspondent aux idées du texte:

Gauvain disait:

qu'il était impossible de construire le temple de civilisation sous l'échafaudage de barbarie.

... Il faut que le droit entre dans la loi; et, quand le droit s'est fait loi, il est absolu.

La nature est plus grande que la société humaine.

La société, c'est la nature sublimée.

L'homme est un symbole de civilisation et un patron de progrès.

L'homme est fait, pour traîner des chaînes.

À quoi servent les ailes:

a. des oiseaux	1. à protéger les roues
b. d'un avion	2. à montrer les différents côtés du corps principal
c. d'une voiture	3. à voler
d. d'un bâtiment	4. à le soutenir dans l'air

Dites dans quel sens est exprimé le mot *aile* dans la phrase «l'homme est fait pour ouvrir des ailes».

À chacun son point de vue.

1. D'après vous le rêve de Gauvain sur la société progressive humaine a-t-il jamais réalisé?
2. Selon vous les sociétés d'aujourd'hui ont-elles hérité les principes de la Grande Révolution française «**liberté, égalité, fraternité**»?
3. Dans la société d'aujourd'hui l'homme est-il devenu «**le patron du progrès**», «**le symbole de civilisation**»?
4. À votre avis quels sont les principes qui se trouvent à la base de la Constitution de la République d'Arménie?
5. L'existence de plusieurs partis politiques contribue-t-elle au développement de la démocratie en Arménie?

1. Choisissez pour les verbes *songer* et *traîner* un synonyme parmi les mots et expressions donnés.

a. **songer** – rêver, penser, envisager, réfléchir

1. Avez-vous **songé** aux conséquences de vos actes?
2. Les parents **songent** à l'avenir de leurs enfants.
3. **Nous songeons** à nous reposer au bord de la mer.
4. Chaque jeune fille **songe** à son prince.

b. **traîner** – emmener, durer, supporter, se retarder, éparpiller, amener par nécessité

1. Arrête de **traîner** tes jouets à travers l'appartement.
2. Elle est obligée de **traîner** son enfant partout.
3. Sa maladie **traîne** depuis des années.
4. La mère a dit à son enfant de ne pas **traîner** en rentrant de l'école.
5. La vieille femme **traînait** à peine son sac.

2. Cherchez dans votre dictionnaire les différents sens du mot *plein* et remplacez-le par: rempli (e), bouché (e), bien occupé, bondé, complet.

a.

1. Notre boîte à lettres est **pleine**.
2. L'enfant a le nez **plein**, il ne peut pas respirer.
3. Nous avons passé une journée **pleine**.
4. Aux jours fériés les cafés sont **pleins**.
5. Aux heures de pointe le transport est toujours **plein**.

b. Faites des phrases avec les expressions suivantes: *en pleine nuit, en plein air, en plein jour, en pleine forme*.

3. Complétez le tableau suivant en écrivant pour chaque adverbe un nom et un adjectif de la même famille!

Adverbes	Noms	Adjectifs
réellement	réalité (f)	réel
lentement		
simplement		
tranquillement		
conformément		
justement		
librement		
silencieusement		

4. Traduisez!

1. Գովենը երազում էր իդեալական ժողովրդավարական հասարակության մասին:
2. Գովենը և Սիմուրդենը հանդիսանում են ճշմարտության երկու տարբեր բևեռներ:
3. Ֆրանսիական հանրապետության կարգախոսն է «Ազատություն, հավասարություն, եղբայրություն»:
4. Բարբարոսությունը քաղաքակրթության թշնամին է և խանգարում է մարդկության առաջընթացին:
5. Ժողովրդավարական հասարակության մեջ մարդու իրավունքները պաշտպանված են:

GRAMMAIRE

1. Remplacez les groupes de mots en gras par les pronoms personnels correspondants!

1. Une république idéale ne doit-elle pas harmoniser **ses citoyens**?
2. Faut-il mettre en équilibre **l'amour, le dévouement et l'abnégation**?
3. Vous faites du bruit et vous dérangez **votre père**.
4. Gauvain dit à **Cimourdain** qu'il y a une différence entre l'aigle et le moineau.
5. Dites **aux enfants** d'aller jouer dans la cour.
6. Utilisez **l'immense richesse de l'océan**.

2. Remplacez les groupes de mots en gras par *en* ou *y*!

1. Profitons **de la richesse de la nature**.
2. Il faut que le droit entre **dans la loi**.
3. Réfléchissez **au mouvement des vagues**.
4. Remets les livres **à leur place**.
5. Il a sorti son mouchoir **de la poche** pour s'essuyer le front.
6. Ne trouvez pas de rêve **dans l'harmonie**.

3. Mettez les verbes entre parenthèses aux temps qui conviennent!

Il faisait nuit quand Pablo (**ouvrir**) les yeux. Il (**dormir**) mal. La fatigue (**être**) toujours là. Il (**vouloir**) rester allongé jusqu'au matin. Il (**fermer**) les yeux, (**essayer**) de ne pas penser. Mais, tout de suite, il **sentit** comme un poids qui l'(**empêcher**) de respirer. Il ne (**avoir**) aucun effort à faire pour saisir d'où (**venir**) ce mal. Pablo (**vivre**) trop longtemps à côté d'elle. Je la (**connaître**), il la (**sentir**) de loin.

(D'après B. Clavel)

4. Faites des phrases et encadrez les termes. Trouvez des questions sur chaque terme d'après le modèle!

MODÈLE: Ma mère examinait nos vêtements et nos linges.

Gauvain était grand défenseur des idées progressives.

Ma mère – sujet – qui ?	examinait – prédicat verbal – que faisait ?	nos vêtements et nos linges – complément – que, qu'est-ce que ?
Gauvain – sujet – qui ?	était grand défenseur des idées progressives – prédicat nominal – qui était-il ?	_____

5. Faites selon le modèle!

MODÈLE: 5 heures/réveil d'Alain → Il était 5 heures quand Alain s'est réveillé.

1. être dans la cuisine / ouvrir la porte.
2. écrire la lettre / sonnerie à la porte.
3. avoir 7 ans / connaissance avec Marie.
4. être à table / entrée de l'oncle Jules.
5. faire beau / départ des touristes.

LEÇON 2

CITOYENNETÉ ET FRATERNITÉ EN FRANCE

Un citoyen, c'est quelqu'un qui a des droits politiques. **C'est d'abord un électeur**, c'est-à-dire quelqu'un qui élit des représentants: **la France est une «démocratie représentative»**. **Les représentants des citoyens font les lois**. Celles-ci sont applicables à tous. **Les lois évoluent et changent**. Les changements sont importants à certaines périodes de rupture: Révolution de 1789, Libération (1945-1946)...

Le service national est dû par tous les jeunes Français. Il s'agit d'un devoir mais aussi d'un droit: celui de ne pas laisser à d'autres le soin de défendre son pays.

Tous les habitants de la France **payent des impôts qui servent à financer les dépenses publiques**.

Le principe de **solidarité nationale** est affirmé dans le préambule de la

Constitution, qui souligne que tout le monde doit pouvoir vivre dignement. Ainsi une part de la richesse du pays est consacrée à la **Sécurité sociale**; ainsi il existe un **salaire minimum**; ainsi toutes les personnes âgées ont droit à un **minimum garanti**...

Il y a donc une fraternité de fait entre tous les habitants de la France. Tous, citoyens ou non, Français ou étrangers, contribuent à la richesse du pays et participent au partage de celle-ci. La diversité des habitants, le pluralisme des opinions font partie du patrimoine culturel français.

Tous les habitants peuvent aussi se retrouver dans des associations qui sont plusieurs millions dans le pays.

Expressions expliquées

une démocratie représentative – ներկայացուցչական ժողովրդավարություն

les dépenses publiques – պետական ծախսեր

la Sécurité sociale – սոցիալական ապահովագրություն

une fraternité de fait – փաստացի, իրական եղբայրություն

le pluralisme des opinions – բազմակարծություն

EXERCICES

ORAL

1. **Quels sont les événements importants qui sont devenus les sources des changements démocratiques dans votre pays?**
2. **Le service national est un devoir et à la fois un droit pour les jeunes Français. Et pour les jeunes Arméniens?**
3. **Quelle est la société démocratique de votre idéal?**
4. **Pouvez-vous citer les partis politiques qui existent en Arménie? Quel est le parti dirigeant?**

LEÇON 3

UN PAYS EN RÉVOLUTION

La révolution française a été un bouleversement total.

Entre 1789 et 1799, elle est marquée par une série d'événements spectaculaires parmi lesquels on retient: la prise de la Bastille (14 juillet 1789), la Déclaration des droits de l'homme et du citoyen (26 août 1789), l'exécution de Louis XVI (21 janvier 1793), **le coup d'État** de 1799 dirigé par Napoléon Bonaparte, etc.

Le commencement de la Révolution française a été la prise de la Bastille, ancienne prison d'État. La Révolution a favorisé l'arrivée d'hommes nouveaux

qui ont fait l'histoire de cette période: Mirabeau, Robespierre, Danton, Marat et bien sûr Napoléon Bonaparte.

De la Révolution française, il reste un certain nombre de symboles: le drapeau bleu blanc rouge, *la Marseillaise*, la devise de la République «Liberté, Égalité, Fraternité».

C'est avec la Révolution française qu'est née l'idée d'une France synonyme de Progrès, où le message «Liberté, Égalité, Fraternité» guiderait tous les peuples et étendrait les principes de la Révolution française à l'ensemble du monde.

Expressions expliquées

un coup d'État - հեղաշրջում

faire l'histoire - պատմութիւն կերտել

EXERCICES

ORAL

1. Trouvez la bonne réponse!
2. Quel événement en 1789 est considéré comme le commencement de la Révolution française?
 - a. l'exécution de Louis XVI
 - b. le coup d'État dirigé par Napoléon Bonaparte
 - c. la prise de la Bastille
3. Quel symbole de la France d'aujourd'hui date de la Révolution?
 - a. le coq
 - b. la Marseillaise
 - c. La Tour Eiffel
4. La devise de la République française est
 - a. Liberté, Solidarité, Fraternité
 - b. Liberté, Égalité, Fraternité
 - c. Liberté, Amitié, Égalité

TEST CULTUREL

1. Répondez par oui ou non!

1. Gauvain était grand défenseur des idées progressives républicaines.
2. Gauvain trouvait que l'homme est fait pour traîner des chaînes.
3. Un citoyen, c'est quelqu'un qui a des droits politiques.
4. Les représentants des citoyens appliquent les lois.
5. Les impôts servent à financer les dépenses des entrepreneurs.
6. Il y a une fraternité de fait entre tous les habitants de la France.
7. Le pluralisme des opinions est refusé par la Constitution.
8. La Révolution a favorisé l'arrivée d'hommes nouveaux qui ont fait l'histoire de cette période.

LEÇON 4

Un poème de Jean Tardieu

VICTOR HUGO

Le siècle 1800
avait juste 2 ans
Lorsque Victor Hugo
naquit à Besançon
où son père, ce héros,
était en garnison.

Contre la tyrannie ayant voulu se battre
sous Napoléon III il fut mis en exil;
près de 20 ans il vécut dans une île
écrivain des vers 4 à 4.

Dans ce poème tout résonne
notre cœur bat, la foudre tonne
et de l'abîme jusqu'aux cimes
l'écho fait retenir la rime.

Poète, romancier, apôtre,
ami de tout le genre humain
il est pourtant mort comme un autre
en 1885.

1. Avez-vous lu des romans et des poèmes de V. Hugo?

2. **Avez-vous vu le film Notre-Dame de Paris d'après le roman de V. Hugo? Quels sont ses personnages principaux?**
3. **À votre tour, essayez d'écrire une poésie-biographie d'un poète que vous préférez.**

HISTOIRES AMUSANTES

NAPOLÉON

Recevant Napoléon I, un préfet qui était très dévoué commença son discours de réception par ces mots:

- Dieu fit Bonaparte et se reposa.

Et dans l'assistance, on entend une voix anonyme grommeler:

- Il aurait mieux fait de se reposer avant.

UNE STATUE DE DANTON

Un monsieur est arrivé à Paris. Un jour il entre dans un magasin, regarde les étalages et voit une magnifique statue de Danton.

- Il vous plaît, ce Danton? demande le marchand. Le client prend le buste et voit qu'il est réparé.

- On a recollé la tête, dit-il.

- Et alors, vous ne saviez pas que Danton a été guillotiné?

UN FUSIL DE JULES CÉSAR

- Combien coûte ce vieux fusil? demande un monsieur.

- Un million de francs.

- Mais c'est très cher.

- Que voulez-vous, ce fusil date de Jules César.

- Voyons, il n'y avait pas de fusil au temps de Jules César!

- Justement, c'est pour cela qu'il coûte si cher.

TEXTES D'AUDITION

TEXTE 1

À **ma descente de l'avion**, j'ai senti un léger serrement de cœur. Dans **la file d'attente**, devant les bureaux de la douane, j'ai contemplé le passeport **bleu marine** qu'on m'avait délivré quand j'avais 14 ans, **au nom de** la République française.

J'ai montré l'adresse de l'hôtel au chauffeur de taxi.

Nous sommes entrés dans Paris par la porte de Champerret, un dimanche à 2 heures de l'après-midi. Les avenues étaient désertes sous le soleil de juillet. Le taxi glissait vite et nous descendions la pente du boulevard Malsherbes.

À l'hôtel les fenêtres de ma chambre donnaient sur la rue de Castiglione. J'ai tiré les rideaux et je me suis endormi. À mon réveil, il était déjà 9 heures du soir.

Dehors la nuit était tombée. Sous les arcades de la rue de Castiglione je rencontrais des touristes américains et japonais. Plusieurs cars stationnaient devant les grilles **du jardin des Tuileries**. Un homme blond, le guide, accueillait les passagers, le micro à la main. Il parlait vite et fort. Il a fermé la portière et s'est assis à côté du chauffeur. Le car a filé **en direction** de la place de la Concorde. Plus loin place des Pyramides, d'autres cars. Un groupe de jeunes gens couchés au pied de la statue de Jeanne d'Arc, faisaient circuler entre eux des baguettes de pain et une bouteille de Coca-Cola.

J'ai pris l'avenue qui coupe le jardin jusqu'au pont Royal. Rien n'avait changé. Les gens se promenaient dans les allées des Tuileries et autour de l'arc de triomphe du Carrousel.

Je n'avais jamais connu une telle chaleur la nuit, à Paris où j'avais passé mon enfance.

(D'après Patrick Modiano, Quartier perdu)

Expressions expliquées

à **ma descente de l'avion** – ինքնաթիռից իջնելիս

file (f) d'attente – հերթ

bleu marine – մուգ կապույտ

au nom de qn – մեկի անունից, մեկի կողմից

le jardin des Tuileries – un des jardins de Paris, qui se trouve devant le Louvre

en direction de – ուղղութեամբ, դեպի

TEST D'AUDITION

1. Vrai ou faux.

1. À ma descente de l'avion, j'ai senti un léger serrement de cœur.
2. J'ai contemplé le passeport rouge qu'on m'avait délivré au nom de la Russie Fédérale.
3. Les avenues de Paris étaient désertes sous le soleil de juillet.

4. À l'hôtel les fenêtres de ma chambre donnaient sur les Champs-Élysées.
5. Dans la rue de Castiglione je rencontrais des touristes américains et japonais.
6. Le car a filé en direction du Jardin des Tuileries.

2. Terminez les phrases dans l'esprit du texte que vous venez d'écouter!

1. Nous sommes entrés dans Paris par ...
2. J'ai tiré les rideaux et ...
3. Plusieurs cars stationnaient devant ...
4. Un homme blond, le guide ...
5. Un groupe de jeunes gens étaient couchés au pied de...
6. Les gens se promenaient dans ...

3. Faites le plan du trajet de l'auteur à Paris!

4. Selon vous, l'auteur connaissait-il bien Paris? Si oui, pourquoi? Argumentez bien votre réponse!

TEXTE 2

SOUVENIRS D'ENFANCE

Je suis né dans la ville d'Aubagne, dans le Midi de la France.

Mon grand-père était **tailleur de pierre**. Il était petit, mais large d'épaules, et très fort. Cet **homme habile** savait lire et signer, mais rien de plus. Il en souffrit secrètement toute sa vie et fit tout pour **établir ses six enfants dans l'enseignement**. C'est ainsi que mon père à vingt ans sortit de l'École Normale d'Aix-en-Provence et devint instituteur.

Lorsque ma mère allait au marché, elle me laissait **au passage** dans la classe de mon père, qui apprenait à lire à des gamins de six ou de sept ans. Je restais assis, bien sage, au premier rang, j'admirais **la toute-puissance paternelle**.

Un beau matin ma mère me déposa à ma place et sortit sans mot dire, pendant que mon père écrivait sur le tableau: «La maman a puni son petit garçon qui n'était pas sage».

Tandis qu'il finissait d'écrire cette phrase je criai: «Non! Ce n'est pas vrai». Mon père se retourna soudain, me regarda étonné, et s'écria:

«Qu'est-ce que tu dis?».

– Maman ne m'a pas puni! Tu n'as pas bien écrit.

Il s'avança vers moi.

– Qui t'a dit qu'on t'avait puni!

– C'est écrit.

La surprise lui coupa la parole un moment.

– Voyons, voyons, dit-il enfin, est-ce que tu sais lire?

– Oui.

– Eh bien, lis.

Je lus la phrase à haute voix.

Alors il alla prendre un abécédaire, et je lus sans difficulté plusieurs pages...

Je crois qu’il eut ce jour-là la première fierté de sa vie.

(D’après Marcel Pagnol, Souvenir d’enfance)

Expressions expliquées

un tailleur de pierre – քարտաշ

un homme habile – ձեռներեց մարդ

au passage – ճանապարհին

la toute-puissance paternelle – հայրական ողջ զորեղություն

la surprise lui coupa la parole – զարմանքից քար կտրեց

établir ses six enfants dans l’enseignement – երեխաներին կրթության տալ

TEST D’AUDITION

1. Vrai ou faux.

1. Mon grand-père était instituteur.
2. Cet homme habile savait lire et signer, mais rien de plus.
3. Lorsque ma mère allait au marché, elle me laissait au passage chez les voisins.
4. Mon père a écrit sur le tableau: «La maman a puni son petit garçon qui n’était pas sage».
5. Je m’écriai: «Oui, maman m’a puni, parce que je n’étais pas sage».
6. La surprise coupa la parole à mon père un moment.

2. Terminez les phrases dans l’esprit du texte que vous venez d’écouter!

1. C’est ainsi que mon père à vingt ans ...
2. Je restais assis, bien sage, ...
3. Un beau matin ma mère me déposa...
4. Alors il alla prendre un abécédaire, ...
5. Je crois qu’il eut ce jour-là ...

3. Parlez d’un souvenir de votre enfance. Quels sentiments éprouvez-vous chaque fois que vous vous en souvenez?

4. Quels sont les mots du texte que vous venez d’écouter qui expriment les différents sentiments? En vous aidant de ces mots décrivez les situations où on peut éprouver les mêmes sentiments!

TEXTE 3

LA RENCONTRE

La cour était déserte encore lorsque Meaulnes descendit. La journée était belle comme une journée de printemps. Dans les arbres les petits oiseaux chantaient, l'herbe mouillée brillait au soleil. C'était le matin le plus doux de cet hiver. Il faisait du soleil comme aux premiers jours d'avril. Meaulnes se promena longtemps seul dans le jardin et la cour.

Dans la grande salle, Meaulnes s'approcha d'une paysanne qui mettait le couvert et lui demanda à quelle heure partirait le bateau pour la promenade matinale.

– Pas avant une demi-heure, monsieur.

Meaulnes alla vers l'embarcadère. Tout à coup il entendit des pas s'approcher. C'étaient deux femmes, l'une vieille, l'autre jeune, blonde, mince. Meaulnes se mit à les suivre. Arrivée à l'embarcadère, la jeune fille regarda Meaulnes d'un air qui semblait dire: "Qui êtes-vous? Que faites-vous ici? Et pourtant, il me semble que je vous connais".

D'autres invités venaient peu à peu. Trois bateaux étaient prêts à partir. Meaulnes se trouva dans le même bateau que la jeune fille. Le bateau filait sans bruit. On s'arrêta devant un bois de sapins. Meaulnes s'avança dans une allée, où il vit la jeune fille marcher devant lui.

– Vous êtes belle, lui dit-il sans réfléchir.

Elle **pressa le pas** sans répondre. Le jeune homme se reprocha sa grossièreté. Il s'approcha vivement d'elle, en disant très bas:

– Voulez-vous me pardonner?

– Je vous pardonne, dit-elle gravement. Mais il faut que je parte. Je dois rejoindre les enfants. Adieu.

Meaulnes la pria de rester un instant encore. Il paraissait si ému qu'elle marcha plus lentement et l'écouta.

– Je ne sais même pas qui vous êtes, dit-elle enfin.

– Je m'appelle Augustin Meaulnes, je suis étudiant.

Elle sourit et dit:

– Je suis Mademoiselle Yvonne de Galais...

Ils parlèrent lentement, avec bonheur, avec amitié. La jeune fille paraissait maintenant moins fière, moins grave et plus simple. Meaulnes lui demanda la permission de revenir la voir.

– Je vous attendrai, répondit-elle simplement.

(D'après Alain Fournier, Le Grand Meaulnes)

Expression expliquée

presser le pas – քայլերն արագացնել

TEST D'AUDITION

1. Choisissez la bonne réponse!

1. En quelle saison se passe l'action?
 - a. en hiver
 - b. en été
 - c. au printemps

2. Quel temps faisait-il?
 - a. il pleuvait
 - b. il faisait du soleil
 - c. il neigeait

3. Que faisait la paysanne dans la salle?
 - a. elle lavait la vaisselle
 - b. elle faisait la chambre
 - c. elle mettait le couvert

4. Qui Meaulnes a-t-il rencontré pendant sa promenade?
 - a. deux paysans
 - b. deux femmes
 - c. des collégiens

5. Qu'est-ce que Meaulnes a dit à la jeune fille?
 - a. Vous êtes belle
 - b. Vous êtes intelligente
 - c. Vous me plaisez beaucoup

6. En s'approchant de la jeune fille Meaulnes lui a dit:
 - a. Voulez-vous que je vous accompagne?
 - b. Voulez-vous que je vous invite au théâtre?
 - c. Voulez-vous me pardonner?

7. Qu'est-ce que Meaulnes demanda à la jeune fille?
 - a. la permission de la présenter à sa mère
 - b. la permission de revenir la voir
 - c. la permission d'aller faire un voyage ensemble

2. Dites les mots et expressions qui montrent que les jeunes gens sont devenus des amis!

TEXTE 4

LES REGRETS D'UN HOMME IGNORANT

À la bergerie de Bronzet, on remarquait sur une des murailles une vieille gravure d'un tableau de **Prudhon**.

– Petit, me dit le vieux berger Boutignan, le jour où je suis arrivé à la bergerie, on m'a dit que tu savais lire, est-ce que c'est vrai?

– Je lis un peu, lui répondis-je.

– Tu es allé à l'école?

– Jamais.

– Et qui t'a appris?

– **Dans le temps que** je gardais les porcs, notre **homme d'affaires**, dans les nuits d'hiver, m'a appris à lire dans son bureau.

C'est bien, s'écria le berger tout joyeux, mon petit ami, tu es un homme, tu sais plus que ton **maître berger**.

Le vieil homme se leva, fit quelques pas vers la porte restée ouverte et après un moment de silence, il ajouta:

– Oh! Mon père, mon pauvre père, comme vous **aviez raison** de dire que la lecture est une belle chose! Lire c'est lutter avec ceux qui luttent, c'est oublier ses mauvaises heures dans la tristesse d'un poète, c'est l'aimer, le suivre, l'applaudir... Quelle consolation dans la vie! Que c'est beau, mon fils! Quelle belle chose tu sais! Est-ce que tu saurais écrire mon nom?

– Je sais un peu écrire.

– Oh! Mon petit, tu sais écrire, faire parler le papier, que veux-tu de plus? Ah! Si je savais ce que tu sais, qui sait ce que je dirais, ce que je ferais? Dans les livres je verrais autre chose que le noir et le blanc que j'y vois, je pourrais lire, penser, écrire, je pourrais être fier, être heureux dans ma vie de berger, car alors je pourrais fièrement dire: «Je suis un homme».

(D'après *Batisto Bonnet*,
Vie d'enfant)

Expressions expliquées

Prudhon – peintre français

homme d'affaires – գործարար

dans le temps que – այն ժամանակ, երբ

maître (m) berger – le chef des petits bergers

avoir raison – իրավացի լինել

TEST D'AUDITION

1. Choisissez la bonne réponse!

1. Où le petit garçon avait-il appris à lire?
 - a. à l'école
 - b. dans le bureau d'un homme d'affaires
 - c. à la maison

2. Que signifiait «lire» pour Boutignon?
 - a. c'est se distraire
 - b. c'est s'ennuyer
 - c. c'est lutter avec ceux qui luttent

3. Que signifiait «écrire» pour Boutignon?
 - a. faire parler le papier
 - b. faire chanter le papier
 - c. faire penser le papier

4. Quand est-ce que le berger serait fier et heureux?
 - a. quand il pourrait danser et chanter
 - b. quand il pourrait lire, penser et écrire
 - c. quand il pourrait avoir beaucoup de moutons

5. Qu'est-ce que Boutignon dirait fièrement s'il savait lire et écrire?
 - a. «Je suis un homme»
 - b. «Je suis un savant»
 - c. «Je suis maître berger»

2. Terminez les phrases dans l'esprit du texte que vous venez d'écouter!

1. À la bergerie de Bronzet, on remarquait ...
2. Le vieil homme se leva, ...
3. C'est bien, s'écria le berger tout joyeux, ...
4. Lire c'est oublier ...
5. Dans les livres je verrais ...

3. Relevez les mots et les expressions du texte écouté qui expriment l'importance de la lecture et de l'écriture!

TEXTE 5

LA CATHÉDRALE

En 18.. un étudiant s'arrêta, rue Saint-Honoré, devant la vitrine d'un marchand de tableaux. Dans cette vitrine était exposée **une toile** de Manet: La Cathédrale de Chartres. Manet n'était alors admiré que par quelques amateurs; la beauté de cette peinture l'**enchanta**. Plusieurs jours il revint pour la voir. Enfin il osa entrer et on demanda le prix.

- **Ma foi**, dit le marchand, elle est ici depuis longtemps. Pour deux mille francs, je vous le donnerai.

L'étudiant n'avait pas cette somme, mais il était d'une famille provinciale assez riche. Un de ses oncles, quand il était parti pour Paris, lui avait dit: «Je sais ce qu'est la vie d'un jeune homme. En cas de besoin, écris-moi».

Il demanda au marchand de ne pas vendre la toile avant huit jours et il écrivit à son oncle.

Ce jeune homme avait à Paris une maîtresse qui, mariée avec un homme plus âgé qu'elle, s'ennuyait. Elle était un peu vulgaire, assez sottée et fort jolie. Le même jour où l'étudiant avait demandé le prix de la Cathédrale, cette femme lui dit:

- J'attends demain la visite d'une amie qui arrive de Toulouse pour me voir. Mon mari n'a pas le temps de sortir avec nous; je compte sur vous.

L'amie arriva le lendemain. Elle était elle-même accompagnée d'une autre. L'étudiant promena ces trois femmes dans Paris pendant plusieurs jours. Comme il payait toutes les dépenses, assez vite, **son mois y passa**. Il prit de l'argent à un camarade et commençait à être inquiet, quand il reçut une lettre de son oncle avec deux mille francs. Il paya ses dettes et fit un cadeau à sa maîtresse.

Un collectionneur acheta la Cathédrale et, beaucoup plus tard, **légua** ses tableaux au **Louvre**.

Maintenant l'étudiant est devenu un vieil et célèbre écrivain. Son cœur est resté jeune. Il s'arrête encore, tout ému, devant un paysage ou devant une femme. Souvent dans la rue, en sortant de chez lui, il rencontre une dame âgée qui habite la maison voisine. Cette dame est son ancienne maîtresse. Son visage est déformé par la graisse; elle marche avec difficulté. L'écrivain la salue, mais ne s'arrête pas, car elle est maintenant méchante et il pense comment l'avait-il aimée.

Quelquefois il entre au Louvre et monte jusqu'à la salle où est exposée la Cathédrale. Il la regarde longtemps, et soupire.

(D'après A. Maurois)

Expressions expliquées

une toile – կտավ

enchanter – կախարհել, գրավել

Ma foi – en effet

son mois y passa – il y perdit son mois

un collectionneur – հավաքորդ, հավաքածուատեր, կոլեկցիոներ

léguer – կտակել

Le Louvre – (palais du Louvre) ancienne résidence royale à Paris, de nos jours le Louvre est un des plus riches musées du monde

TEST D'AUDITION

1. Choisissez la bonne réponse!

1. Dans la vitrine du magasin était exposée une toile de ...
 - a. Picasso
 - b. Manet
 - c. Delacroix
2. Le marchand a promis au jeune homme de lui donner la toile pour ...
 - a. deux mille francs
 - b. mille francs
 - c. cinq cents francs
3. Comment était la maîtresse du jeune homme?
 - a. Elle était intelligente.
 - b. Elle était laide et sotte.
 - c. Elle était un peu vulgaire, assez sotte et fort jolie.
4. Qui a envoyé de l'argent à l'étudiant?
 - a. ses parents
 - b. son oncle
 - c. sa tante
5. Qu'est-ce que le jeune homme a fait avec les deux mille francs?
 - a. Il a acheté la Cathédrale.
 - b. Il a payé ses dettes et a fait un cadeau à sa maîtresse.
 - c. Il a acheté un livre chez le bouquiniste.
6. Qu'est-ce que l'étudiant est devenu?
 - a. avocat
 - b. médecin
 - c. un célèbre écrivain
7. Qui est la dame âgée qui habite la maison voisine?
 - a. son ancienne maîtresse
 - b. son amie
 - c. sa cousine

2. Vrai ou faux.

1. Manet était alors admiré par tout le monde.
2. L'étudiant était d'une famille assez riche.
3. L'amie de la maîtresse du jeune homme était accompagnée de son mari.
4. Le collectionneur qui a acheté le tableau l'a légué au Louvre.
5. L'étudiant est devenu un célèbre avocat.

TEXTES D'ÉTUDE

TEXTE D'ÉTUDE 1. Une baleine dans un filet.

Une **opération internationale** va peut-être sauver une grande baleine qui est prise dans un filet de pêcheur, à une cinquantaine de kilomètres au large du Pérou. Il s'agit d'une baleine bleue dont l'**espèce** est **menacée** de **disparition**. L'Association mondiale de protection de la nature a loué un avion avec lequel les sauveteurs péruviens vont tenter de retrouver le cétacé. Des plongeurs et un vétérinaire vont **s'efforcer** de **libérer** la baleine si elle est retrouvée mais ils craignent qu'elle ne soit morte **d'épuisement**.

*(D'après un article de journal
Van Matin)*

TRAVAILLEZ SEUL

Cherchez dans le dictionnaire le sens de “épuisé”, “épuisement”, et remplacez ces mots dans les phrases suivantes:

- Après la course j'étais dans un état **d'épuisement** total.
- Le libraire m'a dit que ce livre est **épuisé**.
- Je suis **épuisé** par ce match.

TRAVAILLONS ENSEMBLE

1. **Dans laquelle de ces trois phrases le mot “opération” a-t-il le même sens que dans le texte?**
 - La division est une **opération** difficile.
 - Tu veux démonter ta montre: c'est une **opération** délicate.
 - Jean a subi l'**opération** de l'appendicite.
2. **Cherchons dans le texte la phrase qui prouve bien que cette opération est internationale!**
3. **À quelle famille d'animaux appartient la baleine? De quelle espèce s'agit-il ici?**
4. **Que signifie: “elle est menacée de disparition”? Quel est le contraire de “disparition”?**
5. **Remplacez dans le texte “s'efforcer”, “libérer” et “épuisement” par des synonymes ou des expressions de sens voisin!**
6. **“Tu as rendu libre ton prisonnier”. → “Tu as libéré ton prisonnier”.
Sur ce modèle transformez les phrases suivantes en remplaçant chaque groupe de mots en gras par le verbe équivalent!**

1. Cette nouvelle m'a **rendu triste**.
 2. Ces travaux ont **rendu laide** ta maison.
 3. La maladie l'a **rendu faible**.
 4. Le menuisier a **rendu rond** les angles de cette table.
 5. Une pelle mécanique a **rendu plus large** cette route.
 6. En ouvrant les fenêtres nous avons **rendu plus sain** l'air de ta chambre.
 7. Ces quelques fleurs **rendent plus gai** le salon.
 8. Le froid **fait passer à l'état solide** l'eau du bassin.
7. "**Jean a été opéré**; cela a réussi". → "L'opération de Jean a réussi".
Sur ce modèle transformez les phrases suivantes en remplaçant les mots en gras par le nom équivalent!
1. La route a **été déviée**; cela nous allonge le trajet.
 2. Une voiture a **été louée**; cela nous a permis de visiter le pays.
 3. Cet immeuble a **été démoli**; cela fut rapide.
 4. Ce salon de coiffure est **transformé**; cela a dû coûter cher.
 5. Un prisonnier **s'évade**; cela surprend toujours.
 6. Le nombre des accidents a **diminué**; cela prouve-t-il que les conducteurs sont plus prudents?
 7. La nature **est détruite**; est-ce un problème insoluble?

TEXTE D'ÉTUDE 2. Le retour triomphal d'une équipe de football.

Gérard Janvion le premier aperçoit les ombres **innombrables** s'agiter au bord de la piste. Il s'exclame, **satisfait** : «On est attendu les gars!». Le petit avion fragile roule et freine sur la piste de **l'aérodrome** de St-Etienne. Le pincement au cœur qui **précède** chaque **atterrissage** se transforme peu à peu en une agréable impression de **sécurité**. Déjà les footballeurs se croient chez eux. Ils ne peuvent pas encore penser que les rues centrales sont **inabordables**, que les cafés tous ouverts regorgent d'hommes excités.

*(D'après Le Scour-Mahé-Nataf
 La fabuleuse histoire de St-Etienne, Ed. O.D.I.L.)*

TRAVAILLEZ SEUL

Cherchez dans le dictionnaire le sens de ces mots, puis reliez-les par une flèche à leur définition!

- L'aéroport
- L'aérodrome
- L'aérogare
- Le lieu où atterrissent les avions.
- La gare où l'on prend l'avion.
- L'ensemble (gare et terrain d'aviation).

TRAVAILLONS ENSEMBLE

1. Quel est le jour de la semaine qui précède le mardi?
2. Remplacez dans le texte les mots suivants par un synonyme ou une expression de sens voisin: satisfait, innombrable, précède.
3. Qu'est-ce qu'un hippodrome? Un vélodrome? Un boulo-drome?
4. Pourquoi les rues centrales sont inabordables?
5. "Inabordable" est un mot dérivé de "bord"
De quels mots sont dérivés: innombrables, atterrissage, s'attarder, embarrassé?
6. Le petit avion a (atterri). Cela fut difficile. → L'atterrissage fut difficile.
Sur ce modèle, remplacez les verbes entre parenthèses par des noms qui en sont dérivés, puis transformez les phrases suivantes!
 1. Mon voisin de table (bavarde). Cela m'agace.
 2. J'ai (bronzé) cet été. Cela ne se voit plus.
 3. Nous avons (abordé) dans une crique. Cela fut très facile.
 4. Il faut (se brosser) les dents après les repas. Cela est recommandé.
 5. En été il faut (arroser). Cela est indispensable.
 6. Nous (jardinons) à l'aide d'un motoculteur. Cela est assez rapide.
 7. Tu as (nettoyé) ta voiture. Cela était nécessaire.
7. J'aime les voitures où l'on se sent en (sécurité). → J'aime les voitures sûres.
Remplacez chaque nom entre parenthèses par l'adjectif correspondant, puis transformez les phrases suivantes!
 1. Il existe des appareils pour les gens qui sont atteints de (surdité).
 2. Je mange des fruits arrivés à (maturité).
 3. Voilà un hôtelier qui fait preuve (d'amabilité).
 4. Vous êtes d'une grande (cruauté).
 5. Tu es d'une grande (nervosité).
 6. J'aime les gens qui font preuve de (simplicité).
 7. Il est atteint de (cécité).

TEXTE D'ÉTUDE 3. Robinson Crusoë.

(L'auteur lorsqu'il était enfant, jouait à Robinson Crusoë dans une fabrique déserte). La fabrique n'était plus la fabrique, c'était mon île déserte! Nous vivions ainsi, mon perroquet et moi, dans la plus austère solitude, lorsqu'un matin il m'arriva une chose vraiment extraordinaire. Ce jour-là, je vis venir de

mon côté un groupe de trois ou quatre personnes qui **gesticulaient** vivement. Je crus distinguer la voix du concierge, ce qui me **rassura** un peu. Toute ma crainte était qu'ils ne vissent à découvrir mes résidences. Heureusement il n'en fut rien, ils **se retirèrent** sans **se douter seulement** que l'île était habitée.

(D'après A. Daudet, *Le Petit Chose*)

TRAVAILLEZ SEUL

Cherchez dans le dictionnaire le sens de “doute” et “douter”, puis reliez par une flèche les expressions de même sens.

- Je **doute** de ta parole.
- Je **me doute** que l'île est habitée.
- Il guérira **sans aucun doute**.
- Il a **sans doute** oublié!
- certainement
- je n'ai pas confiance
- je devine
- peut-être

TRAVAILLONS ENSEMBLE

1. Remplacez, dans le texte, les mots “déserte”, “rassura”, “se retirèrent”, “sans se douter” par un synonyme ou une expression de sens voisin!
2. Quel est le contraire d'une “chose extraordinaire”? Trouvez une expression synonyme de “vitesse extraordinaire”, “extra-terrestre”?
3. Trouvez le contraire des mots en gras!
Cela me **rassure** un peu.
Lorsqu'il conduit je ne suis pas **rassuré**.
4. Faites oralement une phrase avec les expressions: “être rassuré”, “se retirer de”!
5. Je vivais seul dans l'île et cette solitude me plaisait.
Sur ce modèle complétez les phrases suivantes avec les noms dérivés des adjectifs en gras!

1. Le jury juge qu'il est **apte** à conduire et cette ... ne fait aucun doute.
2. Il est toujours **exact** à ses rendez-vous et cette ... lui fait honneur.
3. Je suis **certain** que tu réussiras; c'est pour moi une
4. D'un geste **prompt** le secouriste intervint et sa ... sauva le blessé.
5. C'est un **ingrat** et tous lui reprochent cette
6. Je suis très **lasse** et cette ... se lit sur mon visage.

6. Complétez les phrases suivantes, lorsque cela est nécessaire avec les prépositions *à* ou *de*!

1. Je doute beaucoup ... ta parole.
2. Cette année les amateurs de football ont déserté ... le stade.
3. Pourquoi as-tu tardé ... m'écrire.
4. Il me tarde ... te revoir.
5. Nous avons projeté ... partir en Corse cet été.
6. Nous projetons ... un voyage en Afrique.
7. Aide-moi ... faire cet exercice.
8. Aidez-vous ... vos jambes pour grimper à la corde.
9. Je vais m'efforcer ... rester calme.

TEXTE D'ÉTUDE 4. Un hôpital pendant une épidémie.

C'était une immense salle aux fenêtres **hermétiquement** closes, malgré la saison. Dans le haut des murs ronronnaient des appareils qui renouvelaient l'air au-dessus de deux rangées de lits gris. De tous côtés montaient des **gémissements sourds** ou aigus qui ne faisaient qu'une **plainte monotone**. Des hommes habillés de blanc se déplaçaient avec lenteur dans la lumière cruelle que déversaient les hautes baies garnies de barreaux... Le docteur incisait les aines du malade. Quand il se releva, il laissa tomber ses **instruments** dans le plateau qu'un aide lui tenait et resta à regarder l'homme qu'on était en train de **panser**.

(D'après A. Camus, La peste)

TRAVAILLEZ SEUL

Cherchez dans le dictionnaire le sens de: plaindre – une plainte – plaintif, puis remplacez ces mots par un synonyme ou une expression de sens voisin!

- On entend une voix **plaintive**.
- Cesse donc de te **plaindre**.
- De tous côtés montaient des **plaintes**.
- J'ai **plaint** ce malade.

TRAVAILLONS ENSEMBLE

1. Remplacez dans le texte les mots “**hermétiquement closes**” et “**gémissement**” par un mot ou une expression de sens voisin!
2. Quel est le contraire d'un bruit sourd? Employez dans une phrase les expressions “**frapper comme un sourd**”, “**faire la sourde oreille**”!
3. Expliquez pourquoi tous les **gémissements** ne faisaient qu'une **plainte monotone**!

4. Connais-tu un instrument de mesure? de chirurgie? de travail? de musique?
5. Fais une phrase avec les expressions “aider quelqu’un à...”, “s’aider de...”, “en aide”, “à l’aide”!
6. Les fenêtres sont closes d’une matière hermétique. → Les fenêtres sont hermétiquement closes.
 Sur ce modèle remplacez les groupes de mots en gras par un adverbe que vous placerez avant l’adjectif!
1. Ce dessin est reproduit **de manière admirable**.
 2. Les colis de vaisselle furent soulevés **avec délicatesse**.
 3. Les résultats de l’examen sont attendus **avec impatience**.
 4. Jean est toujours habillé **d’une manière étrange**.
 5. Nous avons été surpris **d’une manière agréable**.
 6. Il fut rejoint **avec rapidité**.
 7. Depuis quelques jours nous recevons du courrier **d’une manière régulière**.
 8. Le courant fut coupé **un moment**.
7. Il était en train de lui faire un pansement. → Il était en train de le panser.
 Sur ce modèle supprimez le verbe *faire* et remplacez les expressions en gras par un dérivé verbal!
1. Il faudra que tu **fasses un effort** pour mieux travailler.
 2. Nous allons essayer de **faire des économies**.
 3. Je vais chaque dimanche à la piscine pour **faire de la natation**.
 4. Cesse donc de **faire des grimaces**.
 5. J’aime beaucoup **faire du jardinage**.
 6. Apprends à **faire un nœud** aux lacets de tes chaussures.
 7. **Fais-moi l’addition** de ces deux nombres.

TEXTE D’ÉTUDE 5. Perdus dans le désert.

(Deux aviateurs sont tombés avec leur avion dans un désert. Ils attendent du secours). Il fait déjà très froid. Je me lève et je marche. Mais bientôt je suis pris d’un insupportable tremblement. Mon sang circule très mal et un froid **glacial** me **pénètre**. Mes mâchoires claquent. Je ne puis plus me servir d’une lampe électrique **tant** mes mains la secouent. Je n’ai jamais été **sensible** au froid et cependant je vais mourir de froid. Quel étrange effet de la soif! J’ai laissé tomber mon caoutchouc quelque part, las de le porter dans la chaleur. Et je découvre que dans le désert il n’est point de **refuge**. Je me couche et je me relève. Couché ou debout je suis **exposé** à ce fouet de glace.

TRAVAILLEZ SEUL

Cherchez dans le dictionnaire les différents sens de “sensible” et remplacez ce mot par: important – fragile – mal supporter – précis.

- Paul a les pieds **sensibles**.
- Une hausse **sensible** de la température est annoncée.
- Je suis **sensible** aux changements de température.
- Votre balance n’est pas très **sensible**.

TRAVAILLONS ENSEMBLE

1. Remplacez dans le texte les mots suivants par des synonymes ou expressions de sens voisin: **glacial – tant – sensible!**

2. Remplacez le verbe “pénétrer” dans ces phrases!

- Je vous interdis de **pénétrer** dans la classe après 17 heures.
- La pluie **pénètre** mon pull over.
Dans quelle phrase le sens de ce mot se rapproche-t-il de celui qu’il a dans le texte?

3. **À quoi sert un refuge en haute montagne? Qu’aurait fait l’auteur s’il avait trouvé un refuge dans le désert? Qu’est-ce qu’un refuge?**

4. Remplacez le verbe “exposer” dans ces phrases!

- Toutes mes peintures sont **exposées** à la mairie.
- Cette peinture fut trop longtemps **exposée** au soleil.
Dans quelle phrase le sens de ce mot est-il identique à celui qu’il a dans le texte?

5. Remplacez les pointillés par *tant* ou par *si*, puis par *tellement*. Que remarquez-vous?

1. Je ne puis plus me servir d’une lampe ... ma main la secoue.
2. Nous avons ... marché que nous sommes fatigués.
3. C’est un monument ... photographié qu’il est connu du monde entier.
4. Toi qui es ... grand, prends-moi ce pot sur l’armoire.
5. Il est ... timide qu’on ne l’entend pas.
6. Il m’agace ... il est prétentieux.
7. Ce voyage est ... long qu’il paraît interminable.
8. On ne le croît jamais ... qu’il ment.

6. Un froid **de glace** me pénètre. → Un froid **glacial** me pénètre.
Sur ce modèle substituez à chaque groupe prépositionnel en gras un adjectif se terminant par *al!*

1. La météorologie annonce des températures **d'hiver**.
2. Nous nous trouvons dans des bâtiments **de la commune**.
3. Vous emprunterez d'abord la route **du département**.
4. Le 14 juillet est la fête **de la nation**.
5. Mes amis ont assisté à un concours de danses **de la région**.
6. La rosée **du matin** fait des perles sur le rosier.
7. Mes parents ont dû vendre la maison **de la famille**.

TEXTE D'ÉTUDE 5. Le navigateur.

Le **navigateur** se **hissa** péniblement dans le fuselage et s'assit derrière le poste des pilotes. Chaque fois, à ce même moment, il se demandait s'il n'avait pas commis d'erreur dans les angles de ses caps et il savait qu'il recommencerait à les mesurer, un à un, tout au long du trajet. L'un après l'autre les moteurs **enflaient** leur voix dans un hurlement qui **déchirait** l'air et devenait cette modulation qui s'élevait de la terre avant chaque départ des raids. Puis l'avion **s'ébranla** et le navigateur **cligna** de l'œil en souriant aux deux hommes assis en face de lui.

(D'après J. Roy, Le navigateur)

TRAVAILLEZ SEUL

Cherchez dans le dictionnaire les différents sens de “déchirer” et remplacez ce mot dans les phrases suivantes!

- J'ai **déchiré** ma chemise.
- Des gens ont **déchiré** cette affiche.
- Le sifflement de l'avion **déchirait** l'air.
- Les gémissements du blessé me **déchiraient** le cœur.

TRAVAILLONS ENSEMBLE

1. **Qu'est-ce qu'un navigateur sur un bateau? Dans un avion?**
2. **Remplacez dans le texte les mots suivants par un synonyme ou une expression de sens voisin: se hisser – déchirait – s'ébranla.**
3. **Remplacez les verbes en gras dans les phrases suivantes!**
 - Il faudra **hisser** ce sac sur cette étagère.
 - Pierre s'est **hissé** sur la dernière branche de l'arbre.
 - Au coup de sifflet le train **s'ébranla**.
 - Une explosion a **ébranlé** le mur.

Dans quelles phrases ces mots ont-ils un sens identique à celui qu'ils ont dans le texte?

4. Le navigateur cligna de l'œil. Cela rassura le pilote. → Le clin d'œil du navigateur rassura le pilote.

Sur ce modèle transformez ces phrases en remplaçant le verbe en gras par un nom!

1. Nous nous sommes **baignés** à minuit. Cela fut très agréable.
2. Nous avons **gagné** le match. Cela fut assuré grâce à ton second but.
3. Les indigents sont **soignés**. Cela est gratuit.
4. Les témoins ont **signé**. Cela était obligatoire.
5. Au Lycée on **enseigne** les langues vivantes. Cela te plaira certainement.
6. Ton nez **saigne**. Cela ne s'arrête pas.
7. Tu **dédaignes** l'argent. Cela me surprend.
8. La paix **règne** dans le pays. Cela était souhaité par la population.

5. Dans l'avion (le navigateur) cligna de l'œil. → Dans l'avion (l'homme qui navigue) cligna de l'œil.

Sur ce modèle transformez les noms en *ateur* par un groupe de mots qui comprend le verbe dont il est issu.

1. Pour dépoussiérer les sièges emploie (**un aspirateur**).
2. Il faudra faire dégivrer (**ton réfrigérateur**).
3. Tu devrais mettre en marche (**ton ventilateur**).
4. Mets le pain dans (**le congélateur**).
5. (**Les cultivateurs**) se plaignent des gelées matinales.
6. Mon flacon de parfum est muni (**d'un pulvérisateur**).
7. Tu trouveras ton chemin grâce au poteau (**indicateur**).

TESTS D'ÉVALUATION

1. Choisissez la préposition convenable, si c'est nécessaire!

1. Michel est très content ... son séjour ... Paris.
2. Beaucoup ... étudiants travaillent et écoutent ... la musique ... même temps.
3. ... grandes villes, les jeunes gens s'inscrivent ... des clubs.
4. Je suis allé ... la discothèque ... la première fois.
5. ... la télévision, je regarde régulièrement les émissions ... la musique.
6. Je déteste ... me lever si tôt.
7. ... dimanche matin, beaucoup ... gens préfèrent ... faire la grasse matinée.
8. Il marchait les mains ... les poches.
9. J'adore ... marcher ... la pluie.
10. Il est arrivé ... retard parce qu'il s'était trompé ... adresse.

2. Mettez les verbes entre parenthèses aux temps qui conviennent!

L'été dernier nous (être) dans une petite ville au bord de la mer. Hier, nous la (revoir), notre plage. Nous (arriver) par le train de 10 heures. Sur le quai nous (voir) tout de suite le grand-père, venu au-devant de nous avec son gros chien Pataud. Pataud nous (reconnaître) de loin et (accourir) en aboyant. Il (faire) un temps magnifique. Les mouettes (voler) dans l'air bleu en criant. Mais il n'y (avoir) personne sur la plage. Les cabines (être) vides. L'eau (être) encore fraîche. Nous (ramasser) des coquillages dans le sable. Nous (s'amuser) bien et nous (rentrer) le soir fatigués, mais contents.

3. Remplacez les mots en gras par des antonymes!

1. Du haut de la montagne nous avons vu **le coucher du soleil**.
2. À l'horizon le soleil **descendait lentement**.
3. **La montée** n'avait pas été **facile**.
4. Les températures sont **douces**, les vents **faibles**.
5. **Le vendeur** a toujours raison.
6. **J'aime** faire les courses.
7. Elle **est entrée** au magasin.
8. Ils **ont acheté** une maison.
9. Il parlait **avec joie**.
10. Le professeur posait des questions **compliquées**.

4. Choisissez la vraie forme du verbe!

1. Pierre ... les mains.
a. lave
b. se lave
2. Les roses ... bon.
a. sentent
b. se sentent
3. On ... beaucoup de champignons dans cette forêt.
a. trouve
b. se trouve
4. Les enfants adorent ...
a. cacher
b. se cacher
5. Il est midi; c'est l'heure de ... la table.
a. mettre
b. se mettre
6. Alain ... son chien le long de la mer.
a. promène
b. se promène

5. Mettez les adjectifs en gras au féminin!

1. Le matin est **frais**. La soirée est ...
2. Le soir est **froid**. La nuit est ...
3. Le climat est **sec**. La saison est ...
4. Le temps est **affreux**. La journée est ...
5. C'est le mois **prochain**. C'est l'année ...
6. L'hiver est **rigoureux**. La température est ...
7. L'automne est **pluvieux**. La nuit est ...
8. Ce monsieur est **vieux**. Cette dame est ...
9. C'est un **nouveau** quartier. C'est une ... école.
10. Cet hiver a été **doux**. Cette pomme est ...

6. Donnez une réponse affirmative en remplaçant les mots en gras par des pronoms correspondants!

1. Est-ce que tous les parents donnent de l'argent de poche à **leurs enfants**?
2. Faites-vous **du piano**?
3. As-tu envoyé une carte postale à **ton ami français**?
4. As-tu lu **ce roman de Balzac**?
5. Sont-ils arrivés **de Paris**?
6. As-tu reconnu **ton amie d'enfance**?
7. As-tu pensé à **ton avenir**?
8. As-tu passé **tes vacances d'été** au bord de la mer?

**ՔԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
PRÉCIS DE GRAMMAIRE**

ԲԱՌԱԿԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆ - FORMATION DES MOTS

§ 1. ՎԵՐՁԱԾԱՆՑՆԵՐ SUFFIXES

I. Գոյականակերտ վերջածանցներ Suffixes des noms

ածանց	խոսքի մաս, որի հիմքին ավելանում է տվյալ ածանցը	արտահայտած իմաստը	օրինակներ
- âge	գոյական	ա. բազմակիություն բ. գործող անձ գ. գործողություն, գործողության արդյունք	feuille f – feuillage m personne f – personnage m nettoyer – nettoyage m
- ée	գոյական բայ	ա. պարունակություն բ. տևողություն գ. գործողություն	bouche f – bouchée f matin m – matinée f entrer – entrée f
- erie	գոյական	ա. վայր բ. հավաքական իմաստ	épice f – épicerie f soie f – soierie f
- et - ette	գոյական	փոքրացուցիչ իմաստ	jardin m – jardinet m fille f – fillette f
- eur (- euse) - euse	բայ	ա. գործող անձ բ. գյուղատնտեսական մեքենա	vendre – vendeur m, vendeuse f moissonner – moisson- neuse f
- ier	գոյական	ծառատեսակ	prune f – prunier m
- ier (- ière)	գոյական	գործող անձ	ferme f – fermier m, fermière f
- ier (- ière)		աման, սպասք	encre f – encrier m soupe f – soupière f
- iste	գոյական	գործող անձ	violon m – violoniste m
- ment	բայ	գործողություն	commencer – commen- cement

II. Ածականակերտ վերջածանցներ Suffixes des adjectifs

- able	գոյական բայ	հատկանիշ	vérité f – véritable admirer – admirable
- ique	գոյական	հարաբերություն՝ արմատի արտահայտած իմաստի նկատմամբ	géographie f – géographique touriste m – touristique artiste m – artistique

III. Բայակերտ վերջածանցներ Suffixes des verbes

- er	գոյական	գործողություն	chant m – chanter
- ir	ածական	գործողություն	rouge – rougir

IV. Մակբայակերտ վերջածանցներ Suffixes adverbiaux

- ment	ածական	գործողության ձև	sérieux – sérieusement poli – poliment
--------	--------	-----------------	---

§ 2. ՆԱԽԱԾԱՆՑՆԵՐ PRÉFIXES

a- (ac-, aff-,	գոյական	ուղղություն դեպի	rive f – arriver
al-, app-, arr-,	ածական	նպատակը	profond – approfondir
as-, at-)	բայ	մոտեցում	tirer – attirer
dé- (dés-,	բայ	արմատի արտահայտած	armer – désarmer
dis-)	գոյական ածական	իմաստի ժխտում	accord m – désaccord m uni – désuni
in- (im-, il-, ir-)	ածական	արմատի արտահայտած իմաստի ժխտում	actif – inactif possible – impossible
re-	բայ	գործողության կրկնողություն	voir – revoir
sur-	բայ ածական գոյական	արմատի արտահայտած իմաստի սաստկացում	chauffer – surchauffer humain – surhumain nom m – surnom m

ԶԵՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ MORPHOLOGIE

§3. ԱՆՈՐՈՇ ԴԵՐԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐ

ADJECTIFS INDÉFINIS

Անորոշ դերանվանական ածականներն են **aucun, autre, certain, chaque, même, nul, plusieurs, quelques, tel, tout**: Անորոշ դերանվանական ածականները հանդես են գալիս գոյականների հետ:

Aucun, aucune, nul, nulle /ոչ մի/ գործածվում են առանց հոդի, եզակի թվի հետ և փոխարինում երկրորդ ժխտական մասնիկին:

Aucun travail ne l'intéresse.

Quelques /մի քանի/ գործածվում է հիմնականում հոգնակի թվով գոյականների հետ:

J'ai passé quelques jours en Corse.

Tel, telle /այսպիսի, այդպիսի/, /այսպես, այդպես/

On ne répond pas de **telle** manière.

Chaque /յուրաքանչյուր/ գործածվում է երկու սեռի եզակի գոյականների հետ, հոդերի փոխարեն:

Chaque matin je me lève à 7 heures.

Autre /մի այլ, մի ուրիշ, այլ/ դրվում է գոյականներից առաջ և գործածվում հոդերի հետ:

Je peux vous donner un **autre** livre.

Դիտողություն.– **l'autre jour** անվանական կապակցությունը հայերեն թարգմանվում է **անցյալ օրը**:

L'autre jour je l'ai rencontré dans la rue.

Certains, certaines /որոշ/ գործածվում է առանց հոդի գոյականների հետ, հիմնականում հոգնակի թվով:

Certaines régions sont riches.

Plusieurs /բազմաթիվ, շատ/ գործածվում է երկու սեռի հոգնակի թվի գոյականների հետ:

Elle lui a posé **plusieurs** questions.

Même-ի իմաստները կախված են նրա առաջադաս կամ ետադաս գործածությունից: Առաջադաս գործածության դեպքում այն թարգմանվում է **նույն, միևնույն** բառերով:

C'était le **même** bateau, le **même** capitaine. Rien n'avait changé.

Ետադաս գործածության դեպքում՝ **հենց, ինքը** բառերով:

L'hôtel «Ani» se trouve dans la ville **même**.

Շեշտված անձնական դերանունների հետ՝ **même**-ը ետադաս է և գրվում է զծիկով:

moi-même, toi-même, nous-mêmes, eux-mêmes, elles-mêmes

Tout-ը թվով և սեռով համաձայնում է այն գոյականի հետ, որին նա վերաբերում է:

tout le livre, toute la classe, tous les livres, toutes les classes.

Դիտողություն.

1. **Tout**-ը եզակի թվի արական և իգական սեռի գոյականներից առաջ թարգմանվում է «ամբողջ» բառով:

J'ai lu **tout** le livre.

2. Հոգնակի թվի որոշյալ հոդով նախորդված գոյականների հետ գործածվելիս այն թարգմանվում է «բոլոր» բառով:

J'ai corrigé **toutes** les fautes.

3. **Tout**-ն առանց հոդի գոյականների հետ գործածվելիս թարգմանվում է «ամեն մի», «յուրաքանչյուր» բառերով:

Tout élève doit faire tous ses devoirs.

Tout-ն անորոշ հոդով նախորդված գոյականների հետ գործածվելիս թարգմանվում է «մի ամբողջ» բառերով:

Elle a lu **tout** un roman.

§4. ԱՆՈՐՈՇ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ PRONOMS INDÉFINIS

Անորոշ դերանուններն են **aucun, certains, on, autre, personne, plusieurs, quelqu'un**.

Անորոշ դերանունները փոխարինում են գոյականներին, ընդունում վերջիններիս սեռն ու թիվը:

Անորոշ դերանունների գործածությունը Emploi des pronoms indéfinis

On-ը ֆրանսերենում հանդես է գալիս որպես ենթակա և ցույց է տալիս անորոշ, հավաքական անձեր:

On nous attend. Մեզ սպասում են:

On-ը չի թարգմանվում: Նրա հետ գործածվող բայը դրվում է **եզակի թվի երրորդ դեմքով**, իսկ թարգմանվում է հայերեն **հոգնակի թվի երրորդ դեմքով**:

On dit qu'il fera froid cet hiver. Ասում են, ցուրտ ձմեռ կլինի այս տարի:

On դերանունը հատկապես խոսակցական լեզվում կարող է հանդես գալ je, tu, nous, vous անձնական դերանունների փոխարեն:

On va au cinéma? Կինո գնա՞նք:

Դիտողություն. On entend, on peut, on sait, on voit բայական ձևերը թարգմանվում են համապատասխանաբար «լսվում է /են/», «կարելի է», «հայտնի է», «երևում է/ են»:

Aucun, aucune, /ոչ ոք, ոչ մեկը/ **nul, nulle** /ոչ ոք/, **rien** /ոչինչ/ դերանունները եզակի թվով են և ժխտական նախադասություններում գործածվում են **pas**-ի փոխարեն:

Personne n'est venu.

Je n'ai vu **personne**.

Rien ne l'intéresse.

Il ne voit **rien**.

Autre դերանունը գործածվում է հոդերի հետ. **l'un, l'autre, les uns, les autres, un autre, d'autres**.

Un autre peut vous accompagner.

Certains, certaines /ոմանք/ դերանունը գործածվում է հոգնակի թվի գոյականների փոխարեն:

Certains préfèrent le train, d'autres préfèrent l'avion.

Plusieurs /ոմանք, շատերը/ դերանունը գործածվում է հոգնակի թվի գոյականների փոխարեն:

Plusieurs de mes amis connaissent quatre langues.

Chacun, chacune /յուրաքանչյուրը/ դերանունը եզակի թվով է, գործածվում է երկու սեռի գոյականների փոխարեն:

Ces fleurs coûtent 10 francs **chacune**. **Chacun** doit penser à son avenir.

Quelque chose (ինչ-որ բան, որևէ բան) գործածվում է եզակի թվով գոյականների հետ և արական սեռի է:

Quelque chose est arrivé.

Nous apercevons quelque chose.

Quelqu'un, quelqu'une /ինչ-որ մեկը/, **quelques-uns, quelques-unes** /ոմանք/ դերանունները ցույց են տալիս հավասարապես անորոշ անձ կամ առարկա:

Quelques-uns de vous peuvent aussi partir.

Il m'a montré **quelques-unes** de ses photos.

Tout /ամեն ինչ/ դերանունը եզակի թիվ է և գործածվում է երկու սեռերի համար:

Tout est facile. J'ai tout vu.

Tous, toutes /բոլորը/ դերանունը ցույց է տալիս անորոշ քանակի անձեր կամ առարկաներ:

Je les connais tous.

Tous sont venus.

Toutes m'ont plu. Je les connais **toutes**.

Հիտոդոթյուն. **Tous** դերանվան **s**-ն արտասանվում է:

Tout-ն կարող է գործածվել նաև մակբայաբար ածականներից և մակբայներից առաջ: Այն թարգմանվում է **շատ, ամբողջովին, լրիվ, բոլորովին** բառերով: **Tout**-ն համաձայնվում է բաղաձայնով կամ շնչեղ **h**-ով սկսվող իգական սեռի ածականի հետ:

Օրինակ` Elle est **toute** honteuse. Elle est **toute** contente.

բայց` Elles sont **tout** heureuses.

§5. ՑՈՒՑԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ PRONOMS DÉMONSTRATIFS

Ցուցական դերանունները փոխարինում են գոյականներին և ընդունում դրանց սեռն ու թիվը: Ցուցական դերանունները լինում են պարզ և բարդ:

Ցուցական դերանունների աղյուսակ

	Singulier եզ. թիվ			Pluriel հոգն. թիվ	
Forme simple պարզ ձև	neutre չեզոք	masculin արական	féminin իգական	masculin արական	féminin իգական
	ce (c')	celui	celle	ceux	celles
Forme composée բարդ ձև	ceci	celui-ci	celle-ci	ceux-ci	celles-ci
	cela (ça)	celui-là	celle-là	ceux-là	celles-là

1. Պարզ ցուցական դերանունների գործածությունը Emploi des pronoms démonstratifs simples

I. Ce ցուցական դերանունը գործածվում է.

ա) **être, devoir** և այլ բայերի հետ որպես ենթակա:

C'est intéressant. **Ce** doit être un ami. **C'**est moi, **c'**est nous, **c'**est vous, **ce** sont eux.

բ) **qui, que, dont** հարաբերական դերանուններից առաջ որպես հարաբերյալ:

Je ne sais pas ce qui se passe ici.

Je veux savoir **ce que** vous écrivez.

II. ա) Celui, celle, ceux, celles ցուցական դերանունները գործածվում են **de** նախդիրով գոյականի հետ.

La robe de Sophie → **celle** de Sophie

La robe de Sophie est plus courte que **celle** d'Anne.

բ) **qui, que, dont, où** հարաբերական դերանուններից առաջ որպես հարաբերյալ:

Celui qui traverse la rue est mon cousin.

2. Բարդ ցուցական դերանունների գործածությունը Emploi des pronoms démonstratifs composés

Բարդ ցուցական դերանունները կազմված են **celui, celle, ceux, celles** պարզ դերանուններից և **ci, là** մասնիկներից ու գրվում են գծիկով. **ci**-ն ցույց է տալիս խոսողին մոտ, իսկ **là**-ն՝ հեռու գտնվող առարկաներ և անձեր:

De ces deux fleurs je prends **celle-ci**.

Բարդ ցուցական դերանունները գործածվում են առարկաներ (անձեր) հակադրելու կամ համեմատելու համար:

De mes deux enfants **celui-ci** est plus sage que **celui-là**.

Quelle chemise préférez-vous, **celle-ci** ou **celle-là**?

Ceci, cela, ça (**cela**-ի կրճատ ձևը) գրվում են առանց գծիկի, ունեն միայն եզակի թիվ և փոխարինում են մի ամբողջ նախադասության կամ մի բառի:

Le camping, j'adore ça.

Virginie a de la fièvre, cela m'inquiète.

Comment **ça** va? **Ça** va mieux.

§6. ՍՏԱՑԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ PRONOMS POSSESSIFS

1. Ստացական դերանունները փոխարինում են իմաստով համարժեք adjectifs possessifs- ով կազմված անվանական խմբերին:

Voici mon frère, ton frère, son frère. adjectifs possessifs

Voici le mien, le tien, le sien. pronoms possessifs

Ստացական դերանունների աղյուսակ
Tableau des pronoms possessifs

		Պատկանելիք առարկա		Objet possédé	
		Singulier		Pluriel	
		Եզակի թիվ		Հոգնակի թիվ	
		Արական սեռ Masculin		Արական սեռ Masculin	
		Իգական սեռ Féminin		Իգական սեռ Féminin	
Եզակի	I դ. – le mien	la mienne	les miens	les miennes	
	II դ. – le tien	la tienne	les tiens	les tiennes	
	III դ. – le sien	la sienne	les siens	les siennes	
Հոգնակի	I դ. – le nôtre	la nôtre	les nôtres		
	II դ. – le vôtre	la vôtre	les vôtres		
	III դ. – le leur	la leur	les leurs		

2. Ստացական դերանուններին հատուկ է դեմքի եռաշարք քերականական կարգը:

I դեմք եզակի թիվ mon vélo=le mien	I դեմք հոգնակի թիվ notre jardin=le nôtre
II դեմք եզակի թիվ ton vélo=le tien	II դեմք հոգնակի թիվ votre jardin=le vôtre
III դեմք եզակի թիվ son vélo=le sien	III դեմք հոգնակի թիվ leur jardin=le leur

3. Ստացական դերանուններն ընդունում են անվանական խմբի սեռն ու թիվը:

mon livre = le mien	mes livres = les miens
ma fleur = la mienne	mes fleurs = les miennes
notre rue = la nôtre	nos voitures = les nôtres
notre jardin = le nôtre	nos jardins = les nôtres

4. Ֆրանսերենի ստացական դերանուններին համապատասխանում են հայերենի անձնական դերանունների սեռական հոլովի որոշիչ հոդով ուղեկցվող՝ իմը, քոնը, նրանը, իրենը, մերը, ձերը, նրանցը, իրենցը ձևերը:

Օրինակ՝ Je descends ma valise, quand descends-tu la tienne? - Ես իջեցնում եմ իմ ճամպուրկը, ե՞րբ ես իջեցնելու քոնը (քո ճամպուրկը):

Chaque nation a ses héros, nous avons les nôtres, les Français ont les leurs.

- Ամեն ազգ ունի իր հերոսները՝ մենք մեր հերոսները, ֆրանսիացիները՝ իրենցը (իրենց հերոսները):

§7. ՀԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ

Pronoms relatifs

Հարաբերական դերանունները գլխավոր նախադասության գոյական որևէ անդամ կապում են ստորադասական նախադասության հետ, և այդպիսի նախադասությունների համարժեքները հայերենում որոշիչ երկրորդական նախադասություններն են:

Հարաբերական դերանունները կազմությամբ լինում են **պարզ** և **բաղադրյալ**:

Հարաբերական դերանունների աղյուսակ

Simples	Composés			
	Singulier եզակի թիվ		Pluriel հոգնակի թիվ	
	masculin արական	féminin իգական	masculin արական	féminin իգական
qui que, (qu') quoi dont où	lequel duquel auquel	laquelle de laquelle à laquelle	lesquels desquels auxquels	lesquelles desquelles auxquelles

1. Պարզ հարաբերական դերանունների գործածությունը Emploi des pronoms relatifs simples

Qui հարաբերական դերանունը ստորադասական նախադասության ենթական է:

Je regarde les enfants **qui** jouent dans la cour.

Que հարաբերական դերանունը ստորադասական նախադասության ուղիղ խնդիրն է:

Nous n'oublions jamais les villes **que** nous avons visitées.

Dont հարաբերական դերանունը ստորադասական նախադասության մեջ հանդես է գալիս որպես հասկացուցիչ կամ անուղղակի խնդիր՝ փոխարինելով **de** նախդիրով նախորդված գոյականին:

C'est un compositeur arménien. Les œuvres **de ce compositeur** sont célèbres? C'est un compositeur arménien **dont** les œuvres sont célèbres.

Où հարաբերական դերանունը ստորադասական նախադասության տեղի կամ ժամանակի պարագան է:

Je me rappelle bien le jour **où** nous sommes venus à Paris.

Il a tout de suite reconnu le village **où** il avait passé son enfance.

Quoi-ն գործածվում է միայն նախդիրների հետ՝ à, de, par, sous և այլն:

Il n'a plus de **quoi** vivre. Նա այլևս ապրուստի միջոց չունի:

2. Բարդ հարաբերական դերանունների գործածությունը Emploi des pronoms relatifs composés

Բարդ հարաբերական դերանունները գործածվում են **à, de, pour, parmi, devant, derrière** և այլ նախդիրների հետ:

Le stylo **avec lequel** j'écris est rouge.

À և **de** նախդիրների հետ գործածվելիս կազմում են **auquel, auxquels, auxquelles, duquel, desquels, desquelles** միաձուլված ձևերը:

Դիտողություն. à և **de** նախդիրները **laquelle** դերանվան հետ չեն միաձուլվում:

Օրինակ. La soirée **à laquelle** je participe est très intéressante.

ԲԱՅԻ ԱՆՂԵՄ ՉԵՎԵՐ FORMES NON-PERSONNELLES DU VERBE

Ֆրանսերենում բայի անդեմ ձևերն են.

Infinitif (անորոշ դերբայ), **Participe passé**-ն (հարակատար դերբայ), **Participe présent**-ը (ենթակայական դերբայ) և **Gérondif**-ը (անկատար կամ համակատար դերբայ):

§8. ԱՆՈՐՈՇ ԴԵՐՔԱՅ INFINITIF

Այս բայաձևի վերջավորություններով են որոշվում ֆրանսերենի բայախմբերը, որոնք երեքն են:

Առաջին խմբին են պատկանում -er (aimer, parler) վերջավորություն ունեցող բայերը (բացառությամբ aller, envoyer): Սրանք կանոնավոր խոնարհման բայեր են:

Երկրորդ խմբին են պատկանում -ir (finir, rougir) վերջավորություն ունեցող բայերը: Սրանք ներկա ժամանակի հոգնակի թվի երեք դեմքերում էլ հիմքի և վերջավորության միջև ունեն **-iss** ածանցը և նույնպես կանոնավոր խոնարհման բայեր են:

Երրորդ խմբին են պատկանում -re (faire, dire, répondre, écrire, prendre, lire և այլն), **-ir** (sortir, servir, partir, dormir, sentir և այլն), **-oir** (devoir, pouvoir, savoir, vouloir և այլն), ինչպես նաև **aller** և **envoyer** բայերը: Սրանք անկանոն խոնարհման բայեր են:

Infinitif-ն արտահայտում է գործողության կամ եղելության գաղափար՝ չնշելով ո՛չ դեմք, ո՛չ թիվ, ո՛չ եղանակ:

Նախադասության մեջ բայի գործառությանը **Infinitif**-ը կարող է հանդես գալ.

ա. հրահանգ, խորհուրդ արտահայտող միակազմ նախադասություններում.

Prière de ne pas fumer. S'adresser au gichet N10. Prendre 3 comprimés par jour.

բ. Հարցական միակազմ նախադասություններում.

Où aller? Comment agir?

Գոյականի գործառությանը Infinitif-ը կարող է հանդես գալ որպես.

ա. ենթակա

Vouloir c'est pouvoir

բ. ստորոգելական վերադիր.

Crier n'est pas **chanter**.

գ. խնդիր (ուղիղ, անուղղակի)

Je désire **partir**. Il propose **de danser**.

դ. անդեմ դարձվածքի լրացում.

Il faut **partir**.

Infinitif-ը որպես բայի լրացում օգտագործվում է՝

ա. առանց նախդիրի aimer, désirer, entendre, espérer, pouvoir, préférer, regarder, voir, vouloir և այլ բայերից հետո:

J'aime lire. Il désire apprendre.

բ. **À** նախդիրով՝ aider, inviter, apprendre, consentir, se mettre, obliger, penser, se préparer, servir և այլ բայերից հետո:

J'aide mon père à casser du bois.

գ. **de** նախդիրով՝ avoir peur, avoir besoin, avoir honte, achever, cesser, décider, défendre, demander, dire, empêcher, essayer, finir, oublier, prier,

permettre, promettre, proposer, remercier, refuser, se souvenir, souffrir, tâcher
բայերից հետո:

Paul tâche de résoudre les problèmes difficiles.

Դերբայական դարձվածով նախադասություններում écouter, entendre,
regarder, voir, sentir բայերից հետո:

J'entends les oiseaux chanter dans les arbres.

§9. FAIRE և LAISSER ԲԱՅԱԿԱՆ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Faire և **laisser** անորոշ դերբայով կապակցությունները թարգմանվում
են հայերեն.

ա. **-ացն, -եցն, -ցն** ածանցներով կազմված պատճառական բայերով.

attendre – սպասել

faire attendre – սպասեցնել

boire – խմել

faire boire – խմեցնել

comprendre – հասկանալ

faire comprendre – հասկացնել

բ. **տալ** բայի հարադրությամբ.

apporter – բերել

faire apporter – բերել տալ

ouvrir – բացել

faire ouvrir – բացել տալ

երբեմն **faire+infinitif** կապակցությունները նոր իմաստ են ստանում.

savoir – իմանալ

faire savoir – իմաց տալ

voir – տեսնել

faire voir – ցույց տալ

mourir – մեռնել

faire mourir – սպանել

Laisser+infinitif կապակցությունները թարգմանվում են **թույլ տալ, թույլատրել, հնարավորություն տալ** կապակցություններով.

lire – կարդալ

laisser lire – թույլ տալ կարդալ

partir – մեկնել

laisser partir – թույլ տալ մեկնել

Je ne peux pas la laisser partir seule. – Չեմ կարող նրան թույլ տալ, որ
մենակ գնա (չեմ կարող թողնել նրան մենակ գնա):

Երբեմն **laisser+infinitif** կապակցությունը կարող է թարգմանվել մեկ
բառով, laisser tomber – գցել:

§10. ՀԱՐԱԿԱՍԱՐ ԴԵՐԲԱՅ PARTICIPE PASSÉ

Participe passé-ն հանդես է գալիս տարբեր վերջավորություններով.

1-ին խմբի բայերի Participe passé-ն ունի **-é** վերջավորությունը՝ marcher
→ marché

2-րդ խմբի բայերի Participe passé-ն ունի **-i** վերջավորությունը՝ finir →
fini

3-րդ խմբի բայերի Participe passé-ն ունի տարբեր վերջավորություններ՝
-i, -is, -t, -u և այլն (Տե՛ս բայի խոնարհման աղյուսակը):

Participe passé-ն իր իմաստային և շարահյուսական գործառնությամբ
համապատասխանում է հայերենի հարակատար դերբային: Այն կարող է
գործածվել ինքնուրույն և **avoir** կամ **être** օժանդակ բայերով:

Participe passé-ն ինքնուրույն հանդես է գալիս որպես՝

1. գոյականի որոշիչ, միշտ ետադաս է և թվով ու սեռով համաձայնում է որոշյալի հետ.

un homme fatigué – հոգնած մարդ

une histoire oubliée – մոռացված պատմություն

2. ստորոգելական վերադիր.

Les champs sont labourés.

3. նախադասության սկզբում՝ կազմելով դերբայական դարձվածով նախադասություններ, որոնք սովորաբար փոխարինում են ժամանակի պարագա ստորադասական նախադասություններին.

Quand le pêcheur est arrivé à la rivière, il s'est mis à pêcher?

Arrivé à la rivière le pêcheur s'est mis à pêcher.

Participe passé-ն **avoir** և **être** օժանդակ բայերի հետ կազմում է բոլոր բաղադրյալ ժամանակները.

Cet enfant a obéi à ses parents.

Elles étaient descendues.

Avoir օժանդակ բայով խոնարհվող բայերի **participe passé**-ն թվով և սեռով չի համաձայնում ենթակայի հետ, բայց համաձայնում է բայից առաջ դրված ուղիղ խնդրի հետ, օրինակ՝

Quelles villes as-tu visitées?

Combien d'arbres avez-vous plantés?

Avez-vous vu **les arbres** que nous avons plantés?

Votre lettre, je l'ai reçue ce matin.

Ces montagnes, **les** avez-vous admirées?

Իսկ **être** օժանդակ բայով խոնարհվող բայերի **participe passé**-ն թվով և սեռով համաձայնում է ենթակայի հետ:

Il est allé en forêt. Ils sont allés en forêt.

Elle est allée en forêt. Elles sont allées en forêt.

§11. ԵՆԹԱԿԱՅԱԿԱՆ ԴԵՐԲԱՅ PARTICIPE PRÉSENT

Participe présent-ը համապատասխանում է հայերենի **-ող (-ացող)** վերջավորություն ունեցող ենթակայական դերբային: Այն կազմվում է բայի սահմանական եղանակի ներկա ժամանակի հոգնակի 1-ին դեմքի հիմքին ավելացնելով **-ant** վերջավորությունը:

nous **chantons** chantant

nous **finissons** finissant

nous **faisons** faisant

Avoir, savoir, être բայերը չեն հետևում ընդհանուր կանոնին և համապատասխանաբար ունեն **ayant, sachant** և **étant** ձևերը:

Դերանվանական բայերի **participe présent**-ը պահպանում է **se** անդրադարձ դերանունը:

J'ai vu Marie se promenant avec son chien.

Participe présent-ը նախադասության մեջ ցույց է տալիս վիճակ կամ գործողություն և ունի խնդիրներ կամ պարագաներ: Այս դեպքում այն փոխարինում է **qui** հարաբերական դերանվամբ ներմուծված որոշիչ երկրորդական նախադասությանը:

Il ouvre une porte donnant sur la terrasse.

Il ouvre une porte **qui donne sur la terrasse.**

Participe présent-ը կարող է նաև գործածվել ածականաբար՝ որպես գոյականի որոշիչ (adjectif verbal): Այն միշտ ետադաս է և սեռով, թվով համաձայնում է որոշյալի հետ.

une feuille tremblante – դողացող տերև

une voix menaçante – սպառնացող ձայն

Adjectif verbal-ը նախադասության մեջ **participe présent**-ից տարբերվում է բայական հատկանիշների բացակայությամբ. այն երբեք չունի բայական լրացումներ և պարագաներ, որպես որոշիչ՝ որոշյալի հետ այն համաձայնում է սեռով և թվով:

C'est une personne **ravissante et souriante.**

§12. ՀԱՍԱԿԱՏԱՐ ԴԵՐՔԱՅ GÉRONDIF

Gérondif-ը ձևով և իմաստային հատկանիշով տարբերվում է participe présent-ից: Այն կիրառվում է **en** մասնիկով, որը դրվում է participe présent-ից առաջ:

Gérondif-ը ցույց է տալիս ստորոգյալի արտահայտած հիմնական գործողությանը զուգահեռ, համընթաց, լրացուցիչ գործողություն:

Gérondif-ը գործածվում է դիմավոր բայի հետ միասին: Այն համապատասխանում է հայերենի անորոշ դերբայի գործիական հոլովին կամ համակատար դերբային:

Դերանվանական բայերի **gérondif**-ը պահպանում է անդրադարձ դերանունը, որը համաձայնում է ենթակայի հետ:

Je fais ma traduction en **me** servant du dictionnaire.

Gérondif-ը կարող է գործածվել **tout** մակբայից հետո՝ ընդգծելով գործողության համընթաց և շարունակական բնույթը:

Tout en causant nous étions entrés dans un café.

Ծանոթություն. **Gérondif**-ով սկսվող նախադասություններում՝ հատկապես համադասական շաղկապներից հետո (et, mais, etc.), ոճական նկատառումներից ելնելով՝ **en**-ը չի օգտագործվում:

Et voyant ma surprise, il me montra les sacs vides.

Gérondif-ը գործածվում է որպես ժամանակի, պայմանի, պատճառի և ձևի պարագա:

Ne lis pas en mangeant. En voyageant on apprend beaucoup de choses.

§13. ԲԱՅԻ ՍԵՌԸ VOIX (FORME) PASSIVE

Voix (forme) passive-ը ցույց է տալիս, որ ենթական գործողություն չի կատարում, այլ կրում է մեկի կամ մի առարկայի կողմից կատարված գործողություն:

L'enfant fait ses devoirs.

Les devoirs sont faits **par l'enfant**.

Առաջին նախադասության ենթական երկրորդում դառնում է ներգործող խնդիր (complément d'agent), որը նախորդվում է **par** կամ **de** նախդիրներով, իսկ ուղիղ խնդիրը երկրորդում դառնում է ենթակա:

Եթե ենթական արտահայտված է անշեշտ **je, tu, il, elle, ils, elles** անձնական դերանուններով, ապա **voix passive**-ում դրանք փոխարինվում են համապատասխան շեշտված՝ **moi, toi, lui, elle, eux, elles** ձևերով, իսկ **on** անորոշ դերանունը զեղչվում է:

Il laboure **la terre**? **La terre** est labourée **par lui**.

Ils corrigent **les fautes**? **Les fautes** sont corrigées **par eux**.

On ouvre **la porte**? **La porte** est ouverte.

Voix passive-ը կազմվում է **être** օժանդակ բայի համապատասխան ժամանակով և խոնարհվող բայի **participe passé**-ով, որը սեռով և թվով համաձայնում է ենթակայի հետ:

La maison sera construite par les ouvriers.

La lettre a été envoyée par Pierre.

Ծանոթություն. 1. **De** նախդիրը գործածվում է հատկապես զգացմունք արտահայտող բայերից հետո՝ **aimer, adorer, haïr, estimer**.

2. Միայն ներգործական սեռի բայերը կարող են **voix passive** ունենալ:

3. Եթե ստորոգյալը կազմված է **devoir, pouvoir, venir de, aller** բայերի խոնարհված ձևերով և ներգործական սեռի բայի անորոշ դերբայով, ապա միայն անորոշ դերբայն է դրվում **voix passive** -ով:

On vient de **construire** ce stade. → Ce stade vient d'**être construit**.

Demain les élèves doivent **écrire** une dictée. → Demain une dictée doit **être écrite** par les élèves.

Le professeur va **expliquer** une nouvelle leçon. → Une nouvelle leçon va **être expliquée** par le professeur.

Le directeur ne pourra pas **recevoir** tous les ouvriers. → Tous les ouvriers ne pourront pas **être reçus** par le directeur.

4. **Il faut** -ն **voix passive**-ում փոխարինվում է **devoir** բայով:

Il faut faire ce travail. → Ce travail doit être fait.

§14. ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՉԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ CONCORDANCE DES TEMPS

Ֆրանսերենում ստորադասական նախադասության բայը կարող է արտահայտել գործողություն, որը տեղի է ունենում գլխավոր նախադասության գործողության հետ միաժամանակ, նրանից հետո կամ առաջ: Եթե գլխավոր նախադասության բայը սահմանական եղանակի ներկա ժամանակով է դրված, ապա միաժամանակյա գործողություն (simultanéité) արտահայտելու համար ստորադասական նախադասության բայը դրվում է *présent*-ով, հաջորդում (postériorité) արտահայտելու համար՝ *futur simple*-ով, իսկ նախորդում (antériorité) արտահայտելու համար՝ *passé composé*-ով:

	qu'il dit la vérité (simultanéité).
Je pense	qu'il dira la vérité (postériorité).
	qu'il a dit la vérité (antériorité).

Եթե գլխավոր նախադասության բայը դրված է *imparfait*, *passé composé* կամ *passé simple* ժամանակներից որևէ մեկով, ապա միաժամանակություն արտահայտելու համար ստորադասական նախադասությամբ բայը դրվում է *imparfait*-ով, հաջորդում արտահայտելու համար՝ *conditionnel présent*-ով, նախորդում արտահայտելու համար *plus-que-parfait*-ով:

Je pensais		disait la vérité.
J'ai pensé	qu'il	dirait la vérité.
Je pensai		avait dit la vérité.

§15. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ MODE CONDITIONNEL

Conditionnel-ը բայի եղանակներից է, որն արտահայտում է որոշակի պայմանից կախված հնարավոր, պայմանական, ենթադրական գործողություն:

Այն ունի երկու ժամանակ՝ **Conditionnel présent** և **Conditionnel passé**.

Պայմանական ներկա **Conditionnel présent**

Conditionnel présent-ը ներկայի կամ ապառնիի համեմատ արտահայտում է ենթադրման, հնարավոր գործողությունների կատարումը: Այն համապատասխանում է հայերենի ենթադրական ներկային:

Conditionnel présent-ը կազմվում է *futur simple*-ի հիմքին ավելացնելով *imparfait*-ի վերջավորությունները:

Aimer	Finir	Partir
(1 ^{er} groupe)	(2 ^e groupe)	(3 ^e groupe)
J'aimerais	Je finirais	Je partirais
tu aimerais	tu finirais	tu partirais
il aimerait	il finirait	il partirait

nous aimerions	nous finirions	nous partirions
vous aimeriez	vous finiriez	vous partiriez
ils aimeraient	ils finiraient	ils partiraient

Conditionnel présent-ը գործածվում է՝

1. պարզ նախադասություններում՝ արտահայտելու համար
ա) իղձ, ցանկություն
Je voudrais bien voir ce film.

բ) զարմանք, ենթադրություն
Il n'est pas venu, serait-il malade?

2. Հարցական նախադասություններում՝ որպես քաղաքավարական
ձև

Ne pourriez-vous pas venir nous aider?

Si շաղկապով պայմանի ստորադասական նախադասության մեջ՝ գլխավոր նախադասության կազմում. այդ դեպքում **si**-ից հետո օգտագործվում է **imparfait** ժամանակը:

Si je savais son numéro, je lui téléphonerais.

Պայմանական անցյալ **Conditionnel passé**

Conditionnel passé-ն արտահայտում է անցյալի համեմատ հնարավոր գործողություն, որը չի իրականացել: Այն համապատասխանում է ենթադրականի անցյալին:

Conditionnel passé-ն կազմվում է **avoir** կամ **être** օժանդակ բայերի *conditionnel présent*-ով և խոնարհվող բայի *participe passé*-ով:

oublier	sortir
j'aurais oublié	je serais sorti
tu aurais oublié	tu serais sorti
il (elle) aurait oublié	il serait sorti (elle serait sortie)
nous aurions oublié	nous serions sortis
vous auriez oublié	vous seriez sortis
ils (elles) auraient oublié	ils seraient sortis (elles seraient sorties)

Conditionnel passé-ն գործածվում է գլխավոր նախադասություններում՝ ընդ որում **si**-ից հետո, ստորադասական նախադասության մեջ գործածվում է *plus-que-parfait* ժամանակը:

Si tu **étais venu** à la gare, tu m'**aurais vu**.

Ծանոթություն. 1. **Si** շաղկապից հետո գործածվում է *présent* ժամանակը. այս դեպքում գլխավոր նախադասության բայը դրվում է *futur simple* ինչպես նաև *présent* ժամանակներով:

S'il fait beau, nous irons/allons à la campagne.

§16. ԸՂՁԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ MODE SUBJONCTIF

Subjonctif-ը բայի եղանակներից է, որն արտահայտում է ոչ իրական, հնարավոր, հավանական գործողություն: Այն հիմնականում կիրառվում է ստորադասական նախադասություններում՝ **que** շաղկապից հետո, եթե գլխավոր նախադասության բայն արտահայտում է իղձ, ցանկություն, կասկած, հրաման, անհրաժեշտություն և այլն: Subjonctif-ն ունի չորս ժամանակ (**présent, passé, imparfait, plus-que-parfait**), որոնցից գլխավորապես գործածական են **présent**-ը և **passé**-ն, և հիմնականում համապատասխանում է հայերենի ըղձական եղանակին:

Subjonctif présent-ը կազմվում է խոնարհվող բայի սահմանական եղանակի ներկա ժամանակի հոգնակի երրորդ դեմքի հիմքին ավելացնելով **-e, -es, -e, -ions, -iez, -ent** վերջավորությունները:

Ier groupe

que j'aime
que tu aimes
qu'il aime
que nous aimions
que vous aimiez
qu'ils aiment

IIe groupe

que je finisse
que tu finisses
qu'il finisse
que nous finissions
que vous finissiez
qu'ils finissent

IIIe groupe

que je parte
que tu partes
qu'il parte
que nous partions
que vous partiez
qu'ils partent

Բացառություն են կազմում հետևյալ բայերը. **aller, avoir, être, faire, savoir, vouloir** և այլն (Տե՛ս բայերի խոնարհման աղյուսակը):

Subjonctif-ը գործածվում է՝

I. Անկախ նախադասություններում, 3-րդ դեմքում՝ հրաման, թելադրանք արտահայտելու համար.

Qu'on finisse et qu'on parte!

II. Ստորադասական նախադասություններում.

1. Եթե գլխավոր նախադասության բայն արտահայտում է.

ա) ցանկություն Je désire que vous sortiez tout de suite.

բ) կասկած, վախ Il doute que je fasse cette traduction.

2. Եթե գլխավոր նախադասության մեջ **affirmer, croire, être certain, être sûr, penser, trouver** բայերը կիրառվում են հարցական կամ ժխտական ձևերով.

Pensez-vous qu'il soit malade?

Je ne crois pas qu'il vienne nous voir.

3. Եթե գլխավոր նախադասության բայն անդեմ է:

Օրինակ՝ Il faut, il est possible, il est nécessaire, il est peu probable, il est douteux, il est naturel.

Il faut que tu viennes chez nous.

4. Եթե գլխավոր նախադասության մեջ կիրառված են զգացմունք արտահայտող **être content, être mécontent, être heureux, être fier, être triste, être étonné** և այլ բայական կապակցությունները:

Je suis triste que tu partes sans nous.

5. Եթե ստորադասական նախադասությունները սկսվում են հետևյալ շաղկապներով՝ **pour que, afin que, bien que, à condition que, jusqu'à ce que, de peur que** և այլն:

Il travaille **pour que** ses parents soient contents.

Nous attendrons au bord de la rivière **jusqu'à ce que** le bateau revienne.

ՇԱՐԱՀՅՈՒՍՈՒԹՅՈՒՆ SYNTAXE

§17. ՊԱՐՉ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆ PHRASE SIMPLE

Ֆրանսերենում պարզ նախադասությունները կազմված են գլխավոր և երկրորդական անդամներից:

Նախադասության գլխավոր անդամներն են՝ **Ենթական** (sujet) և **ստորոգյալը** (prédicat):

Նախադասության երկրորդական անդամներն են՝ **ուղիղ խնդիրը** (complément d'objet direct), **անուղղակի խնդիրը** (complément d'objet indirect) և **պարագաները** (compléments circonstanciels).

Պարզ նախադասության գլխավոր անդամներ

Termes essentiels de la proposition simple

Ենթակա **Sujet**

Ենթական նախադասության այն գլխավոր անդամն է, որը, բացի մի քանի հատուկ դեպքերից, դրվում է ստորոգյալից առաջ և պատասխանում **qui?, qui est-ce qui** (ո՞վ, ովքե՞ր) և **qu'est-ce qui** (ի՞նչը, ինչե՞րը) հարցերին, որոնցից հետո ստորոգյալը դրվում է եզակի թվի 3-րդ դեմքով:

Les enfants vont à l'école. Qui va à l'école?

Les étoiles brillent dans le ciel? Qu'est-ce qui brille dans le ciel?

Ենթական ֆրանսերենում կարող է արտահայտվել.

1. գոյականով – **La rivière** coule.
2. դերանուններով.
 - ա. անձնական – **Nous** attendons le train.
 - բ. ցուցական – **Ce** n'est pas clair.
 - գ. հարցական – **Qui** m'appelle?
 - դ. անորոշ – **Tout** était calme.
3. անորոշ դերբայով – **Vouloir** c'est pouvoir.
4. թվականներով – **Deux et deux** font quatre.

Ստորոգյալ Prédicat

Ստորոգյալը ֆրանսերենում արտահայտում է ենթակային վերագրվող գործողություն, վիճակ, հատկանիշ: Այն սովորաբար դրվում է ենթակայից հետո:

Ստորոգյալը ֆրանսերենում կարող է արտահայտվել՝ խոնարհված բայով՝ պարզ ստորոգյալ (**prédicat verbal**), հանգույցով և այլ խոսքի մասերով՝ բաղադրյալ ստորոգյալ (**prédicat nominal**).

Les arbres **fleurissent**. Il **est médecin**.

Բաղադրյալ ստորոգյալի հանգույցը (**copule**) արտահայտվում է գլխավորապես **être** կամ **devenir, sembler, rester, paraître** և այլ բայերի խոնարհված ձևերով:

Mon père est (semble, paraît) malade.

Ստորոգելական վերադիրը կարող է արտահայտվել.

1. ածականով

Les fleurs du pommier sont **blanches**.

2. գոյականով (հոդով կամ առանց հոդի)

Il est **pêcheur** (ouvrier, peintre).

Il est **un bon pêcheur** (un bon peintre, un bon ouvrier).

3. դերանվանք

C'est **toi**.

4. մակբայով

C'est **bien**.

5. թվականով

Nous sommes **dix**.

Ծանոթություն. Ի հակադրություն հայերենի, ստորոգելական վերադիրը ֆրանսերենում դրվում է միշտ հանգույցից հետո և համաձայնում թվով և սեռով ենթակայի հետ:

Les fleurs des pêcheurs sont **roses**.

Պարզ նախադասության երկրորդական անդամներ

Termes secondaires de la proposition simple

Ֆրանսերենում նախադասության երկրորդական անդամներն են խնդիրներն ու պարագաները, որոնք լրացնում են ստորոգյալին:

Խնդիրները լինում են ուղիղ (**complément d'objet direct**) և անուղղակի (**complément d'objet indirect**):

Ֆրանսերենում ուղիղ խնդիրը դրվում է անմիջապես ստորոգյալից հետո, որին միանում է առանց նախդիրների, և պատասխանում է **qui?** (ո՞ւմ), **qui est-ce que?** (ո՞ւմ), **que?** (ի՞նչ), **qu'est-ce que?** (ի՞նչ) հարցերին:

1. Ուղիղ խնդիրը կարող է արտահայտվել.

ա) գոյականով

Les touristes admirent **la forêt**.

Marie a invité **ses amis** à son anniversaire.

բ) անորոշ դերբայով

Il veut **travailler** la nuit.

գ) անձնական, հարցական, հարաբերական դերանուններով, ինչպես նաև խնդիր երկրորդական նախադասությամբ:

Il prend son livre, l'ouvre, et le lit.

Que mangez-vous? **Qui** invitez-vous?

Il y a des villes **qu'**on visite beaucoup.

Je sais que **tu travailles bien**.

Անուղղակի խնդիր Complément d'objet indirect

Անուղղակի խնդիրը ստորոգյալին է միանում նախդիրներով՝ **à, de, sur, par, pour** և այլն: Այն կարող է արտահայտվել.

ա) գոյականով

Il a téléphoné **à Jean**.

բ) դերանուններով

Je **lui** ai prêté mon dictionnaire.

Պարագաներ Compléments circonstanciels

Պարագաները նախադասության մեջ ցույց են տալիս գործողության կամ եղելության հանգամանքներն ու հատկանիշները: Տարբերում են տեղի, ժամանակի, պատճառի, պայմանի, ձևի, նպատակի, չափ ու քանակի և այլ պարագաներ:

Պարագաների տեղը նախադասության մեջ համեմատաբար ազատ է: Այն կախված է նախադասության հնչերանգից, տրամաբանական շեշտից և այլ գործոններից:

Տեղի պարագան (**complément circonstanciel de lieu**) ցույց է տալիս գործողության կամ եղելության տեղը և պատասխանում է **où?, d'où? par où?** հարցերին:

Nous allons passer nos vacances **en montagne**.

Ժամանակի պարագան (**complément circonstanciel de temps**) ցույց է տալիս գործողության կատարման կամ եղելության ժամանակը և պատասխանում **quand?, depuis quand?** հարցերին:

Le muguet fleurit **en mai**.

Depuis son départ nous sommes sans nouvelles.

Պատճառի պարագան (**complément circonstanciel de cause**) ցույց է տալիս գործողության կատարման կամ եղելության պատճառը և պատասխանում է **pourquoi? à cause de quoi?** հարցերին:

À cause du mauvais temps ils sont restés à la maison.

Զիջման (հակառակ հիմունքի) պարագան (**Complément circonstanciel de concession**) ցույց է տալիս, որ գործողությունը կատարվում է հակառակ այս կամ այն պատճառի, հիմունքի, պայմանի և պատասխանում է **malgré quoi?** հարցին:

Malgré sa richesse elle était triste.

Նպատակի պարագան (**complément circonstanciel de but**) ցույց է տալիս գործողության կատարման կամ եղելության նպատակը և պատասխանում է **pour quel but?, pourquoi? dans quel but?** հարցերին:

Il était venu **pour m'annoncer la bonne nouvelle.**

Ձևի պարագան (**complément circonstanciel de manière**) ցույց է տալիս գործողության կատարման ձևը և պատասխանում է **comment?** հարցին:

Il marchait **lentement.**

Չափի ու քանակի պարագան (**complément circonstanciel de quantité ou de mesure**) ցույց է տալիս գործողության կամ եղելության չափը կամ քանակը և պատասխանում է **combien?** հարցին:

Il fait **beaucoup** d'exercices de phonétique.

Պայմանի պարագան (**complément circonstanciel de condition**) ցույց է տալիս գործողության կամ եղելության պայմանը և պատասխանում է **à quelle condition?** հարցին:

C'est bien d'aller à la campagne **à condition de ne pas rester à la maison toute la journée.**

§18. ՄԻԱԿԱԶՄ ԵՎ ԵՐԿԿԱԶՄ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ PHRASES À UN TERME ET À DEUX TERMES

Ըստ կառուցվածքի ֆրանսերենում նախադասությունները լինում են՝ **միակազմ** և **երկկազմ**:

ա) Միակազմ նախադասությունները կազմված են գլխավոր անդամից: Վերջինս կարող է ընդարձակվել՝ ընդունելով լրացումներ:

Une promenade! Une simple promenade? Sors! Sors d'ici!

բ) Երկկազմ նախադասությունները կազմված են գլխավոր անդամներից՝ ենթակա, ստորոգյալ: Վերջիններս կարող են ընդարձակվել՝ ընդունելով լրացումներ:

Les feuilles tombent.

Les feuilles des arbres tombent une à une par terre.

Միակազմ նախադասությունները լինում են **անվանական** և **բայական**:

Անվանական միակազմ նախադասություններ

Անվանական միակազմ նախադասությունների գլխավոր անդամը արտահայտվում է գոյականով, ածականով, դերանունով, մակբայով, թվականով, ձայնարկությամբ և այլն:

Silence! Paresseux. Vite, Hélas! Dix.

Անվանական նախադասությունները լինում են՝

ա) Պատմողական (informatives). Les résultats des examens.

բ) Հարցական (interrogatives). Ma mère? Une femme admirable? Quoi de nouveau?

գ) Հրամայական (impératives). Stop! Attention! À la porte!

դ) Բացականչական (exclamatives). Pas possible! Magnifique! Quel dommage!

ե) Ժխտական (négatives). Pas du tout! Non.

Միակազմ անվանական նախադասությունները գործածվում են.

1. Վերնագրերում.

«Souvenirs d'enfance» (titre du roman de M. Pagnol).

«Maison à vendre» (titre du récit d' A. Daudet).

2. Պիտակներում, ցուցանակներում, ավտոճանապարհային ազդանշաններում, դեղատոմսերում, հրահանգներում, բաղադրատոմսերում, գովազդներում.

Magie noire. Défense de fumer. Un comprimé le soir. Oranges d'Espagne.

3. Ասացվածքներում, առածներում.

Tel père, tel fils. À bon chat bon rat.

4. Հեռագրերում.

«Arrive demain soir. Train N17. Mille baisers, Marie».

5. **Voici, voilà** բառերից հետո.

Voici des fruits, des fleurs, des feuilles et des branches. Et puis voici mon cœur (Verlaine).

6. Ողջույնի, հրաժեշտի, շնորհակալական, ներողության արտահայտություններում.

Bonjour. Bonsoir. Pardon. Merci. Bonne chance! Adieu!

Բայական միակազմ նախադասություններ

Բայական միակազմ նախադասության գլխավոր անդամն արտահայտվում է բայի դիմավոր ձևով կամ անորոշ դերբայով:

Բայական միակազմ նախադասությունները գործածվում են.

1. Հրամայական նախադասություններում.

Taisez-vous! N'en parlons pas!

2. Անորոշ դերբայով արտահայտված նախադասություններում.

Que faire? Où aller? Mais quoi manger?

3. Ցուցանակներում.

Ne pas se pencher au dehors!

4. Հրահանգներում, բաղադրատոմսերում.

Sauce tomate: Éplucher des tomates, les couper dans une casserole, les faire cuire cinq minutes, les écraser.

Agiter avant l'utilisation.

Ne pas secouer.

5. Հեռագրերում.

«Impossible venir Grenoble. Imprévu dernière minute. Prière m'excuser. Je vous embrasse. Marie».

6. Հայտարարություններում.

À louer dans un immeuble moderne 3 pièces.

Ծանոթություն. Հայտարարություններում հոդեր և նախդիրներ չեն գործածվում: Բայերը օգտագործվում են առանց ենթակա դերանունների:

Լայն գործածություն ունեն հապավումները:

Loue (une) belle maison tt (tout) conf (confort), 5 p. (pièces), s. (salle) de bains, cuis. (cuisine) mod. (moderne), gd. (grand), séj. (séjour), ch. (chambre), ter. (terrasse), 2 gar. (garages). Écrire B. P. (Boîte Postale) 527.

§19. ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐՆ ԸՍՏ ԲՆՈՒՅԹԻ

Ըստ բնույթի՝ ֆրանսերենի նախադասությունները լինում են.

ա) պատմողական (informative). Le soir ils vont au cinéma.

բ) հարցական (interrogative). D'où viens-tu, mon petit?

գ) հրամայական (impérative). Taisez-vous et écoutez-moi!

դ) բացականչական (exclamative). Quelle belle journée!

Պատմողական նախադասություն Phrase informative

Պատմողական նախադասությունները որևէ իրողություն են հաղորդում խոսակցին:

Mon grand-père était tailleur de pierre.

Ֆրանսերենում պատմողական նախադասությունների ամենատարածված տեսակներն ունեն հետևյալ կաղապարները.

Groupe nominal Groupe verbal

Անվանական խումբ + Բայական խումբ

Le soleil + réchauffait doucement la campagne.

La figure de cette jeune fille + devint triste.

§20. ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԽՈՒՄՔ GROUPE NOMINAL

Ֆրանսերենում անվանական խմբի գլխավոր անդամը՝ միջուկը (le noyau), գոյականն է: Անկախ գործառությունից նախադասության մեջ այն կարող է կիրառվել հետևյալ բառերի հետ:

1. Որոշիչ, անորոշ, մասնական հոդեր.

la lumière, le ciel, l'eau, du vin, de l'eau fraîche, de la viande.

2. Ցուցական, ստացական և անորոշ դերանվանական ածականներ.

cette nuit, ses yeux, quelques amis, aucun bruit, tous les enfants.

3. Ածական որոշիչ.

un roman historique, ses yeux noirs.

4. Թվականներ.

les trois amis, mon premier livre, deux hirondelles.

5. Նախդրավոր գոյականներ.

ա) Նախդիրից հետո ստորադաս գոյականը կարող է գործածվել հոդերով, ցուցական, ստացական, դերանվանական ածականներով.

la réponse **du petit garçon**; la voiture **de mon oncle**; le chien **du berger**.

բ) Նախդիրից հետո ստորադաս գոյականը կարող է հանդես գալ նաև առանց հոդի.

les yeux **d'enfant**; mes souvenirs **d'enfance**; un ami **d'école**; une maison **de campagne**; un agent **de police**; coiffeur **pour dame**.

6. Աննախդիր գոյականներ.

des cheveux **argent** (արծաթագույն մազեր)

Ծանոթություն. ա) անվանական խմբի նախդրավոր կամ աննախդիր ստորադաս բառը կարող է հեշտությամբ փոխարինվել համապատասխան ածականով:

une maladie de cœur → une maladie cardiaque – սրտային հիվանդություն

l'art du théâtre → l'art théâtral – թատերական արվեստ

l'amour du père → l'amour paternel – հայրական սեր

les livres pour enfants → les livres enfantins – մանկական գրքեր

բ) Ֆրանսերենում քաղաքների անունները (Paris, Erévan), անձնանունները (Marie, Anahit), ի հակադրություն հայերենի, հոդ չեն առնում, հոդ ստանում են միայն ածական-որոշիչի հետ գործածվելիս.

le vieux Paris – հին Փարիզը

le petit Pierre – փոքրիկ Պիեռը

Բացառություն են կազմում հետևյալ քաղաքների անունները.

Le Caire, Le Havre, la Rochelle

գ) Ի հակադրություն հայերենի՝ ֆրանսերենում **ce, cet, cette, ces** ցուցական, **mon, ton, son** և այլ ստացական դերանվանական ածականների հետ գոյականը գործածվում է առանց հոդի.

cet arbre – այս ծառը

mon père – իմ հայրը.

§21. ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԸ ԵՎ ԱԾԱԿԱՆ-ՈՐՈՇԻՉԸ

Ժամանակակից ֆրանսերենում առաջադաս են՝

ա) beau, bon, grand, gros, jeune, long, mauvais, nouveau, petit, vieux
ածականները.

Ma petite sœur, mon jeune ami, une mauvaise rencontre.

բ) դասական թվականները
première leçon; troisième étage.

Ետադաս են՝

ա) գույն, ֆիզիկական արատ, ձև ցույց տվող ածականները.

un toit rouge, une table ronde, un homme sourd (խուլ մարդ)

բ) հարաբերական ածականները.

le peuple français, l'art arménien.

գ) բազմավանկ ածականները

un livre intéressant, une élève intelligente.

Ծանոթություն. Cher, grand, brave, maigre, propre, méchant, pauvre, seul, ancien և այլ ածականները փոխում են իրենց իմաստը ըստ շարադասության՝ առաջադաս և հետադաս.

un grand homme – մեծ, նշանավոր մարդ

un homme grand – բարձրահասակ մարդ

un livre cher – թանկ գիրք

mon cher ami – սիրելի, թանկագին բարեկամ

un homme pauvre – աղքատ մարդ

un pauvre homme – խեղճ մարդ

un enfant maigre – նիհար երեխա

un maigre dîner – աղքատիկ ճաշ

un homme brave – քաջ մարդ

un brave homme – ազնիվ մարդ

une maison ancienne – հին տուն

l'ancienne maison – նախկին տունը

des draps propres – մաքուր սավաններ

mes propres draps – իմ սեփական սավանները

un homme seul – միայնակ մարդ

un seul homme – մենակ մի մարդ

§22. ԲԱՅԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲ GROUPE VERBAL

Ֆրանսերենում բայական խմբի գլխավոր անդամը՝ միջուկը, դիմավոր բայն է:

Ստորադաս բառը կարող է արտահայտվել.

ա) գոյականական խմբով՝ ուղիղ խնդիր (complément d'objet direct), անուղղակի խնդիր (complément d'objet indirect), պարագաներ (compléments circonstanciels).

Mon frère + écrivait **de longues lettres à ses amis.**

Je + partirai **à la campagne avec mes parents.**

բ) մակբայով

Mon chien Médor + dormait **paisiblement.**

Ծանոթություն. 1. Ուղիղ խնդրի դերում հանդես եկող գոյականական խմբերը կարող են փոխարինվել **le, la, les, en** դերանուններով:

ա) **le, la, les** անշեշտ անձնական դերանունները փոխարինում են որոշիչ հոդերով, ցուցական, ստացական, դերանվանական ածականներով գործածված գոյականական խմբերը.

Le chat regardait **la souris**. Le chat **la** regardait.
Connaissez-vous **mon voisin**? Oui, je **le** connais.
Qui est **cet homme**? Nous ne l'avons pas invité.

բ) **en**-ը փոխարինում է անորոշ, մասնական հոդերով, **de** նախդիրով, չափ ու քանակ ցույց տվող մակբայներով կազմված գոյականական խմբերը:

Voulez-vous **du fromage**? J'**en** ai acheté beaucoup.

2. Անուղղակի խնդրի դերով հանդես եկող գոյականական խումբը փոխարինվում է **lui, leur, y, en** դերանուններով.

ա) **à** նախդիրով ձևավորված շնչավոր անուղղակի խնդիրները փոխարինվում են **lui, leur**, իսկ անշունչ անուղղակի խնդիրները՝ **y** դերանուններով:

Il donne des bonbons **à ses amis**. **Il leur** donne des bonbons.
J'explique la leçon **à mon frère**. Je **lui** explique sa leçon.
Je pense **à mon travail**. J'**y** pense.

բ) **de** նախդիրով նախորդված անուղղակի խնդիրները փոխարինվում են **en**-ով:

Le maître est content **du travail de ses élèves**.
Le maître **en** est content.

3. Տեղի պարագայի դերով հանդես եկող գոյականական խմբերը փոխարինվում են **en** և **y** մակբայներով:

ա) **de** նախդիրով տեղի պարագան փոխարինվում է **en**-ով:
Quand revenez-vous **de Paris**? Nous **en** revenons dans un mois.

բ) **à, dans, sous, sur** և այլ նախդիրներով նախորդված տեղի պարագան փոխարինվում է **y**-ով:

Combien de jours êtes-vous restés **à Paris**?
Nous **y** sommes restés deux semaines.

§23. ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ PROPOSITIONS INTERROGATIVES

Ֆրանսերենի հարցական նախադասություններում տարբերում են հարցման երկու տեսակ՝ ընդհանուր հարցում (**interrogation totale**) և մասնակի հարցում (**interrogation partielle**):

Ընդհանուր հարցում Interrogation totale

Ընդհանուր հարցման դեպքում հարցումն ընկնում է նախադասության ստորոգյալի վրա՝ հարցման տակ առնելով ամբողջ նախադասությունը: Այն արտահայտվում է.

ա) հնչերանգով, որը հատուկ է խոսակցական ֆրանսերենին:
Tu vas à la campagne?

բ) **est-ce que**-ով, որը դրվում է նախադասության սկզբում: Հարցման այս միջոցը նույնպես հատուկ է խոսակցական ֆրանսերենին:

Est-ce que Paul vient? Est-ce que Paul ne vient pas?

Est-ce que tu vas à la campagne? Est-ce que tu ne vas pas à la campagne?

գ) շրջադարձմամբ՝ պարզ և բարդ:

Պարզ շրջադարձում է կատարվում, եթե նախադասության ենթական արտահայտված է **tu, il, elle, nous, vous, ils, elles** անձնական, **ce** ցուցական և **on** անորոշ դերանուններով:

Viens-tu chez Jules?

Voulez-vous du café?

Sera-t-il malade?

Se promène-t-on en voiture?

Բարդ շրջադարձում է կատարվում, եթե ենթական արտահայտվում է գոյականով: Այն մնում է իր տեղում՝ ստորոգյալից առաջ, իսկ ստորոգյալից հետո դրվում է գոյական-ենթակային համապատասխան 3-րդ դեմքի անձնական դերանունը:

Jules va-t-il à la campagne?

Les fenêtres sont-elles ouvertes?

դ) **Je** դերանունը շրջադարձվում է **aller, avoir, dire, être, faire, devoir, pouvoir, savoir** բայերի սահմանական եղանակի ներկա ժամանակում:

Vais-je? ai-je? dis-je? dois-je? fais-je? puis-je? sais-je?

Մնացած բայերի հետ գործածվում է **est-ce que** ձևը:

Est-ce que je m'intéresse à la peinture?

Ընդհանուր հարցման հնարավոր պատասխաններն են՝ **oui, non** և **si**:

Oui-ն գործածվում է նախադասության դրական պատասխանի, իսկ **non**-ը՝ ժխտականի դեպքում:

դրական պատասխան

– Oui, je la comprends.

Comprenez-vous ma question?

Ժխտական պատասխան

– Non, je ne la comprends pas.

Si-ն գործածվում է որպես հարցաժխտական նախադասության դրական պատասխան՝ **oui**-ի փոխարեն:

դրական պատասխան
– Si, nous y allons.

N’allez-vous pas au cinéma?

ժխտական պատասխան
– Non, nous n’y allons pas.

§ 24. ՄԱՄՆԱԿԻ ՀԱՐՑՈՒՄ INTERROGATION PARTIELLE

Մասնակի հարցման դեպքում հարցման տակ է առնվում նախադասության այն անդամը (ենթակա, խնդիր, պարագա), որի վրա է ընկնում հարցումը:

ա) Ենթակային տրվող հարցեր (տե՛ս §16):

բ) Որոշչին և ստորոգելական վերադիրին տրվում է **quel** հարցը, օր.՝
Quel film aimez-vous? Quelle est votre profession?

գ) Ուղիղ խնդրին տրվող հարցեր (տե՛ս §16):

դ) Անուղղակի խնդրին և պարագային տրվող հարցեր (տե՛ս §16):

§25. ԺԵՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ PHRASES NÉGATIVES

Ֆրանսերենում ժխտական նախադասությունների կառուցվածքային բնորոշ հատկանիշը **ne** և **pas** ժխտական մակբայների առկայությունն է:

ա) Պարզ ժամանակներում **ne**-ն դրվում է ստորոգյալից առաջ, իսկ **pas**-ն՝ հետո:

Elle se dépêche. → Elle **ne** se dépêche **pas**.

Elle part. → Elle **ne** part **pas**.

բ) Բաղադրյալ ժամանակներում **ne**-ն դրվում է օժանդակ բայից առաջ, իսկ **pas**-ն՝ հետո:

Elle est partie. → Elle **n**'est **pas** partie.

գ) Անորոշ դերբայը ժխտելիս ժխտական երկու մակբայներն էլ դրվում են անորոշ դերբայից առաջ:

Ne pas fumer.

դ) **Pas**-ի փոխարեն որպես 2-րդ բաղադրիչ կարող են հանդես գալ՝ **jamais**, **plus** և այլ ժխտական մակբայները.

Je **ne** l'ai **jamais** vu.

Marie **ne** l'aime **plus**.

Aucun, **nul** և այլ անորոշ դերանվանական ածականները.

Il **n**'a fait **aucune** faute. Je **ne** vais **null**e part.

Personne, **rien** և այլ անորոշ դերանունները.

Je **ne** vois **personne**. Tu **ne** fais **rien**.

Ծանոթություն. **Plus, jamais, rien, personne** բառերը կարող են կապակցվել միմյանց հետ:

plus jamais, plus personne, jamais rien, jamais personne.

Je **ne l'ai plus jamais** vu. Il **n'oublie jamais rien**.

Ni...ni ժխտական շաղկապը գործածվում է նախադասության բազմակի ենթակաները, խնդիրներն ու պարագաները ժխտելու համար:

Il **n'a ni père ni mère**.

ե) Ֆրանսերենում ժխտումը կարող է արտահայտվել նաև **non, pas du tout, point du tout** ժխտական միակազմ նախադասություններով:

Vous aimez les cigarettes? Non.

Êtes-vous content? Pas du tout.

Ծանոթություն. Խոսակցական ֆրանսերենում հաճախ **ne**-ն չի գործածվում:

§26. ԽՆԴԻՐ ԱՆՉՆԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐԻ ՇԱՐԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

ա) Անշեշտ խնդիր անձնական դերանունները (**me, te, le, la, lui, nous, vous, les, leur**) դրվում են ստորոգյալից հետո՝ միայն հրամայական նախադասություններում, ընդ որում **me** և **te**-ի փոխարեն համապատասխանաբար օգտագործվում են **moi, toi** շեշտված ձևերը:

Tu **te** lèves très tôt . → Lève-**toi** très tôt!

բ) Ժխտական հրամայական նախադասություններում այդ դերանունները դրվում են ստորոգյալից առաջ, իսկ **moi** և **toi**-ի փոխարեն օգտագործվում են **me, te** անշեշտ ձևերը:

Lève-**toi** . → Ne **te** lève pas!

գ) Հրամայական եղանակի հաստատական նախադասություններում անշեշտ ուղիղ խնդիր դերանունները դրվում են անուղղակի խնդիր դերանուններից առաջ:

Donne-**le-moi**! Apporte-**la-nous**! Achète-**les-leur**!

դ) Ժխտական հրամայական նախադասություններում, եթե այդ դերանունները տարբեր դեմքի են, 1-ին և 2-րդ դեմքերի անուղղակի խնդիր դերանունները (**me, te, nous, vous**) դրվում են 3-րդ դեմքի ուղիղ խնդիր (**le, la, les**) դերանուններից առաջ:

Ne **me le** donne pas! Ne **nous les** achetez pas!

Իսկ եթե այդ դերանունները 3-րդ դեմքի են՝ նախ դրվում են ուղիղ խնդիր դերանունները, ապա անուղղակի խնդիր դերանունները՝

Ne **le lui** donne pas.

§27. **En** և **y** դերանունների շարադասությունը հրամայական նախադասություններում

En և **y** դերանունները դրվում են անմիջապես ստորոգյալից հետո: Այդ դեպքում 1-ին խմբի, ինչպես նաև 3-րդ խմբի **aller, envoyer, cueillir, ouvrir, couvrir, offrir** և այլ բայերի եզակի թվի 2-րդ դեմքի **s**-ը պահպանվում է:

Manges-en!

Moi, toi դերանունները **en**-ի հետ գործածվելիս ընդունում են **m', t'** անշեշտ ձևերը:

Donne-**m'en**! Achète-**m'en**! Va-**t'en**!

En-ը և **y**-ն ժխտական հրամայական նախադասություններում դրվում են ստորոգյալից առաջ, անձնական դերանուններից հետո:

Ne **m'en** achète pas! N'**y** pensons plus!

Ne **lui en** achète pas!

§28. **ԲԱՐԴ ՀԱՄԱԴԱՍԱԿԱՆ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ** **PHRASE COMPLEXE À COORDINATION**

Ֆրանսերենում բարդ համադասական նախադասությունները կազմված են տարբեր ենթակա ունեցող, քերականորեն և իմաստային առումով իրար համագործակցող /համադաս/ նախադասություններից, որոնք միմյանց միանում են ամենագործածական համադասական շաղկապներով. **mais** (բայց), **ou** (կամ), **et** (և, իսկ), **donc** (ուրեմն), **ni** (ոչ...ոչ), **car** (քանի որ, որովհետև), **or** (արդ):

Le temps est vraiment mauvais, cependant ils décident de se mettre en route.

Les amis ne le croient plus, car il ne dit jamais la vérité.

La colère est funeste, donc évitons-la.

Je pense, donc je suis. (Descartes)

Ըստ կապակցող շաղկապների իմաստների՝ համադասական նախադասությունները իրար հետ հարաբերակցվում են տարբեր իմաստներով /միավորում, հետևանք, պատճառ, տրոհում/: Համադասական նախադասությունները գրավոր խոսքում միմյանցից բաժանվում են սովորաբար ստորակետով, իսկ բանավոր խոսքում՝ դադարով:

ԲԱՐԴ ՍՏՈՐԱԴԱՍԱԿԱՆ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ **PHRASE COMPLEXE À SUBORDINATION**

Բարդ ստորադասական նախադասությունը կազմված է գերադաս (proposition principale) և մեկ կամ մի քանի երկրորդական (ստորադաս) (proposition subordonnée) նախադասություններից: Գերադասը բարդ ստորադաս նախադասության կազմում հանդես եկող այն նախադասությունն է, որը իմաստային առումով ունի լրացում նախադասություն: Երկրորդականը բարդ ստորադասական նախադասության կազմի մեջ մտնող այն

նախադասությունն է, որն իմաստով, հնչերանգով և քերականորեն ինքնուրույն չէ և լրացնում է գերադաս նախադասության որևէ անդամի կամ ամբողջ նախադասությանը:

Օրինակ` Quand je lui ai donné ton adresse, il s'est précipité chez toi.

Comme je travaille seul, mon travail n'avance pas.

Puisque tu n'acceptes pas je m'adresserai à un autre.

Գերադաս և ստորադաս նախադասությունները առանձին-առանձին քերականորեն, իմաստով ինքնուրույն չեն, հանդես են գալիս միայն որպես բարդ նախադասության առանձին մասեր: Ստորադաս նախադասությունները չունեն ավարտուն միտք, հնչերանգ և քերականորեն ամբողջական կառուցվածք:

Ֆրանսերենում գերադաս և ստորադաս նախադասությունների միջև որպես շարահյուսական կապ հանդես են գալիս.

ա. ստորադասական շաղկապները – que, quand, lorsque, bien que, quoique, malgré que, parce que, puisque, comme, pour que, si, de sorte que, pourvu que, à condition que, afin que.

բ. հարաբերական (պարզ և բարդ) դերանունները - qui, que, où, dont, lequel, auquel, duquel և այլն:

Les rivières sont des chemins qui marchent et qui portent où l'on veut aller. (Pascal)

Dominique ne répond pas quand on lui parle.

Si Pierre avait un meilleur caractère, il aurait beaucoup d'amis.

Բարդ նախադասություններում ստորադաս նախադասությունները հանդես են գալիս որպես.

ա. ենթակա

բ. ստորոգելի

գ. որոշիչ

դ. խնդիր

ե. պարագա՝ տեղի – (de lieu), ժամանակի – (de temps), պատճառի – (de cause), նպատակի – (de but), հետևանքի – (de conséquence), զիջման – (de concession), համեմատության – (de comparaison).

ա. Ենթակա ստորադաս նախադասություններ

Subordonnée sujet

Ֆրանսերենում ենթակա ստորադաս նախադասություններն են.

1. Qui հարաբերական դերանվամբ սկսվող ստորադաս նախադասությունները, որոնք գործածվում են հիմնականում ասացվածքներում և առածներում:

Qui langue a / à Rome va.

Qui vivra / verra.

2. Que շաղկապով ներմուծվող ստորադաս նախադասություններ, որոնց բայ-ստորոգյալը դրվում է ըղձական եղանակով.

Que + verbe au subjonctif + ce, cela, prédicat/verbal.

Qu'une bonne réputation soit un élément important de votre bonheur est incontestable.

Que Dominique soit malade devient évident.

Mon désir est que vous marchiez dans les voies de l'honneur.

Que je puisse vous écrire tout cela est insensé. (Aragon)

Que son état s'aggrave cela m'étonne.

Qu'on le contredise l'énerve.

3. Ստորադաս նախադասություններ, որոնց գերադաս նախադասության բայերն անդեմ են (il faut, il est possible, il est désirable, il est nécessaire).

D'où vient que les grandes personnes ne comprennent jamais les explications des petits enfants.

Il arrive que les grandes personnes se trompent.

Il faut qu'il vienne.

Est-il certain que Marie vienne?

Գիտողություն. Ստորադաս նախադասության բայը դրվում է.

ա) **սահմանականով**, եթե գերադասի բայն արտահայտում է իրական (կատարվող, կատարվելիք, կատարված) գործողություն.

Il est naturel qu'on enseigne la politesse aux enfants.

Il est certain que Marie viendra.

բ) **ըղձականով**, եթե գլխավոր նախադասության բայն արտահայտում է ոչ իրական, հնարավոր գործողություն.

Il est possible qu'il fasse sa traduction.

գ) շատ հաճախ նույն գործառույթով երկրորդական նախադասությունները փոխակերպվում են de նախդիրով նախորդված անորոշ դերբայով դարձվածքների.

Il est agréable **de mener une vie calme à la campagne.**

Il est nécessaire **d'apprendre plusieurs langues.**

բ. Ստորոգելական վերադիր ստորադաս նախադասություններ **Subordonnée attribut**

Ֆրանսերենում ստորոգելական վերադիր ստորադաս նախադասությունները կապվում են գերադաս նախադասության հետ. le fait, l'idée, la raison, la vérité, la conséquence, l'avis, son désir, sa crainte ինչպես նաև այլ խոսքի մասերից փոխանցված l'important, le principal, l'étrange, le pire, le meilleur, le plus simple գոյականներով.

Le fait + est + que + vous avez raison.

La vérité était **que Philippe s'intéressait peu à son fils.** (Maurois)

Le malheur est **qu'on ne peut pas trouver de persil en cette saison.** (Duhamel)

Mon avis est **qu'il vaut mieux être que paraître**.
Mon désir est **que vous marchiez dans les voies de l'honneur**.

**գ. Որոշիչ հարաբերական ստորադաս նախադասություն
Proposition subordonnée relative**

Ֆրանսերենում որոշչային բնույթի ստորադաս նախադասությունները, որպես գերադաս նախադասության գոյական անդամի (առարկայանիշ բառերի) որոշիչներ, ներմուծվում են **qui** (որ, որը), **que** (որ, որը), **dont** (որի, որից), **où** (երբ, որտեղ, ուր), **lequel** (որ, որը) հարաբերական դերանուններով, որոնք հանդիսանում են ստորադաս նախադասության անդամներ և հարաբերակից են գերադաս նախադասության որևէ անդամի (**l'antécédent**).

Nous aimons les livres **qui** nous instruisent et nous ouvrent l'esprit.

Rome est la ville **où** j'ai passé mon enfance.

Les enfants se baignaient dans la rivière **dont** les eaux sont claires.

Marie revient du voyage **dont** elle est contente.

Il me posait des questions **dont** il n'attendait pas la réponse.

Marie relisait les lettres **que** Pierre lui avait envoyées de Paris.

La cloche a sonné juste au moment **où** le professeur voulait nous expliquer la nouvelle leçon de grammaire.

Որոշիչ ստորադաս նախադասություններում հարաբերական դերանունները հանդես են գալիս շարահյուսական հետևյալ գործառույթներով՝

1. Qui հարաբերական դերանունը որոշիչ ստորադաս նախադասության ենթական է, որի իմաստը կոնկրետանում է հարաբերյալով՝

antécédent + qui + prédicat verbal

Je regarde les enfants **qui** nagent dans les eaux claires de la rivière.

Ծանոթություններ՝

ա. առածներում և որոշ կայուն կապակցություններում **qui** դերանվան հարաբերյալը գեղջվում է՝

Qui ne dit mot, consent.

Qui donne aux pauvres, prête à Dieu.

Qui sème le vent, récolte la tempête.

բ. ce qui-ով ներմուծված ստորադաս նախադասությունը վերաբերում է ամբողջ գլխավոր նախադասությանը:

Les grosses lèvres tremblotaient, **ce qui** ajoutait à son visage quelque chose de stupide.

Այս կարգի նախադասությունները սովորաբար բացատրական բնույթ ունեն:

գ. à նախդիրով **qui** հարաբերական դերանունը ստորադաս նախադասության անուղղակի (շնչավոր) խնդիրն է՝

Je te présente mon ami **à qui** le travail ne fait pas peur.

Այս կարգի նախադասություններում **à qui-ն** կարող է փոխարինվել հարաբերյալի սեռը, թիվը կոնկրետացնող **auquel, à laquelle, auxquels, auxquelles** բարդ հարաբերական դերանուններով:

Je te présente mon ami **auquel** le travail ne fait pas peur.

Ժամանակակից ֆրանսերենի քերականական դասագրքերում խորհուրդ է տրվում հնարավորինս խուսափել հատկապես բարդ հարաբերական դերանունների գործածությունից, քանզի դրանք խճողում և ծանրաճ են դարձնում նախադասությունը, իսկ խուսափելու միակ միջոցը դերբայական դարձվածով կամ որոշիչ ածականով որոշիչ ստորադաս նախադասությունների փոխարկումն է:

Օրինակ՝

En classe j'ai pour voisin un garçon **qui bavarde**. – En classe j'ai pour voisin un garçon **bavard**.

Je suis réveillé chaque matin par un coq **qui chante**. – Je suis réveillé chaque matin par **le chant** d'un coq.

Cet avion **qui plane** au-dessus de nous, fait des essais. – Cet avion **planant** au-dessus de nous, fait des essais.

Ils entendaient les mouches **qui bourdonnaient**. – Ils entendaient **bourdonner** les mouches.

La forêt est un lieu **qui invite** au repos. – La forêt est un lieu **invitant au repos**. La forêt est **un lieu reposant**.

2. Que հարաբերական դերանունը որոշիչ ստորադաս նախադասության ուղիղ խնդիրն է:

antécédent + que + sujet + prédicat verbal

J'ai lu tous les livres **que** tu m'avais prêtés.

La maison **que** mes parents possédaient vient d'être vendue.

Nous vous remercions de l'accueil chaleureux **que** vous nous avez accordé.

3. Dont հարաբերական դերանունը ստորադաս նախադասության՝

ա. հատկացուցիչն է

antécédent + dont + sujet + prédicat verbal

Marie est une petite fille toute simple **dont** les cheveux sont cachés sous un châle brun.

A. de Saint-Exupéry est un écrivain français **dont** la vie est consacrée à l'aviation.

բ. անուղղակի խնդիրն է

Je vous apporte le livre **dont** je vous ai parlé.

Ծանոթություններ՝

ա. **dont** դերանունը կարող է փոխարինվել **de qui, duquel, de laquelle, desquels, desquelles** հարաբերական դերանուններով:

Je vous présente la personne **de qui** je vous ai parlé.

Je vous présente la personne **dont** je vous ai parlé.

Je vous présente la personne **de laquelle** je vous ai parlé.

բ. **dont-ը** համարժեք է de նախդիրով ներմուծված գոյականով, դերանվանք, ածականով, բայով արտահայտված խնդիրներին:

Voici la dictée **dont** j'ai corrigé les fautes.

Je vous passe la liste des étudiants **dont** vous pouvez avoir besoin.

4. Où հարաբերական դերանունը երկրորդական նախադասության՝
ա. ժամանակի պարագան է

antécédent + où + sujet + prédicat verbal

L'été est la saison **où** les élèves ont leurs vacances d'été.

բ. տեղի պարագան է

Ah! si seulement je me souviens de l'endroit **où** j'ai mis mes lunettes.

Ժամանակակից ֆրանսերենը *où* (*d'où, par où*) դերանունը գործածում է առնչունչ գոյականների հետ՝ նշելու հատկապես տեղը և ժամանակը՝

Je peux vous dire le nom de la province **d'où** je viens.

Je me souviens du jour **où** nous nous sommes rencontrés.

դ. Խնդիր ստորադաս նախադասություններ

Phrase complexe à subordonnée complétive (complément d'objet)

Ֆրանսերենի խնդիր ստորադաս նախադասությունները հանդիսանում են ներգործական սեռի բայով արտահայտված ստորոգյալի լրացում: Խնդիր ստորադաս նախադասություններում գերադասը և ստորադասը առանձին-առանձին գուրկ են շարահյուսական անկախությունից և իմաստային ինքնուրույնից: Խնդիր ստորադաս նախադասությունները գերադասի հետ կապվում են **que** ստորադասական շաղկապով:

Օրինակ՝ Je pense (... quoi ?) **que Pierre est en retard.**

Tout homme admettra **qu'on doit réfléchir avant d'agir.**

Անուղղակի խոսքում ընդհանուր հարցման դեպքում խնդիր ստորադաս նախադասությունները գերադասի հետ կապվում են **si** (**թե, թե արդյոք**) շաղկապով:

Օրինակ՝ Pierre veut savoir **si** Marie désire participer à ces concours.

Անուղղակի խոսքում qui, qu'est-ce que հարցական դերանուններից առաջ դրվում է **ce** ցուցական դերանունը:

Pierre demande à Marie **ce** qu'elle désire.

Այս նախադասությունների վերջում հարցական նշան չի դրվում:

Խնդիր ստորադաս նախադասությունների բայական ստորոգյալը դրվում է՝

ա) **սահմանականով**, եթե գերադաս նախադասության բայը (penser, annoncer, dire, comprendre, croire, savoir) արտահայտում է իրական՝ կատարվող, կատարված, կատարվելիք գործողություն.

Je crois **que** le printemps commencera bientôt.

բ) **ըզձականով**, եթե գերադասի բայը (désirer, souhaiter, vouloir) արտահայտում է ոչ իրական, հնարավոր գործողություն.

Marie doute **que** Pierre puisse l'aider.

Ի տարբերություն հայերենի՝ ֆրանսերենում **que** շաղկապից առաջ ստորակետ չի դրվում:

Օրինակ՝ Les étudiants savent **qu'ils** partiront à Moscou. Ուսանողները գիտեն, որ Մոսկվա են մեկնելու:

Ֆրանսերենում *que* շաղկապով խնդիր ստորադաս նախադասությունները փոխակերպվում են անորոշ դերբայական դարձվածով կառույցների, եթե գերադաս նախադասության մեջ հանդես են գալիս *voir, entendre, sentir, regarder* բայերը և եթե անորոշի և գերադասի ենթակաները տարբեր են:

J'entends qu'on parle derrière moi. J'entends parler derrière moi.

Le paysan sent que le printemps arrive. Le paysan sent le printemps arriver.

Je regarde les enfants qui jouent dans le parc.

Je regarde les enfants jouer dans le parc.

Եթե անորոշ դերբայի ենթական արտահայտված է դերանվամբ, ապա վերջինս դրվում է գերադասի բայ ստորոգյալից առաջ:

J'entends que les oiseaux chantent. - Je les entends chanter.

Je vois les paysans qui travaillent dans les champs. - Je les vois travailler dans les champs.

բ) եթե գերադաս և ստորադաս նախադասություններն ունեն միևնույն ենթական, ապա *que*-ով ստորոդաս նախադասությունները դրվում են անորոշ դերբայով:

Ophtalmique` Je veux être là. Je veux que je sois là-hi փոխարեն:

§29. ՈՒՂՂԱԿԻ ԽՈՍՔԻ ՓՈԽԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ԱՆՈՒՂՂԱԿԻ TRANSFORMATION DU DISCOURS DIRECT EN DISCOURS INDIRECT

Ուղղակի խոսքից անուղղակիի փոխակերպման ժամանակ կատարվում են հետևյալ փոփոխությունները.

1. Անուղղակի (մեջբերվող) խոսքը միանում է հեղինակի խոսքին (գլխավոր նախադասությանը) **que (որ)** շաղկապով:

1. Maman ajoute: «Les nuages sont merveilleux»	Maman ajoute que les nuages sont merveilleux.
2. – Tu as bien raison, me dit Michel.	Michel me dit que j'ai bien raison.
3. Il dit: «J'irai consulter le médecin»	Il dit qu'il ira consulter le médecin.

2. Ընդհանուր հարցում արտահայտող նախադասությունները անուղղակի խոսքում մեջ են բերվում **si (թե, թե արդյոք)** շաղկապով:

Il me demande: «Partez-vous?»	Il me demande si je pars.
Je veux savoir: «Souffre-t-il?»	Je veux savoir s'il souffre.

3. **Quand, comment, quel, le quel, qui, où, pourquoi** և այլ հարցական բառերով մասնակի հարցում արտահայտող նախադասությունները փոխակերպվում են առանց շրջադարձման, միանում են գլխավոր նախադասությանը նույն հարցական բառերով:

Notre hôte nous demande:

– Qui êtes-vous et où allez-vous?

Notre hôte nous demande qui nous sommes et où nous allons.

Que (qu'est-ce que) հարցական դերանունը անուղղակի խոսքում փոխվում է **ce que**-ի:

Que cherchez-vous? Je vous demande **ce que** vous cherchez.

Qu'est-ce que vous lisez? Dites-moi **ce que** vous lisez.

Qu'est-ce qui հարցական դերանունը անուղղակի խոսքում փոխվում է **ce qui**-ի:

Qu'est-ce qui vous intéresse? Je veux savoir **ce qui** vous intéresse.

4. Հրամայական նախադասությունները անուղղակի խոսքի փոխակերպվելիս ներմուծվում են **de** նախդիրով, իսկ հրամայական եղանակով գործածված բայը դրվում է անորոշ դերբայով:

Le médecin me dit: Le médecin me dit **de garder** le lit.

– Gardez le lit!

Ծանոթություն. ա) ինչպես հայերենում, այնպես էլ ֆրանսերենում փոխվում է ենթակայի դեմքը, անցնելով առաջինից երկրորդ և երրորդ դեմքեր, ելնելով այն բանից, թե մեջբերվող խոսքով արտահայտված գործողության կատարողը խոսողն է, խոսակիցն է, թե մի երրորդ դեմք:

Օրինակներ.

1. Alice **me** dit: «**Tu** dois **te** reposer» 1. Alice **me** dit que **je** dois **me** reposer.

2. Alice **te** dit: «**Tu** dois **te** reposer» 2. Alice **te** dit que **tu** dois **te** reposer.

3. Alice **lui** dit: «**Tu** dois **te** reposer» 3. Alice **lui** dit qu'**il** doit **se** reposer.

բ) ի հակադրություն հայերենի, ֆրանսերենում ուղղակի խոսքից անուղղակիի փոխակերպման ժամանակ փոխվում է նաև մեջբերվող խոսքի բայի ժամանակները: Եթե գլխավոր նախադասության բայը որևէ անցյալ ժամանակով է, ապա ուղղակի խոսքի *présent*-ը փոխվում է *imparfait*-ի, *passé composé*-ն՝ *plus-que-parfait*-ի, իսկ *futur simple*-ը՝ *Conditionnel présent*-ի (=futur dans le passé).

1. Il a demandé:

– Qui dort **maintenant**?

Il a demandé qui **dormait alors**.

2. Il demandait: «Est-ce qu'il est venu **aujourd'hui**?»

Il demandait s'il était venu **ce jour-là**.

3. Il voulait savoir: «Qu'est-ce qu'il **fera demain**?»

Il voulait savoir **ce qu'il ferait le lendemain**.

4. Le docteur a demandé à son patient: «Pourquoi n'êtes-vous pas venu **hier** à la consultation?»

Le docteur a demandé à son patient pourquoi il **n'était pas venu la veille** à la consultation.

Ծանոթություն. 1.Ֆրանսերենում տեղի են ունենում նաև հետևյալ փոփոխությունները.

aujourd'hui-ի փոխարեն գործածվում է **ce jour-là**, **hier**-ի փոխարեն **la veille**, **demain**-ի փոխարեն՝ **le lendemain**, **maintenant**-ի փոխարեն՝ **alors**.

2. Ուղղակի խոսքի փոխակերպման ժամանակ հարցական նշան և չակերտներ չեն գործածվում:

ԽՆԴՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆ
LE RÉGIME DES VERBES

acheter qch à qqn	ornez qch de qch
achever de faire qch	ôter qch
admirer qn, qch	oublier qn, qch, de + inf.
adorer qn, qch	pardonnez qch à qn; ~ à qn de + inf.
adresser qch à qn	parlez à qn
s'adresser à qn	parlez de qn, de qch
aider qn à faire qch	pensez à qn, à qch; ~ faire qch
aimer qn, qch; ~ + inf.	perdre qch
aller à	permettre qch à qn; ~ à qn de + inf.
annoncer qch à qn	préférer qch, ~ + inf.; ~ qch à qch
apercevoir qn, qch	se préparer à faire qch
applaudir qn	se présenter à qn
appeler qn	priez de faire qch
apporter qch à qn	promettez qch à qn; ~ à qn de + inf.
apprendre qch à qn, ~ à qn à faire qch	proposez qch à qn; ~ à qn de + inf.
arrêter qn, qch; ~ de+inf.	protégez qn, qch
assister à qch	quittez qn, qch
attendre qn, qch	racontez qch à qn
avoir besoin de faire qch	ramassez qch
avoir envie de faire qch	rappelez qch à qn; ~ qn
avoir honte de faire qch	se rappeler qn, qch
avoir peur de faire qch	réagissez à qch
caresser qn	conseillez à qn de faire qch
casser qch	consentez à qch
causer avec qn	consultez qn, qch
cesser de faire qch	continuez qch; ~ à (de) + inf.
chercher qn, qch	courrez à qn
choisir qn, qch	couvrez qch de qch
profiter de qch	se couvrir de qch
commencer qch; ~ à + inf.	critiquez qn, qch
interdire à qn de + inf.	croiez qn, qch
s'intéresser à qn, à qch	décidez de + inf.
inviter qn à + inf.	défendez à qn de faire qch
jouer à	demandez qch à qn
jouer de	diez qch à qn; ~ de + inf.
lancer qch à qn	regardez qn, qch
se mettre à + inf.	se dirigez vers
obliger qn à faire qch	écoutez qn, qch
occuper qn, qch	écrivez qch à qn
s'occuper de qn, de qch	entendez qn, qch
offrir qch à qn	entrez à, dans, en

empêcher qn de faire qch
envoyer qch à qn
éplucher qch
essayer de faire qch
être content de + inf.
être heureux de + inf.
être plein de qch
être prêt à faire qch
examiner qn, qch
expliquer qch à qn
faire attention à
finir qch; ~ de + inf.
grimper sur, dans
réfléchir à qch
refuser qch; ~ de faire qch
remercier qn; ~ de+inf.
remplacer qn, qch

remplir qch de qch
répondre à qn, à qch
ressembler à qn
réussir; ~ à faire qch; ~ qch
salir qch
servir à, de; ~ à + inf.
se servir de qch
souffrir de qch, de faire qch
se souvenir de qn, de qch; ~ de + inf.
s'habituer à qn, à qch; ~ à + inf.
s'intéresser à qn, à qch
tâcher de faire qch
téléphoner à qn
utiliser qch
visiter qch, qn
vouloir qch, + inf.
voir qn, qch

TABLEAU DE CONJUGAISON DES VERBES DU 3e GROUPE

INFINITIF	INDICATIF						CONDITIONNEL	SUBJONCTIF	IMPÉRATIF	PARTICIPLE	
	Présent	Imparfait	Passé simple	Futur simple	Présent	Passé				Présent	Passé
aller (être)	je vais, tu vas il va, nous allons, vous allez, ils vont	j'allais	j'allai, nous allâmes	j'irai	J'irais	que j'aille, que nous allions, qu'ils aillent	que j'aille, que nous allions, qu'ils aillent	va! allons! allez!	allant	allé	
apercevoir ¹	j'aperçois, nous apercevons, ils aperçoivent	j'apercevais	j'aperçus	j'apercevrai	j'apercevrais	que j'aperçoive, que nous apercevions, qu'ils aperçoivent	que j'aperçoive, que nous apercevions, qu'ils aperçoivent	aperçois! apercevons! apercevez!	apercevant	aperçu	
s'asseoir	je m'assieds, il s'assied, nous n. asseyons, ils s'asseyent l'uú je m'assois, il s'assoit, n.n. asseyons, ils s'assoient	je m'asseyais, nous nous asseyions l'uú nous nous asseyions	je m'assis, nous nous assîmes	je m'assiérai, nous nous assiérons l'uú je m'assoirai, nous nous assoïrons	je m'assiérais, nous nous assiérons l'uú m'assoïrais, nous nous assoïrons	que je m'asseye, nous n. asseyions l'uú que je m'assoie, que nous nous asseyions	que je m'asseye, nous n. asseyions l'uú que je m'assoie, que nous nous asseyions	assieds-toi! asseyons-nous! asseyez-vous! l'uú assois-toi! assoïrons-nous! assoïez-vous!	s'asseyant	assis	
atteindre ²	j'atteins, il atteint, nous atteignons, ils atteignent	j'atteignais, il atteignait, nous atteignons, ils atteignent	j'atteignis, il atteignit, nous atteignîmes, ils atteignirent	j'atteindrai, il atteindra, nous atteindrons, ils atteindront	j'atteindrais, il atteindrait, nous atteindrions, ils atteindraient	que j'atteigne, qu'il atteigne, que nous atteignions, qu'ils atteignent	que j'atteigne, qu'il atteigne, que nous atteignions, qu'ils atteignent	atteins! atteignons! atteignez!	atteignant	atteint	

attendre ³	j'attends, il attend, nous attendons	j'attendrais	que j'attende, que nous attendions	attends! attendons! attendez!	attendant	attendu
avoir	j'ai, tu as, il a, nous avons, vous avez, ils ont	j'aurais	que j'aie, que tu aies, qu'il ait, que nous ayons, que vous ayez, qu'ils aient	aie! ayons! ayez!	ayant	eu
battre ⁴	je bats, nous battons	je battrais	que je batte, que nous battions	bats! battons! battez!	battant	battu
boire	je bois, nous buvons, ils boivent	je boirais	que je boive, que nous buvions, qu'ils boivent	bois! buvons! buvez!	buvant	bu
conduire ⁵	je conduis, nous conduisons	je conduirais	que je conduise	conduis! conduisons! conduisez!	conduisant	conduit
connaître ⁶	je connais, nous connaissons	je connaîtrais	que je connaisse, que nous connaissions	connais! connaissons! connaissez!	connaissant	connu
coudre	je couds, nous cousons	je coudrais	que je couse	couds! cousons! cousez!	cousant	cousu
courir	je cours, nous courons	je courrais	que je coure	cours! courons! courez!	courant	couru
croire	je crois, nous croyons, ils croient	je croirais	que je croie, que nous croyions, qu'ils croient	crois! croyons! croyez!	croyant	crû
cueillir ⁷	je cueille, nous cueillons	je cueillerais	que je cueille	cueille! cueillons! cueillez!	cueillant	cueilli
devoir	je dois, nous devons, ils doivent	je devrais	que je doive, que nous devions, qu'ils doivent		devant	dû

dire	je dis, nous disons, vous dites, ils disent	je disais	je dis, nous dirmes	je dirai	je dirais	que je dise	dis! disons! dites!	disant	dit
écrire	j'écris, nous écrivons, ils écrivent	j'écrivais	j'écrivis	j'écrirai	j'écrirais	que j'écrive	écris! écrivons! écrivez!	écrivant	écrit
envoyer	j'envoie, nous envoyons, ils envoient	j'envoyais, nous envoyions	j'envoyai	j'enverrai	j'enverrais	que j'envoie, que nous envoyions, qu'ils envoient	envoie! envoyons! envoyez!	envoyant	envoyé
être	je suis, tu es, il est, nous sommes, vous êtes, ils sont	j'étais, nous étions	je fus,	je serai	je serais	que je sois, que nous soyons, qu'ils soient	sois! soyons! soyez!	étant	été
faire	je fais, nous faisons, vous faites, ils font	je faisais	je fis	je ferai	je ferais	que je fasse, que nous fassions	fais! faisons! faites!	faisant	fait
falloir	il faut	il fallait	il fallut	il faudra	il faudrait	qu'il faille	–	–	fallu
lire	je lis, nous lisons	je lisais	je lus	je lirai	je lirais	que je lise	lis! lisons! lisez!	lisant	lu
mettre	je mets, nous mettons, ils mettent	je mettais	je mis	je mettrai	je mettrais	que je mette	mets! mettons! mettez!	mettant	mis
mourir	je meurs, nous mourons, ils meurent	je mourais	je mourus	je mourrai	je mourrais	que je meure, que nous mourions, qu'ils meurent	meurs! mourons! mourez!	mourant	mort
naître	je nais, il naît, nous naissons	je naissais	je naquis	je naîtrai	je naîtrais	que je naisse, que nous naissons	nais! naissons! naissez!	naissant	né

partir ¹¹	je pars, nous partons	je partais,	je partis	je partirai	je partirais	que je parte, que nous partions	pars! partons! partez!	partant	parti
plaire	je plais, il plaît, nous plaisons	je plaisais	je plus	je plairai	je plairais	que je plaise	plais! plaisons! plaisez!	plaisant	plu
pleuvoir	il pleut	il pleuvait	il plut	il pleuvra	il pleuvrait	qu'il pleuve	–	pleuvant	plu
pouvoir	je peux (je puis), nous pouvons, ils peuvent	je pouvais	je pus	je pourrai	je pourrais	que je puisse	–	pouvant	pu
prendre ¹²	je prends, nous prenons, ils prennent	je prenais	je pris	je prendrai	je prendrais	que je prenne, que nous prenions, qu'ils prennent	prends! prenons! prenez!	prenant	pris
rire ¹³	je ris, nous rions	je riais	je ris	je rirai	je rirais	que je rie, que nous rions	ris! rions! riez!	riant	ri
savoir	je sais, nous savons, ils savent	je savais	je sus	je saurai	je saurais	que je sache, que nous sachions	sache! sachons! sachez!	sachant	su
suivre	je suis, nous suivons, ils suivent	je suivais	je suivis	je suivrai	je suivrais	que je suive, que nous suivions	suis! suivons! suivez!	suivant	suivi
tenir ¹⁴	je tiens, nous tenons, ils tiennent	je tenais	je tins, nous tîmes, vous tîntes, ils tinrent	je tiendrai	je tiendrais	que je tienne, que nous tenions, qu'ils tiennent	tiens! tenons! tenez!	tenant	tenu
venir ¹⁵ (être)	je viens, nous venons, ils viennent	je venais	je vins, nous vîmes, vous vîntes, ils vinrent	je viendrai	je viendrais	que je vienne, que nous venions, qu'ils viennent	viens! venons! venez!	venant	venu
vivre	je vis, nous vivons, ils vivent	je vivais	je vécus	je vivrai	je vivrais	que je vive	vis! vivons! vivez!	vivant	vécu

voir	Je vois, nous voyons, ils voient	je voyais	je vis	je verrai	je verrais	que je voie, que nous voyions	vois! voyons! voyez!	voyant	vu
vouloir	Je veux, nous voulons, ils veulent	je voulais	je voulais	je voudrai	je voudrais	que je veuille, que nous voulions, qu'ils veuillent	veuille! veuillons! veuillez!	voulant	voulu

1. De même: recevoir
2. De même: peindre, éteindre, craindre, plaindre, joindre
3. De même: défendre, descendre, entendre, mordre, pendre, rendre, répondre, tendre, vendre
4. De même: abattre, combattre
5. De même: construire, détruire, introduire, produire, traduire
6. De même: apparaître, disparaître, paraître
7. De même: recevoir
8. De même: décrire
9. De même: permettre, promettre, remettre
10. De même: couvrir, découvrir, offrir, souffrir
11. De même: dormir, sentir, servir, sortir
12. De même: apprendre, comprendre
13. De même: sourire
14. De même: appartenir, contenir, obtenir, retenir
15. De même: devenir, revenir, se souvenir

VOCABULAIRE FRANÇAIS-ARMÉNIEN

A

- abattage** m – ծառահատում
abondance f – առատություն
abriter զո, զչ – պատսպարել
absolu,-e – բացարձակ
absolutisme m – միապետություն
accepter զչ – ընդունել
accès m – մուտք
accident m – դժբախտ պատահար, վթար
accompagner զո – ուղեկցել
accomplir – կատարել
accord m – համաձայնություն; d'~ համաձայն եմ
accueillir զո – ընդունել
acide – թթու
acier m – պողպատ
activité f – գործունեություն
actuel, -el – այժմյան, ներկա
actuellement – այժմ, հիմա
addition f – հաշիվ (ռեստորանի)
admirable – հիանալի
admirer զո, զչ – հիանալ
adolescence f – պատանեկություն
adorer զո, զչ – պաշտել
adresser (s') à զո – դիմել
adroit, -e – ճարպիկ
aérien, -ne – օդային
aéronautique f – օդանավաշինություն
affaire f – գործ
affamé, -e – քաղցած
affirmer – հաստատել, պնդել
affluent m – վտակ
affolement (affolo) m – խենթություն, խուճապ
agence f – գործակալություն; ~ de voyage ճանապարհորդական գործակալություն
agiter զչ – թափահարել
agréable – հաճելի
aiguille f – 1. ասեղ 2. սլաք 3. փուշ
aile f – թև
ailleurs – այլուր
aimable – սիրալիք
ainsi – այսպես, այսպիսով; ~ que ինչպես ցանկ
air m – 1. տեսք 2. օդ
ajouter (s') – ավելանալ
aliment m – սնունդ, սննդամթերք; les ~s կերակուր, ուտելիք; պարեն
allée f – ծառուղի
Allemagne f – Գերմանիա
allemand, -e – գերմանացի, գերմանական
aller – գնալ
aller-retour m – գնալ-գալու (տոմս)
allumer – վառել; ~ la télé – հեռու-տացույցը միացնել
allumette f – լուցկի
allure f – ընթացք, արագություն
amande f – նուշ
amant m – սիրեկան
amateur m – սիրող
ambassade f – դեսպանատուն
ambassadeur m – դեսպան
ambulance f – շտապօգնության մեքենա
âme f – հոգի
amer [amer], -ère – դառը
amical, -e – բարեկամական
ampoule f – սրվակ (ամպուլա)
amusant, -e – զվարճալի
amusement m – զվարճանք
amuser զո – զվարճացնել; s'~ զվարճանալ
ancêtre m – նախնի
animateur, -trice m f – հաղորդավար
anniversaire m – տարեդարձ; bon ~ ծնունդի շնորհավոր
annonce f – հայտարարություն
annoncer զչ à զո – հայտարարել
annuaire m **téléphonique** – հեռախոսագիրք
annuel, -le – տարեկան
antiquités f pl. – հնարժեք իրեր
apaisant, -e – հանգստացնող
apaiser (s') – հանդարտվել, մեղմանալ
apercevoir զո, զչ – նկատել
appartement m – բնակարան
appétit m – ախորժակ; l'~ vient en mangeant – ախորժակը ուտելիս է բացվում

applaudir զո – ծափահարել
appliquer զչ – կիրառել
apporter զչ – բերել
apprendre – 1. զչ սովորել, իմանալ 2. զչ à զո, à զո à + inf. սովորեցնել
approcher – 1. մոտենալ 2. զչ de մոտեցնել; s'~ de մոտենալ
appuyer – սեղմել
arc m – կամար; ~ de triomphe հաղթական կամար
arcade f – կամար
armistice m – զինադադար
arracher զչ – պոկել, հանել, հեռացնել
arrêt m – 1. կանգառ 2. դադար; sans ~ անդադար
arrêter զո, զչ – կանգնեցնել; s'~ կանգնել, կանգ առնել
arrivée f – ժամանում, գալը, հասնելը
arriver à – ժամանել, գալ, հասնել; arriver à + inf. կարողանալ
arrondissement m – շրջան
arroser – ոռոգել
artificiel, -le – արհեստական
ascenseur m – վերելակ
assaisonner զչ – համեմել
assemblée f nationale constituante – սահմանադիր ազգային ժողով
assiéger – պաշարել
assister – 1. զո օգնել 2. à զչ ներկա լինել
astronome m – աստղագետ
attendre զո, զչ – սպասել
attente f – սպասում; salle f d'~ սպասասրահ
atterrir – վայրէջք կատարել
attirer զո – հրապուրել
attraper զո, զչ – բռնել
augmenter – ավելացնել, բարձրացնել
auteur m – հեղինակ
autorité f – 1. հեղինակություն 2. իշխանություն
autour de – շուրջը
autrefois – անցյալում
autrement – այլ կերպ
Autriche f – Ավստրիա
autrichien, -ne – ավստրիացի, ավստրիական

avantage m – առավելություն
aventure f – արկած
avenue f – պողոտա
aviron m – թի; faire de l'~ թիավարությամբ զբաղվել
avis m – կարծիք

B

bagage m – ուղեբեռ; faire enregistrer ses ~s ուղեբեռը գրանցել
baigner – ողողել; se ~ լողանալ
baisser – 1. իջնել 2. ~ զչ իջեցնել
ballon m – գնդակ
banlieue f – արվարձան
banquette f – նստարան
barbu – մորուքավոր
basilique f – տաճար
basket [basket] m – սպորտային կոշիկ
bassin m – 1. ավազան 2. ջրավազան
bateau m – նավ; faire du ~ առագաստային սպորտով զբաղվել
bâtiment m – շենք, կառույց
bâtir – կառուցել, շինել
battre – 1. ծեծել 2. բաբախել, խփել, 3. հաղթել; ~le blé ցորենը կալսել
beauté f – գեղեցկություն
belge – բելգիացի, բելգիական
Belgique f – Բելգիա
berceau m – օրրան
besoin m – կարիք; avoir ~ de կարիք ունենալ
bienfaiteur m – բարերար
bientôt – շուտով; à ~ մինչ նոր հանդիպում
bière f – գարեջուր
bijou m – զարդ
blé m – ցորեն
blessé զո – վիրավորել
bleuet m – կապույտ տերեփուկ
bœuf m bourguignon – ճաշատեսակ (տավարի մսով, կարմիր գինով և սոխով)
bois m – 1. անտառ 2. փայտ 3. վառելափայտ
boiser – անտառապատել
boisson f – խմիչք
boîte f – տուփ; ~ aux (à) lettres փոստարկղ

bonté f – բարություն
bord m – ափ, եզր; au ~ de ափին, եզրին
border – եզրել
boucherie f – մսի խանութ
bouffe f – ուտելիք
bouillabesse f – ձկնապուր
bouillant, -e – եռացող
bouillon m – արգանակ
boulangerie f – հացի փուռ, հացի խանութ
bouteille f – շիշ
bouton m – 1. կոճակ 2. կոկոն 3. պզուկ, շիտ
brin m – ընծյուղ, ցողուն
bronzer – թխանալ (արևի տակ)
brosse f à dents – ատամի խոզանակ
brosser (se) – խոզանակել
bruit m – աղմուկ
brun, -e – թուխ
bruni, -e – թխացած; ~ au soleil արևից թխացած
brusque – 1. հանկարծակի 2. կտրուկ
bûche f – կոճղ
bureau m – 1. գրասեղան 2. գրասենյակ
buste m – կիսանդրի
but m – 1. նպատակ 2. դարպաս 3. գոլ; marquer un ~ գոլ խփել

C

calé, -e – գիտակ, բանիմաց
calme – հանգիստ, խաղաղ, հանդարտ
calmer զո, զգի – հանգստացնել, մեղմել
capturer – գերել, բռնել
car m – միջքաղաքային ավտոբուս
caresser զո – շոյել, փաղաքշել
carré, -e – քառակուսի
carte f – 1. քարտեզ 2. փոստային բացիկ 3. խաղաթուղթ 4. ճաշացուցակ; ~ d'identité անձնագիր
casser զգի – կտրել
cathédrale f – տաճար, մայր տաճար
cause f – պատճառ; à ~ de պատճառով
causer – պատճառել
causer avec զո – զրուցել
céder զգի à զո – զիջել
célébrer – 1. տոնել 2. նշել
célibataire – ամուրի

certain, -e – 1. ստույգ 2. վստահ; être ~ de զգի վստահ լինել
cesser – 1. դադարել 2. ~ de + inf. դադարել, դադարեցնել
chaîne f – 1. շղթա 2. լեռնաշղթա 3. հեռուստաալիք
chaînon m – օղակ
chaleur f – 1. տաքություն 2. շոգ
chambre f – սենյակ; faire la ~ սենյակը հավաքել
champ m – դաշտ
champignon m – սունկ
chance f – 1. հաջողություն 2. բախտ 3. հավանականություն, շանս; avoir de la ~ հաջողություն ունենալ
changer – 1. փոխել 2. փոխվել
charcuterie f – երշիկեղեն, երշիկեղենի բաժին
charger de զգի – բեռնել, ծանրաբեռնել
charmant, -e – հմայիչ
charme m – հմայք
charmer զո – հմայել
chasse f – որսորդություն
chasser զո, զգի – 1. որսալ 2. վռնդել, հեռացնել; ~ les mouches ճանճերին քշել
château m – դղյակ
chausser (se) – կոշիկ հագնել
chaussette f – կիսագուլպա
chaussure f – կոշիկ
chef-lieu m – կենտրոն, մայրաքաղաք
chêne m – կաղնի
cher [ʃɛr], -ère – 1. թանկ 2. սիրելի
chic – շքեղ
choisir զգի – ընտրել
chouette – հիանալի
chrétien, -ne – քրիստոնեական
chute f – անկում
cidre m – խմորոզի
cime f – կատար, գագաթ
cimetière m – գերեզմանոց
cinéaste m – 1. կինոաշխատող 2. կինոռեժիսոր
cinémathèque f – ֆիլմադարան
circulation f – երթևեկություն
circuler – երթևեկել; faire ~ փոխանցել
clairière f – բացատ

claquer – շրխկալ
clarté f – լույս, պայծառություն
clé f – բանալի
code m **civil** – քաղաքացիական օրենսգիրք
cœur m – սիրտ; par ~ անգիր; avoir mal au ~ սիրտը խառնել
colère f – զայրույթ
colonie f **de vacances** – ճամբար
colonne f – սյուն, սյունակ
combat m – մարտ
combiner – միացնել, կապակցել
comestible – ուտելի
commande f – պատվեր; faire la ~ պատվիրել
commander qch – պատվիրել
comme – 1. քանի որ 2. ինչքան, որքան 3. նման, պես
commémorer – նշել (հիշատակը), նշանավորել, տոնել
commerce m – առևտուր
commode – հարմար
compartiment m – ճամփորդախցիկ, կուպե
compétition f – մրցույթ
complément m – լրացում
complet, -ète – 1. լիքը, լեցուն 2. լրիվ
compléter – լրացնել
complice m – մեղսակից
comprimé m – դեղահաբ
compter – հաշվել
concentrer – կենտրոնացնել
concierge m f – դռնապան
concombre m – վարունգ
conduire – 1. à տանել 2. ուղեկցել 3. ~ une voiture վարել, քշել (ավտոմեքենա)
confiance f – վստահություն
confiserie f – հրուշակեղենի խանութ
confiture f – մուրաբա
confluent m – գետերի միախառնման տեղը
confondre (se) – միախառնվել
connaissance f – 1. ծանոթ, ծանոթություն 2. ~s pl. գիտելիք
connaître qn, qch – 1. ճանաչել 2. իմանալ, գիտենալ

conquérir qch – նվաճել, հաղթել
consacrer qch à – նվիրել
conseil m – խորհուրդ
conseiller qch à qn, à qn de + inf. – խորհուրդ տալ
conservation f – 1. պահելը 2. կոնսերվացում, պահածոյացում
conservé f – պահածո
conserver qch – պահել
considérer comme – դիտել, համարել
consommateur m – սպառող
consommer qch – 1. սպառել 2. խմել
construire qch – կառուցել
consulter – 1. զո դիմել 2. qch, à qn de + inf. խորհուրդ տալ
contempler qn, qch – դիտել, նայել
content, -e de – զոհ
continent m – մայրցամաք
continental, -e – ցամաքային
continuer qch, à (de) + inf. – շարունակել
contribuer à qch – նպաստել
contrôler – հսկել
convenable – համապատասխան, հարմար
conversation f – զրույց
copain m, **copine** f – ընկեր, ընկերուհի
coquelicot m – խաշխաշ, կակաչ
corde f – պարան
corps m – մարմին
correspondant, -e – համապատասխան
correspondre à – համապատասխանել; ~ avec qn թղթակցել
côté m – կողմ; à ~ de կողքին
coteau m – 1. բլրակ 2. լանջ
coucher (se) – պառկել, պառկել քնել, անկողին մտնել
coudre – կարել; machine f à ~ կարի մեքենա
couler – հոսել
couloir m – միջանցք
coup m – հարված; tout à ~ հանկարծ
coupe f – գավաթ
couper qch – կտրել, հատել
courage m – քաջություն, խիզախություն
courant m **d'air** – միջանցահով
coureur m – վազող

courir – վազել
couronne f – թագ
couvrir – ծածկել; se ~ de ծածկվել
crabe f – խեցգետին
créateur m – ստեղծող
créature f – արարած
créer qch – ստեղծել
crémérie f – կաթնեղենի բաժին
crevette f – ծովախեցգետին
crier – բղավել
crime m – ոճիր
crise f – ճգնաժամ
croire – 1. հավատալ 2. կարծել, մտածել
croissant m – կիսալուսնաձև խմորեղեն
crudités f pl. – հում բանջարեղեն
cube m – խորանարդ
cueillir – քաղել
cultivateur m – հողագործ, երկրագործ
cultiver – մշակել
cyclisme m – հեծանվասպորտ
cycliste m – հեծանվորդ

D

danger m – վտանգ
dangereux, -euse – վտանգավոր
débarrasser la table – սեղանը հավաքել
debout – կանգնած, ոտքի վրա
débrouiller (se) – կողմնորոշվել, ելք գտնել
déchets m pl. – թափոն
décider de + inf. – որոշել
déclaration f – հայտարարագիր; remplir une ~ հայտարարագիր լրացնել
déclarer qch – հայտարարել
décoloré, -e – գունաթափ, անգույն
découvrir qch – 1. բացահայտել, հայտնաբերել 2. հայտնագործել
décrire qch – նկարագրել
décrocher (le téléphone) – լսափողը վերցնել
dédain m – արհամարհանք
dédier à qn – նվիրել, ձոնել
défaire qch – քանդել
défendre – 1. qn պաշտպանել 2. qch à qn, à qn de + inf. արգելել
défilé m – տողանց

défiler – տողանցել
dehors – դրսում
délicieux, -euse – հիասքանչ, համեղ
délivrer qch à qn – տալ, հանձնել
demain – վաղը
demander – 1. qch à qn հարցնել 2. à qn de + inf. խնդրել
dent f – ատամ; avoir une ~ contre qn ատամ ունենալ մեկի դեմ, ցանկանալ վրեժ լուծել մեկից
dentiste m f – ատամնաբույժ
dépasser – առաջ անցնել
déplacer (se) – գնալ (մի տեղից մյուսը), տեղափոխվել
déposer qch – դնել, վայր դնել
depuis – ի վեր
déranger qn, qch – խանգարել
dérouler (se) – տեղի ունենալ
derrière – ետևում
désagréable – տհաճ
descendre – իջնել
désert, -e – ամայի
désespoir m – հուսախաբուրթյուն
désirer qch, + inf. – ցանկանալ
désolé, -e, (être) – վշտացած լինել; désolé, – e! ցավում եմ
despotisme m – բռնակալություն, դաժանություն
dessert m – աղանդեր
dessin m **animé** – մուլտիպլիկացիոն ֆիլմ
destination f – ուղղություն
détester qn, qch –ատել
détourner qch – շրջել
détruire qch – քանդել, ոչնչացնել
devant – առջև, առաջ; au ~ դիմաց, ընդառաջ
développement m – զարգացում
développer – զարգացնել; se ~ զարգանալ
devenir – դառնալ
devise f – 1. նշանաբան, կարգախոս 2. տարադրամ
devoir + inf. – պարտավոր լինել, պետք լինել
différent, -e – տարբեր
difficile – դժվար

difficulté f – դժվարություն
diffuser qch – տարածել
dinde f – հնդկահավ
direction f – ուղղություն; en ~ de ուղղությամբ
diriger qch – ղեկավարել; se ~ vers ուղղվել
disparaître – անհետանալ
disparition f – անհետացում
distingué, -e – բարեկիրթ
distrainment – ցրված
diviser – բաժանել
division f – 1. բաժանում 2. շրջան
doigt m – նատ; compter sur ses ~s նատ-ների վրա հաշվել, շատ քիչ, փոքրաթիվ լինել
dommage! – ափսոս
doré, -e – ոսկեգօծ
dormir – քնել
douane f – մաքսատուն
douanier m – մաքսատան աշխատող
doublé (un fil) – կրկնօրինակված (ֆիլմ)
doucement – մեղմորեն
douceur f – մեղմություն
douleur f – ցավ
douter – կասկածել
doux, douce – 1. մեղմ 2. քաղցր 3. փափուկ
dresser (se) – խոյանալ
droit – ուղիղ
droit, -e – աջ
drôle – տարօրինակ
duc m – դուքս
durant – ընթացքում, ժամանակ
duvet m – աղվամազ

E

éblouissant, -e – շլացուցիչ
ébranler (s') – շարժվել
écarter – 1. հեռացնել 2. ետ տալ, մի կողմ քաշել
échanger qch – փոխանակել
écho [eko] m – արձագանք
écossais, -e – շոտլանդական
écouler (s') – անցնել, սահել
écrire qch à qn – գրել

édifice m – շենք, կառույց
effet m – ազդեցություն
effort m – ճիգ, ջանք
égal, -e – հավասար ça m'est ~ ինձ համար միևնույնն է
église f – եկեղեցի
élevage m – անասնապահություն, անասնաբուծություն
élever (s') – խոյանալ
élire qn – ընտրել
emblème m – խորհրդանիշ
embouteillage m – խցանում
émission f – հաղորդում
emmener [ãmne] – տանել
empêcher qn de + inf. – խանգարել
employer – օգտագործել, գործածել
encore – դեռ, նորից, էլի, ևս
endormir (s') – քնել
endroit m – տեղ
énerver qn – ջղայնացնել, զայրացնել
enfermer qn – փակել, բանտարկել
enfin – վերջապես
enfuir (s') – փախչել
engloutir (s') – անհետանալ
ennemi [enmi] m – թշնամի
ennyueux, -euse – ծանծրալի
ennui [ãnyi] m – ծանծրույթ; des ~ s ստաճություններ
enragé, -e – կատաղած
entendre – լսել
enterrer – թաղել
entier, -ère – ամբողջ
entourer qch de qch – շրջապատել
entraînement m – մարզում
entraîner (s') – մարզվել
entraîneur m – մարզիչ
entrée f – 1. մուտք 2. առաջին ճաշատեսակ
entretenir – պահպանել, պահել
envie f – 1. ցանկություն 2. նախանձ; avoir ~ de ցանկանալ
environ – մոտավորապես
épais, -se – հաստ
épicerie f – նպարեղենի բաժին
épisode m – 1. դեպք 2. սերիա
éplucher qch – կլպել, մաքրել
éprouver qch – զգալ

épuisant, -e – ուժասպառ անող, հոգնե-
 ցուցիչ
équilibre m – հավասարակշռություն
équipe f – թիմ
équitation f – ձիասպորտ
équivalent m – համարժեք
érable m – թխկի
escalader – մագլցել
escalier m – աստիճան
escargot m – խխունջ
escrime f – սուսերամարտ
espace m – տարածություն
Espagne f – Իսպանիա
espagnol, -e – իսպանացի, իսպանական
espèce f – տեսակ
espérer – հուսալ
esprit m – 1. միտք 2. հոգի
essayer qch, de + inf. – փորձել
essence f – բենզին; faire le plein d'~
 բենզին լցնել
essentiel, -le – հիմնական
estomac [estɔma] m – ստամոքս
établir qch – հաստատել
état m – 1. վիճակ 2. État m – պետու-
 թյուն
éteindre qch – հանգցնել
étendre (s') – տարածվել, փռվել
étoile f – աստղ
étonné, -e – զարմացած
étrange – տարօրինակ
étranger m – արտասահման
étranger, -ère – օտար
étrennes f pl. – նվերներ (Նոր տարվա)
évaporer (s') – գոլորշանալ
éviter – խուսափել
exact, -e – ճշգրիտ, ճիշտ
exagération f – չափազանցում
excellent, -e – 1. գերազանց 2. հիանալի
exciter qn – զրգռել
exclamation f – բացականչություն
exercer qch – զբաղվել
existence f – գոյություն
exister – գոյություն ունենալ
expliquer qch à qn – բացատրել
explorer – հետախուզել
exposition f – ցուցահանդես
expression f – արտահայտություն, դարձ-
 վածք

exquis, -e – հիասքանչ
extrait m – հատված
extrémité f – ծայր

F

fabriquer qch – պատրաստել
face f – դեմք; en ~ de դիմաց
facile – հեշտ
faciliter – հեշտացնել
fade – անհամ
faible – թույլ
faiblesse f – թուլություն
falloir – պետք լինել, հարկավոր լինել
farcî, -e – լցունած
fatigant, -e – հոգնեցուցիչ
faune f – կենդանական աշխարհ
favoriser qch – նպաստել
fente f – ճեղք
férié, -e – ոչ աշխատանքային, տոնա-
 կան
fermentation f – խմորում
feu m – կրակ; ~ d'artifice հրավա-
 ռություն
feuilleton m – հեռուստասերիալ
fiancé, -e m f – նշանած
fiche f (de voyageur) – բլանկ; remplir une
 ~ բլանկ լրացնել
fidélité f – հավատարմություն
fier [fjɛr], -ère – հպարտ
fièvre f – ջերմություն; avoir de la ~
 ջերմություն ունենալ
figure f – դեմք
fil m – թել
filer – 1. գնալ 2. սլանալ
filet m – ցանց
film m – ֆիլմ; ~ policier դետեկտիվ ֆիլմ;
 ~ d'aventure արկածային ֆիլմ; ~
 d'épouvante սարսափ ֆիլմ; ~ de
 science-fiction գիտաֆանտաստիկ ֆիլմ
fin f – վերջ, ավարտ; mettre ~ վերջ տալ,
 ավարտել
fin, e – նուրբ, բարակ
finir – վերջացնել
fixé, -e – հառած, սկեռած
flatté, -e – շոյված
flèche f – 1. սլաք 2. նետ
fleuve m – գետ

flore f – բուսական աշխարհ
flot m – 1. ալիք 2. հոսք
flotter – ծփալ, տարածվել
fois f – անգամ
folklorique – ժողովրդական
fonctionner – գործել, աշխատել
fond m – խորք, հատակ; au ~ de խորքում
fonder qch – հիմնել
fondue f – ճաշատեսակ՝ հալած պանրով, սպիտակ գինով, որի մեջ թաթախում են հացի կտորներ
fontaine f – աղբյուր, ցայտաղբյուր
force f – ուժ
forestier m – անտառապահ
formidable – հիանալի, հոյակապ
fou, fol, folle – խենթ, խելահեղ
fraise f – ելակ
francophone – ֆրանսախոս
frapper – ծեծել, խփել; ~ à la porte դուռը թակել
froid m – ցուրտ; avoir ~ մրսել; prendre ~ մրսել հիվանդանալ
frontière f – սահման
fronton m – վերնաճակատ
fruit m – միրգ; ~s de mer ծովի բարիքներ; c'est au ~ qu'on connaît l'arbre պտուղը ծառից հեռու չի ընկնում
fumée f – ծուխ
fumer – ծխել

G

gagner – 1. շահել 2. հաղթել 3. վաստակել
galette f – բլիթ
gamin, -e m f – երեխա
garder qch – պահել, պահպանել
gardien m **de but** – դարպասապահ
gauche – ձախ
Gaule f – Գալիա
gaulois, -e – գալիական, գալիացի
gel m – 1. սառնամանիք 2. սառելը
geler – սառել, ցրտահարել, սառչել
gémir – տնքալ, հառաչել
généraliste m f – թերապևտ
génération f – սերունդ

génial, -e – հանճարեղ
gens m pl. – մարդիկ
gentil, gentille – սիրալիր
gentiment – սիրալիր կերպով
gifler qn – 1. ապտակել 2. մտրակել
glace f – 1. սառույց 2. հայելի 3. պաղպաղակ
glacial, -e – 1. սառը, սառնաշունչ 2. սառուցյալ
glacier m – սառցադաշտ
glisser – 1. սլանալ 2. սահել
gloire f – 1. փառք 2. արժանիք 3. պարծանք
gorge f – 1. կոկորդ 2. կիրճ
gousse f – պճեղ
goutte f – կաթիլ
gouvernement m – կառավարություն
gouverner – կառավարել, ղեկավարել
grave – լուրջ
grec, grecque – հույն, հունական
Grèce f – Հունաստան
grille f – ճաղ
gris, -e – գորշ, մոխրագույն
guère – գրեթե, քիչ
guérir – 1. առողջանալ 2. բուժել
guichet m – պատուհանիկ
guide m – էքսկուրսավար
guillotiner – գլխատել

H

habiller (s') – հագնվել
habit m – հագուստ
habitant m – բնակիչ
habiter – բնակվել
habitude f – սովորություն; d'~ սովորաբար
hachette f – փոքրիկ կացին
haltérophile m – ծանրորդ
haltérophilie f – ծանրամարտ
haut m – 1. բարձրություն 2. բարձունք
haut, -e – բարձր
hauteur f – բարձրություն
haut-parleur m – բարձրախոս
hebdomadaire m – շաբաթաթերթ
herbe f – խոտ; les mauvaises ~s մոլախոտ

hésiter – վարանել
heure f – ժամ; les ~s de pointe երթևեկության ուժեղացման ժամեր; de bonne ~ վաղ առավոտյան
heureux, -euse – երջանիկ
hexagone m – վեցանկյուն
hibou m – բու
hirondelle f – ծիծեռնակ
honneur m – պատիվ, հարգանք; en l'~ de պատվին
honorer զո – հարգել
horaire m – չվացուցակ
hospitalier, -ère – հյուրընկալ
hospitaliser զո – հիվանդանոց տեղավորել
hôtesse f de l'air – ինքնաթիռի ուղեկցորդուհի
huile f – ձեթ; ~ d'olive ձիթապտղի ձեթ
huître f – ոստրե
humain, -e – մարդկային
humanité f – մարդկություն
humour f – տրամադրություն
humide – խոնավ
hygiène f – հիգիենա

I

île f – կղզի
illustré, -e – նկարազարդ
image f – պատկեր, նկար
imbécile – ապուշ
immense – անժայրածիր, ընդարձակ
immobile – անշարժ
impatience f – անհամբերություն
impatient, -e – անհամբեր
imperméable m – անջրանցիկ թիկնոց, վերարկու
important, -e – կարևոր
impression f – տպավորություն
impressionné, -e – հուզված
inanimé, -e – անկենդան, անշունչ
incomptable – անհամրելի
inconvenient m – անհարմարություն
indépendance f – անկախություն
indifférence f – անտարբերություն
indiquer – ցույց տալ
individuel, -le – անհատական

infectieux, -euse [fɛksjø, jøz] – վարակիչ; maladies ~euses վարակիչ հիվանդություններ
infirmier, -ère m f – սանիտար, սանիտարուհի, հիվանդապահ, բուժքույր
influence f – ազդեցություն
informer – տեղեկացնել; s'~ տեղեկանալ
inquiéter (s') – անհանգստանալ
inscription f – ցուցանակ
insecte m – միջատ
insensible – անզգա, անզգայուն
installer (s') – տեղավորվել
insupportable – անտանելի
intellectuel, -le – մտավոր
intelligence f – խելք, խելացիություն
intelligent, -e – խելացի
intérieur m – ներսը
interminable – անվերջանալի
interprète m f – 1. կատարող 2. թարգմանիչ
interpréter (un rôle) – կատարել
interroger զո sur qch – հարցնել; ~ un élève դաս հարցնել
interruption f – ընդհատում
introduire – ներմուծել, ներս մտցնել
inventer զո – հնարել, գյուտ անել
inventeur m – գյուտարար
inviter զո à + inf. – հրավիրել
ivre – հարբած

J

jalousie f – նախանձություն
jaloux, -se – նախանձ, խանդոտ
jamais – երբեք
jambon m – խոզապուխտ
Japon m – ճապոնիա
japonais, -e – ճապոնացի, ճապոնական
jazz [dʒaz] m – ջազ
joie f – ուրախություն
jouet m – խաղալիք
journée f – օր
joyeusement – ուրախությամբ
joyeux, -euse – ուրախ
juger – դատել
jus [zy] m – հյութ
justifier զո, զո – արդարացնել

L

laborieux, -euse – աշխատասեր
lac m – լիճ
laisser զո, զչ – թողնել
lait m – կաթ
laitier, -ère – կաթնատու
lancer զչ à զո – նետել
lanterne f – լապտեր
larme f – արտասուք
léger, -ère – թեթև
lessive f – լվացք; faire la ~ լվացք անել
lettre f – 1. տառ 2. նամակ 3. les ~s գրականություն
liberté f – ազատություն
librairie f – գրախանութ
lien m – կապ
lieu m – տեղ; avoir ~ տեղի ունենալ
lit m – 1. մահճակալ 2. անկողին garder le ~ ~ անկողնում պառկել (հիվանդ) 3. հուն (գետի)
loi f – օրենք
loin – հեռու; ~ des yeux, ~ du cœur աչքից հեռու, սրտից հեռու
long, longue – երկար; le ~ de երկարությամբ
longtemps – երկար ժամանակ
lors de – ժամանակ
louer զչ – վարձել
lueur f – աղոտ լույս
luge f – 1. սահնակ 2. սահնակի սպորտ; faire de la luge – սահնակով սահել
lumineux, -euse – լուսավոր
lunettes f pl. – ակնոց
lutter contre – պայքարել

M

magazine m – նկարագարող հանդես
magnifique – հոյակապ
maillot m – մայկա; ~ de bain լողագետստ
main f – ձեռք; s'en laver les ~s ձեռքերը լվանալ, մի կողմ քաշվել, պատասխանատվությունն իր վրայից զգել
mal m – 1. վատություն 2. ցավ; avoir ~ à ցավել; se faire ~ à ցավեցնել
manquer զչ – 1. բաց թողնել 2. բացակայել; ~ son train զնացքից ուշանալ

manucure f – մանիկյուրարար կին
maraîcher, -ère – բանջարանոցային
marchandise f – ապրանք
marché m – շուկա
marguerite f – երիցուկ
mari m – ամուսին
mariage m – ամուսնություն
marier (se) – ամուսնանալ
marionnette f – խամաճիկ, խաղատիկ-
նիկ
maritime – ծովային
marron m – շագանակ
match m – մրցախաղ, խաղ, հանդիպում; faire ~ nul ոչ ոքի խաղալ
matin m – առավոտ; de bon ~ առավոտ կանուխ
méchant, -e – չար
médecin m – բժիշկ
mémoire f – 1. հիշողություն 2. հիշատակ; à la ~ de հիշատակին
menacer զո – սպառնալ
mépris m – արհամարհանք
mer f – ծով
merveille f – հրաշալիք
merveilleux, -euse – հրաշալի
message m – ուղերձ
métier m – մասնագիտություն, արհեստ
mettre – դնել; se ~ à + inf. սկսել
miel m – մեղր
migrateur – չվող
mijoter – եփել, տապակել (մարմանդ կրակի վրա)
milieu m – մեջտեղ; au ~ de մեջտեղում
militaire m – զինվորական
ministre m – նախարար; le Premier ~ վարչապետ
misère f – թշվառություն
mi-temps f – խաղակես
mixer – խառնել
modifier զչ – ձևափոխել
mois m – ամիս; au ~ de ամսին
moisson f – հունձք
moitié f – կեսը
mondain, -e – ազնվակիրք
monde m – 1. աշխարհ 2. մարդիկ; tout le ~ ~ բոլորը
mondial, -e – համաշխարհային

mondialement connu – աշխարհահռչակ
monnaie f – մանր դրամ
monstre m – հրեշ
montagne f – լեռ, սար
monter – բարձրանալ
montrer զժ օ զո – ցույց տալ
morceau m – կտոր
mordre – կծել
mort f – մահ
mot m – բառ
moule f – խխունջ
mourir – մեռնել
mousseux, -euse – փրփրուն
moutarde f – մանանեխ
mouton m – ոչխար
muguet m – հովտաշուշան
murmurer – շշուշակ
mystère m – գաղտնիք

N

nager – լողալ
naissance f – ծնունդ
naître – ծնվել
natal, -e – հայրենի, հարազատ
natation f – լող
nature f – 1. բնություն 2. բնավորություն
3. հատկություն
naturel, -le – բնական
net [nɛt], **-te** – 1. մաքուր 2. պարզ,
հստակ
nettoyer – մաքրել
nombreux, -euse – 1. բազմաթիվ, շատ 2.
բազմանդամ
nommer զո – նշանակել
nuisible – վնասատու
nuit f – գիշեր
numéro m – համար; composer le numéro
հեռախոսի համարը հավաքել; faire un
faux ~ սխալ համար հավաքել

O

obélisque m – կոթող
objectif m – նպատակ
objet m – իր, առարկա
observer զո, զժ – դիտել, զննել
obtenir զժ – ձեռք բերել
occasion f – առիթ; à l'~ de առիթով

occidental, -e – արևմտյան
occuper (s') de – զբաղվել
odeur f – հոտ, բուրմունք
œil (yeux pl.) m – աչք (աչքեր); ne pas
fermer l'~ աչք չփակել, չքնել
œuf m – ձու
offrir զժ օ զո – 1. առաջարկել 2.
նվիրել
oiseau m – թռչուն
ombre f – ստվեր
omelette f – ձվածեղ
ophtalmologiste m f – ակնաբույժ
opinion f – կարծիք
ordinaire – սովորական
ordinateur m – համակարգիչ
ordre m – 1. հրաման 2. կարգ
ordures f pl. – աղբ
oreille f – ականջ; les murs ont des ~s պա-
տերն ականջ ունեն, գաղտնիքը հայտնի
կդառնա
oreiller m – բարձ
organisation f – կարգ, կառուցվածք
origine f – ծագում
orteil m – մատ (ոտքի)
oser + inf. – համարձակվել
oublier զժ, de + inf. – մոռանալ
ouvrir – բացել
oxygène m – թթվածին

P

palais m – պալատ
pâle – գունատ
panier m – զամբյուղ
papillon m – թիթեռ
paquet m – փաթեթ
paradis m – դրախտ
paraître – 1. երևալ 2. թվալ 3. լույս
տեսնել
pareil, -le – նման
paresseux, -euse – ծուլ
parfait, -e – կատարյալ
parfois – երբեմն
parmi – մեջ, միջև
parsemer – ցանել
partage m – բաժանում, կիսելը
particulier, -ère – առանձնահատուկ
partie f – մաս; faire ~ de մաս կազմել

partir – մեկնել
pas m – քայլ
passage m **clouté** – անցում
passager m – ուղևոր
passant m – անցորդ
passer – 1. անցնել 2. անցկացնել 3. ~
qch à զո փոխանցել 4. ցուցադրվել
(ֆիլմ); se ~ տեղի ունենալ
passionnant, -e – հրապուրիչ
pâte m **de foi gras** – պաշտետ (լյարդի)
patiner – չմշկել
patinoire f – սահադաշտ
pâtisserie f – 1. խմորեղեն, հրուշակեղեն
2. հրուշակեղենի խանութ
paupière f – կոպ
pêcher – ձուկ որսալ
pédaler – հեծանիվ քշել
pédiatre m f – մանկաբույժ
peine f – վիշտ, ցավ
pencher (se) – խոնարհվել, կռանալ
pénétrer – թափանցել, մտնել
pensée f – միտք
penser à զո, à զչ – մտածել
pente f – լանջ
perdre զչ – կորցնել
permettre զչ à զո, à զո de + inf. –
թույլատրել
permis m **de conduire** – վարորդական
իրավունք
persil [pɛrsi] m – մաղադանոս
personnalité f – բարձրաստիճան անձ
pervenche f – կուսածաղիկ
peser – կշռել
pétillant, -e – պղպշուն, փրփրուն
petits pois m pl. – կանաչ ոլոռ
pétrole m – նավթ
peuplade f – ցեղ
peuple m – ժողովուրդ
peupler – բնակեցնել
peur f – վախ; avoir ~ de վախենալ
pharmacie f – դեղատուն
pharmacien m – դեղագործ
ped m – ոտք; à ~ ոտքով; au ~ de
ստորոտին; se lever du ~ gauche ձախ
ոտքի վրա վեր կենալ, վատ
տրամադրություն ունենալ
pin m – սոճի

piquer – 1. ծակել 2. խայթել 3. ներար-
կել
piquûre f – 1. խայթոց 2. սրսկում
piscine f – լողավազան
placard m – 1. որմնապահարան 2.
ցուցանակ
plaindre (se) – գանգատվել
plaine f – հարթավայր, դաշտավայր
plaire à զո – դուր գալ
plaisir m – հաճույք; faire ~ à զո հաճույք
պատճառել
plastique (objets en ~) – ցելոֆանե
(իրեր)
plat m – կերակրատեսակ
plat, -e – հարթ, տափակ
plateau m – 1. սկուտեղ 2. բարձրավանդակ
3. կինոնկարահանման հրապարակ, հե-
ռուստաբեմ
plein, -e – լի, լիքը; en ~ jour օրը ցերեկով;
en ~e rue փողոցի մեջտեղում; en ~ air
բացօթյա; en ~ hiver ձմեռվա կեսին; en
~e liberté լրիվ ազատ; faire le ~
(d'essence) բենզին լցնել
pleuvoir – անձրևել
plonger – սուզվել
poêle [pwal] f – տապակ
poignet m – դաստակ
poil m – մազ
points m pl. **cardinaux** – աշխարհի (չորս)
կողմերը
poisson m – ձուկ
pollution f – աղտոտում, ապականում
populaire – 1. ժողովրդական 2.
հանրաճանաչ
popularité f – ժողովրդականություն,
հռչակ
porc [pɔʁ] m – խոզ
porte-bagages m – ուղեբեռի դարակ
porte-bonheur m – երջանկություն
բերող
porter զչ – 1. կրել 2. տանել
portière f – դռնակ (տրանսպորտի)
portugais, -e – պորտուգալացի,
պորտուգալական
Portugal m – Պորտուգալիա
poser – դնել; ~ une question à զո – հարց
տալ

poste m – 1. պաշտոն 2. տեղամաս 3. ռա-
դիոընդունիչ
poster une lettre – նամակն ուղարկել
poulet m – 1. ճուտ 2. հավ (միս)
pouls [pu] m – երակազարկ, զարկ
pourvu que – միայն թե
pousser – աճել
poussière f – փոշի
pouvoir – կարողանալ
pré m – մարգագետին
précipité, -e – արագացած
préférer qch – նախընտրել
prendre qch – վերցնել; ~ un repas ուտել,
ճաշել; ~ du thé թեյ խմել; ~ le métró
մետրո նստել; ~ la rue փողոցով գնալ;
~ une photo լուսանկարել; ~ un
médicament դեղ խմել (ընդունել); ~ la
température ջերմությունը չափել; ~ la
tension ճնշումը չափել
préparer – պատրաստել; se ~ à
պատրաստվել
présentateur, -trice m f – ելույթավար,
համերգային ծրագիր վարող
présenter – ներկայացնել; se ~
ներկայանալ
prévoir qch – կանխատեսել
prince m – իշխան, արքայազն
principal, -e – կարևոր, գլխավոր
prise f – առում, գրավում
prison f – բանտ
prisonnier m – բանտարկյալ
proches m pl. – հարազատներ
producteur m – արտադրող
produire – արտադրել
profiter de qch – օգտվել
profondément – խորապես
proie f – որս
projeter (un film) – ցուցադրել
prolonger – երկարացնել
promener (se) – զբոսնել
prononcer – արտասանել
propager (se) – տարածվել
proposer qch à qn, à qn de + inf. –
առաջարկել
proposition f – առաջարկություն
propreté f – մաքրություն
protection f – պաշտպանություն

protéger – պաշտպանել, պահպանել
provisions f pl. – մթերք
provoquer qch – առաջացնել
prudence f – զգուշություն
prudent, -e – զգույշ
public m – 1. հասարակություն,
ժողովուրդ 2. հանդիսատես
public, publique – հասարակական,
ժողովրդական, հանրային
publicité (pub) f – գովազդ
publier qch – հրատարակել
pur, -e – զուլալ, վճիտ, մաքուր, ջինջ

Q

quai m – 1. կառամատույց 2. առափնյա
փողոց
qualité f – 1. որակ, հատկանիշ 2.
արժանիք
quand – երբ; ~ même այնուամենայնիվ
quant à – ինչ վերաբերում է
quelquefois – երբեմն
quitter qn, qch – թողնել, հեռանալ; ne
quittez pas սպասե՛ք, լսափողը վայր մի՛
դրեք
quotidien m – օրաթերթ
quotidien, -ne – ամենօրյա

R

radis m – բոդկ
rage f – կատաղություն
rail m – ռելս
raisonnable – ողջամիտ
rajuster qch – ուղղել
ralentir – դանդաղեցնել
ranger – շարել, դասավորել
rapace m – գիշատիչ թռչուն
rapide – արագ
rapidement – արագորեն
rappeler (se) qn, qch – հիշել
rarement – հազվադեպ
rattraper qch – հասնել
ravi, -e – հիացած
réaction f – հակազդեցություն
réalisateur m – ռեժիսոր, բեմադրող
(ֆիլմի)
réalisation f – նկարահանում
réaliser (un film) – նկարահանել

réception f (de l'hôtel) – ընդունարան
receptionniste m f – ընդունող, դիմավորող անձ
recevoir – 1. զգի ստանալ 2. զո ընդունել
récit m – պատմվածք
récolte f – բերք
reconnaisant, -e – երախտապարտ
record m – ռեկորդ; battre un ~ ռեկորդ սահմանել
recycler – վերամշակել
réfléchir à զգի – մտածել, խորհել
refrain m – կրկներգ
refuge m – ապաստարան
refuser – 1. զգի մերժել 2. de + inf. հրաժարվել
régime m – սննդակարգ; être au ~ սննդակարգ պահպանել
régler զգի – կարգավորել
règne m – 1. թագավորելը 2. թագավորություն
regret m – ափսոսանք, զղջում
regretter զգի – ափսոսալ, ցավել
régulier, -ère – կանոնավոր
reine f – թագուհի
relation f – հարաբերություն, կապ
religieux, -euse – եկեղեցական
remarquer զգի – նկատել
renard m – աղվես
rencontre f – հանդիպում
rencontrer զո, զգի – հանդիպել
rendez-vous m – ժամադրություն; fixer un ~ à զո ժամադրվել
rendre – 1. զգի à զո վերադարձնել 2. ~ + adj. դարձնել
renseignement m – տեղեկություն; bureau de ~s տեղեկատու բյուրո
rentrée f (scolaire) – պարապմունքների վերսկսում
rentrer – վերադառնալ
renverser զգի – շրջել, տապալել
répandre զգի – տարածել
repas m – ուտելիք, կերակուր
repasser – արդուկել
répondre à զո, à զգի – պատասխանել
reposer – հանգչել; se ~ հանգստանալ
reprendre զգի – վերսկսել
réseau m – ցանց

reserver (une place) – (տեղ) ամրագրել
résidence f – նստավայր
résider – կենալ, նստել
résistance f – դիմադրություն; la Résistance – Դիմադրության շարժում
Ֆրանսիայում Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակ
résistant, -e – դիմացկուն
respect m – հարգանք
respecter զգի, զո – հարգել
respiration f – շնչառություն
respirer – շնչել
responsable m – պատասխանատու անձ
ressembler à – նմանվել
rester – մնալ
résurrection f – հարություն
rétablir զգի – վերականգնել
retard m – ուշացում; être en ~ ուշանալ; avoir du ~ ուշանալ (տրանսպորտ)
retarder – 1. զո ուշացնել 2. զգի հետաձգել
retenir – 1. զո պահել 2. զգի մտապահել 3. զգի զսպել 4. զգի ամրագրել
retour m – վերադարձ
retourner – վերադառնալ
réussir à + inf. – հաջողվել
revenir – վերադառնալ
rêver – երագել
rêverie f – անուրջ, երագ
révolter (se) – ապստամբել
revue f – ամսագիր, հանդես
rhume [rym] m – հարբուխ; avoir, attraper un ~ հարբուխ ընկնել
riche – հարուստ
rigoler – կատակել
rire – ծիծաղել
risque m – վտանգ
risquer de + inf. – համարձակվել; qui ne risque rien n'a rien համարձակությունը գործի կեսն է
rive f – ափ
riz m – բրինձ
roi m – թագավոր
ronfler – խռնվազնել
rôti m – տապակած միս; խորոված
roue f – անիվ
rouillé, -e – ժանգագույն

rouler – սլանալ
royal, -e – թագավորական
royaume m – թագավորություն
royauté f – թագավորություն
ruelle f – փոքր, նեղլիկ փողոց
rupture f – խզում

S

sacrer – օծել
sage – խելոք
sain, -e – առողջ
saint, -e – սուրբ
saisir – բռնել
sale – կեղտոտ
salir – կեղտոտել
sang m – արյուն
sans – առանց; ~ cesse անդադար
santé f – առողջություն; être en bonne ~ առողջ լինել; Santé passe richesse Առողջությունն ամեն ինչից թանկ է; à votre ~ ձեր կենացը
satisfait, -e – գոհ, բավարարված
saucisse f – նրբերշիկ
saut m – ցատկ, թռիչք
sauter – ցատկել
sauver զո – փրկել
savant m – գիտնական
savoir – իմանալ, գիտենալ
score m – խաղի հաշիվ
sculpter [skylte] – քանդակել
sculpteur m – քանդակագործ
sculpture – 1. քանդակ 2. քանդակագործություն
secousse f – ցնցում
secret, -ète – գաղտնի
seigneur m – սինյոր, տեր, տիրակալ
séjour m – մնալը
semilles f pl. – ցանք
semaine f – շաբաթ
sembler à զո – զգալ, թվալ
sens [sãs] m – 1. իմաստ 2. ուղղություն, կողմ 3. զգայարան
sentier m – արահետ
sentiment m – զգացմունք
sentir – 1. զգալ 2. բուրել; se ~ bien (mal) լավ (վատ) զգալ
séparer – բաժանել

série f – շարք
seringue f – ներարկիչ
serrement m – սեղմում; ~ de cœur – թախիծ
serrer զո, զչ – սեղմել
sérum [serom] m – շիճուկ
service m – ծառայություն; être de ~ հերթապահ լինել
servir – 1. զչ, զո ծառայել 2. ~ զչ à զո մատուցել; se ~ de զչ 1. օգտվել 2. հյուրասիրվել
sentir – զգալ
sévère – խիստ
siècle m – դար
siège m – նստավայր
siffler – սուլել
signaux m pl. **lumineux** – լուսաֆոր
signer – ստորագրել
signifier – նշանակել
situation f – դիրք
soie f – մետաքս
soigner զո – 1. խնամել 2. բուժել
sol m – գետին, հող
sombre – խավար, մութ
sommet m – գագաթ
souci m – հոգս
soudain – հանկարծ
souffle m – շունչ, շնչառություն
souffler – 1. փչել 2. շնչել 3. հևալ, փնչացնել 4. հուշել
souffrir de զչ – տանջվել
soulever զո, զչ – բարձրացնել
souigner զչ – ընդգծել
soumettre – ենթարկել, հնազանդեցնել
souple – ճկուն
sourire – ժպտալ
sous-bois m – մանրանտառ
sous-marin – ստորջրյա
sous-titre m – ենթագիր (կինոնկարի տակի գիր, թարգմանություն)
souterrain, -e – ստորգետնյա
souvenir m – հիշատակ
souvenir (se) de զո, de զչ – հիշել
souvent – հաճախ
spécialement – հատկապես
stade m – մարզադաշտ
star f – աստղ

station f – 1. կայարան, կանգառ 2. կայան; ~ balnéaire ծովափնյա առողջարան; ~ **thermale** հանքային ջրերի առողջարան; ~ de sports d'hiver ձմեռային սպորտբազա
stationner – կանգնել
statue f – արձան
steak-frites [stɛk] m – բիֆշտեքս տապակած կարտոֆիլով
sueur f – քրտինք
suffire – բավարարել
suisse – շվեյցարացի, շվեյցարական
Suisse f – Շվեյցարիա
suite f – շարունակություն; tout de ~ անմիջապես
suivre զո, զչ – հետևել
superbe (super) – հոյակապ
supporter [syɔpɔʁtɛʁ] ou [syɔpɔʁtœʁ] m – երկրպագու
sûr, -e – հաստատ, վստահ; être ~ de վստահ լինել; bien ~ իհարկե
sûrement – անշուշտ, անկասկած
surtout – հատկապես
symbole m – խորհրդանիշ
symboliser – խորհրդանշել

T

tâcher de + inf. – ջանալ, աշխատել
taire (se) – լռել
tant – այնքան; ~ mieux ավելի լավ; ~ pis ավելի վատ
tarte f – տորթ
tartine f – բուտերբրոդ, կարագով պանիր-հաց
tel, -le – նման, այսպիսի, նմանօրինակ
télécarte f – հեռախոսաքարտ
télécommande f – հեռակառավարման վահանակ
télescope m – աստղադիտակ, հեռադիտակ
tempéré, -e – բարեխառն
tendre – մեկնել, պարզել
tension f – ճնշում; prendre la ~ ճնշումը չափել
tenter de + inf. – փորձել
terrible – սարսափելի

ticket [tikɛ] m – տոմս (քաղաքային տրանսպորտի)
tir m – հրաձգություն
tirer – 1. կրակել 2. քաշել, ետ քաշել, ձգել 3. հանել
tombe f – գերեզման
tombeau m – գերեզման
tomber – ընկնել
tourner զչ – շրջել; ~ un film ֆիլմ նկարահանել; se ~ շրջվել, շուռ գալ
tousser – հազալ
tout, -e tous, toutes adj. indéf. ամբողջ, բոլոր; tout, tous [tus], toutes pr. indéf. ամեն ինչ, բոլորը; tout adv. ամբողջովին, ամբողջապես; **tout** m – ամբողջը; pas du ~ բոլորովին
toux f – հազ
train m – գնացք
traîneau m – սահնակ
traité m – պայմանագիր
traiter – բուժել
trajet m – երթուղի
tranquillisant m – ցավազրկող դեղամիջոց
transférer – փոխադրել, տեղափոխել
transformer – վերածել
transportmencommun – հասարակական տրանսպորտ
transporter – տեղափոխել
travers (à) – միջով
traversée f – 1. անցնելը, անցում 2. լեռ բարձրանալը
traverser զչ – կտրել անցնել
tremblement m de terre – երկրաշարժ
trembler – դողալ
tricolore – եռագույն
triste – տխուր
tristesse f – տխրություն
tromper (se) de – սխալվել
trompettiste m – շեփորահար
tropical, -e – արևադարձային
troublant, -e – հուզիչ
troubler զո – հուզել
trouver զո, զչ – գտնել; se ~ գտնվել
truite f – իշխան (ձուկ)
tuer – սպանել, մորթել

U

uniquement – միայն
urgence f – անհետաձգելիություն,
հրատապություն; d'~ շտապ
utile – օգտակար
utiliser qch – գործածել

V

vaccin m – 1. պատվաստում 2. պատվաստանյութ
vaccination f – պատվաստում
vaisselle f – ամանեղեն; faire la ~ ամանները լվանալ
valise f – ճամպրուկ; faire sa ~ ճամպրուկը պատրաստել
varié, -e – բազմազան
variété f – տարատեսակություն, բազմազանություն
veau m – հորթ
vedette f – կինոաստղ
végétation f – բուսականություն
veine f – երակ
vélo m – հեծանիվ; faire du ~ հեծանիվ քշել, հեծանվասպորտով զբաղվել
vendre qch à qn – վաճառել
venir – գալ
vent m – քամի
ventre m – փոր; ~ affamé n'a pas d'oreilles դատարկ փորին ճառ չեն ասում
verger m – մրգատուն
véritable – իսկական
vérité f – ճշմարտություն
vers – դեպի
version f – թարգմանություն (օտար լեզվից մայրենի); en ~ originale չկրկնօրինակված ֆիլմ
vertige m – գլխապտույտ; avoir le ~ գլխապտույտ ունենալ
vêtement m – հագուստ
victime f – զոհ
victoire f – հաղթանակ
vie f – կյանք

vieillir – ծերանալ
vieillesse m – ծերացում
vieux, vieil, vieille – 1. ծեր 2. հին
vif, vive – աշխույժ, կայտառ
vignoble m – խաղողի այգի
vin m – գինի
vingtaine f – մոտավորապես քսան
violence f – բռնություն
visage m – դեմք
visite f – այց, այցելություն
visiter qch – այցելել
vitesse f – արագություն
vitre f – ապակի
vivre – ապրել
voie f – ուղի, ճանապարհ; ~ ferrée երկաթուղի
voir qn, qch – տեսնել
voiture f – ավտոմեքենա; en ~! վագոն բարձրացեք
vol m – 1. թռիչք 2. երթ; ~ sans escale անվայրէջք թռիչք; le ~ pour Paris est retardé Փարիզ մեկնող ինքնաթիռի թռիչքն ուշանում է; temps favorable au ~ թռիչքի համար բարենպաստ եղանակ
volaille f – թռչնեղեն; manger de la ~ թռչնամիս ուտել
volailleur m – թռչնավաճառ
volcan m – հրաբուխ
volonté f – կամք
voter qch – քվեարկել
vouloir qch, + inf. – ցանկանալ
voûte f – կամար
voyage m – ճանապարհորդություն
voyager – ճանապարհորդել

Y

yaourt [jaur(t)] m – մածոն

Z

zapper – հեռուստաալիքները փոխել
zut! [zyt] – գրոհը տանի

TABLE DES MATIÈRES

UNITÉ 1

LEÇON 1 SOUVENIR D'ENFANCE	3
LEÇON 2 DIALOGUE	7
LEÇON 3 LES PAYS DE LA LOIRE	8
LEÇON 4 UN POÈME DE JACQUES PRÉVERT	9

UNITÉ 2

LEÇON 1 UNE VIE SAUVÉE	11
LEÇON 2 DIALOGUES	18
LEÇON 3 LE CENTRE	20
LEÇON 4 UN POÈME DE PAUL ÉLUARD	22

UNITÉ 3

LEÇON 1 MA PREMIÈRE DICTÉE	23
LEÇON 2 DIALOGUES	29
LEÇON 3 L'ILE-DE-FRANCE	30
LEÇON 4 UN POÈME DE GUILLAUME APOLLINAIRE	32

UNITÉ 4

LEÇON 1 LE REFUGE DE NOS RÊVES	34
LEÇON 2 DIALOGUES	39
LEÇON 3 LA BOURGOGNE	40
LEÇON 4 UN POÈME DE FRANÇOIS COPPÉE	41

UNITÉ 5

LEÇON 1 ÉVEIL DE LA MAISON	43
LEÇON 2 DIALOGUE	48
LEÇON 3 LA BRETAGNE	49
LEÇON 4 UN POÈME DE JACQUES PRÉVERT	50

UNITÉ 6

LEÇON 1 CHOIX D'UNE PROFESSION	51
LEÇON 2 DIALOGUES	56
LEÇON 3 L'ALSACE	59
LEÇON 4 UN POÈME DE PAUL ÉLUARD	61

UNITÉ 7

LEÇON 1 LA FRANCE	63
LEÇON 2 L'ORGANISATION ADMINISTRATIVE ET POLITIQUE DE LA FRANCE	67
LEÇON 3 LE SYSTÈME POLITIQUE DE L'ARMÉNIE	70
LEÇON 4 UN POÈME DE JACQUES PRÉVERT.....	72

UNITÉ 8

LEÇON 1 LA JEUNESSE VIS À VIS DU PROGRÈS	73
LEÇON 2 DIALOGUE	78
LEÇON 3 LA JEUNESSE D'HIER, AUJOURD'HUI ET DEMAIN	80
LEÇON 4 UN POÈME DE PAROUÏR SÉVAK	81

UNITÉ 9

LEÇON 1 LES DEUX PÔLES DU VRAI	83
LEÇON 2 CITOYENNETÉ ET FRATERNITÉ EN FRANCE	88
LEÇON 3 UN PAYS EN RÉVOLUTION.....	89
LEÇON 4 UN POÈME DE JEAN TARDIEU	91

TEXTES D'AUDITION	93
TEXTES D'ÉTUDE	102
TESTS D'ÉVALUATION	111

ՔԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԲԱՅԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

PRÉCIS DE GRAMMAIRE	113
---------------------------	-----

ԽՆԴՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆ

LE RÉGIME DES VERBES	150
----------------------------	-----

TABLEAU DE CONJUGAISON DES VERBES DU 3 GROUPE	152
---	-----

VOCABULAIRE FRANÇAIS-ARMÉNIEN.....	157
------------------------------------	-----

ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ

11

Հանրակրթական դպրոցի 11-րդ դասարանի դասագիրք

Շապիկի ձևավորումը՝ Արտակ Բաղդասարյան

Համակարգչային մուտքագրում՝ Ս. Այվազյան

Համակարգչային էջկապ՝ Մ. Աբրահամյան

«ՄԱՆՄԱՐ» ՓԲԸ

Երևան, Ղազար Փարպեցի 9/7, հեռ. 53-79-81, 53-79-82

E-mail: manmar@arminco.com

Տպագրված է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում